

Stichting Katholiek Onderwijs Volendam

Jaarverslag 2019

WERKEN AAN KWALITEIT

INHOUD

1. VOORWOORD	1
Terugblikken	1
Vooruitkijken	1
Uitgangspunten	1
Organisatie	2
Organogram	4
Verslag Toezichthoudend Bestuur	4
2. BESTUURSVERSLAG	7
2.1. Op Koers	7
2.2. Leerlingen	7
2.3. Onderwijs	8
2.4. Personeel	9
2.5. Financiën	13
3. PRIMAIR ONDERWIJS	17
3.1. Scholen en directies	17
3.2. Een goede basis	17
3.3. Onderwijs in Ontwikkeling	18
3.4. Kwaliteitsbeleid	21
3.5. Onderwijsopbrengsten en trend	21
3.6. Personele en professionele ontwikkeling	24
4. VOORTGEZET ONDERWIJS	25
4.1. Inleiding	25
4.2. Management	28
4.3. Onderwijs	28
4.4. Ondersteuning en begeleiding	30
4.5. Kwaliteitszorg en onderwijsondersteuning	31
4.6. Strategisch personeelsbeleid	35
4.7. ICT	37
4.8. Financieel beleid	37
5. FINANCIËN	38
5.1. Uitgangspunten	38
5.2. Financieel resultaat	41
5.3. Financiële positie	44
5.3. Continuïteitsparagraaf	44
5.4. Risicomanagement	47
6. JAARREKENING	49
6.1. Grondslagen	49
6.2. Balans	56
6.3. Staat van baten en lasten	57
6.4. Kasstroomoverzicht	58
6.5. Toelichting op de balans	59
6.6. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	65
6.7. Verplichte toelichting	65
6.8. Toelichting op de staat van baten en lasten	65
6.9. Segmentatie	71
6.10. Geormerkte subsidies	72
6.11. Wet Normering Topinkomen (WNT)	72
7. OVERIGE GEGEVENS	77
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	78

1. VOORWOORD

Terugblikken

Voor u ligt het bestuursverslag van Stichting Katholiek Onderwijs Volendam (SKO Volendam). Met dit bestuursverslag legt het bestuur van SKO Volendam verantwoording af aan de verschillende betrokkenen binnen en buiten de organisatie, waaronder medewerkers, ouders, leerlingen, medezeggenschapsorganen, de gemeente Edam-Volendam, de samenwerkingsverbanden voor PO en VO in Waterland, de inspectie, het ministerie van OCW en andere belanghebbenden.

Met dit bestuursverslag wil het bestuur van de SKO Volendam zich publiekelijk verantwoorden. Dit bestuursverslag gaat over het gevoerde beleid in het algemeen en het financieel beleid in het bijzonder. Omschreven is welke activiteiten in 2019 zijn ondernomen om de kwaliteit van het onderwijs te borgen en te verbeteren en hoe de gestelde doelen zijn gerealiseerd.

Vooruitkijken

In 2018 boden de scholen van de SKO Volendam gezamenlijk onderwijs aan 3496 leerlingen, waarvan 1549 in het VO en 1947 in het PO. In 2019 waren dat nog 3298 leerlingen, waarvan 1372 in het VO en 1926 in het PO, een terugloop met 198 leerlingen, 5,6 % van het totaal van het jaar ervoor. Naar verwachting zal er in 2020 sprake zijn van een terugloop van 131 leerlingen, tot een totaal van 3167 leerlingen, een procentuele terugloop van 4 % ten opzichte van het jaar daarvoor.

Er ligt een grote uitdaging voor de SKO Volendam om de teruglopende leerlingaantallen in de regio te vertalen naar een goed, toekomstbestendig onderwijs aanbod, in duurzame gebouwen, verzorgd door kwalitatief sterke medewerkers binnen de financiële kaders van de bekostiging.

Om de uitdaging goed aan te kunnen gaan, is het beleid geëvalueerd dat de afgelopen jaren gevoerd is en wordt er beleid ontwikkeld voor de toekomst waarbij we behouden wat goed is, versterken van wat nog beter kan en afscheid nemen van hetgeen ons belemmert in het halen van onze doelen.

Uitgangspunten

In de statuten van de SKO Volendam is de volgende doelstelling opgenomen:

De stichting heeft ten doel de bevordering van het primair onderwijs in Edam-Volendam en van het voortgezet onderwijs in Edam-Volendam en omstreken. De stichting geeft onderwijs op katholieke grondslag.

Dat betekent conform de statuten:

- Een onderwijskundige inrichting die rekening houdt met en recht doet aan de inspiratiebron van waaruit wordt gewerkt;
- Een pedagogisch klimaat, dat gebaseerd is op en de ruimte geeft aan de normen en waarden die mede vanuit de inspiratiebron worden nagestreefd;
- Een zinvolle relatie van de onderwijsinstelling met de geloofsgemeenschap.

Op basis van deze uitspraken in de statuten zijn de missie en de visie in 2015 uitgewerkt.

In het jaar 2019 is gestart met een traject gericht op het opnieuw formuleren van een missie en visie voor de gehele SKOV organisatie, gebaseerd op de gemeenschappelijke identiteit.

Na verschillende bijeenkomsten met het voltallige bestuur en het management van zowel PO als VO zal in het voorjaar van 2020 naar verwachting een document met gezamenlijke waarden, missie en visie worden opgeleverd en worden voorgelegd aan een bredere kring van belanghebbenden.

Organisatie

De SKO Volendam is het bevoegd gezag van een brede scholengemeenschap voor Voortgezet Onderwijs (VO) en negen scholen voor primair onderwijs (PO), waaronder één school voor speciaal basisonderwijs.

Het bestuur van de SKO Volendam bestaat conform het "one-tiermodel" uit een uitvoerend bestuur en een toezichhoudend bestuur, waarbij de uitvoerend bestuurder verantwoordelijk is voor de algehele en dagelijkse aansturing van de organisatie.

Samenstelling bestuur tot oktober 2019

Uitvoerend bestuurder:	Mevr. M.R.M. Runderkamp	
Leden Toezichhoudend Bestuur:	Mevr. P.L.A. Kras	voorzitter
	Dhr. E.C.J. Bond	
	Dhr. E.W.J.M. Schokker	vicevoorzitter
	Dhr. C.A. Tol	
	Mevr. Drs. C.G. Schermer	
	Mevr. Drs. N.B.G.M. Engbers	
	Dhr. J.G. Schoorl	

Samenstelling bestuur vanaf oktober 2019

Uitvoerend bestuurder:	Mevr. M.R.M. Runderkamp	
Leden Toezichhoudend Bestuur:	Dhr. J.G. Schoorl	voorzitter
	Mevr. Drs. N.B.G.M. Engbers	vicevoorzitter
	Dhr. H.L.M. Bexkens	
	Dhr. F.W. Sleebos	
	Dhr. E.J.M. Tuijp	

Het toezichhoudend bestuur vergaderde conform de vastgestelde planning & control cyclus en was daarnaast vertegenwoordigd bij belangrijke school- en stichtingsevenementen. Ook werden conform rooster scholen bezocht en bijeenkomsten belegd met de medezeggenschapsorganen.

Onder verantwoordelijkheid van de uitvoerend bestuurder wordt de school voor Voortgezet Onderwijs geleid door een tweehoofdige directie, en alle basisscholen door een directeur. De directeuren PO worden aangestuurd door een bovenschools manager (BMPO). Bestuur en management worden ondersteund door een aantal stafmedewerkers die samen het bestuursbureau vormen.

De maximale onbelaste vrijwilligersvergoeding bedraagt €1.700 per jaar. De bestuursleden behoudens de uitvoerend bestuurder, ontvangen een vrijwilligersvergoeding van maximaal € 1.200 per jaar.

Het management

Het Don Bosco College wordt geleid door een tweehoofdige directie (rector en conrector) die daarbij ondersteund wordt door een viertal afdelingsleiders. Zij vormen samen het management team (MT).

Voor het basisonderwijs is een bovenschools manager primair onderwijs (BMPO) aangesteld, die leiding geeft aan de directeuren van de negen basisscholen. Samen vormen zij het directieoverleg (DO).

MT Don Bosco College:

Rector:	Dhr. J. Braakman (tot 1 augustus 2019) Dhr. J. Bart (interim rector vanaf 1 augustus 2019)
Conrector:	Dhr. J. Bart (interim conrector tot 1 augustus 2019) Dhr. drs. H. Rollingswier (interim conrector vanaf 1 augustus 2019)
Afdelingsleiders:	Dhr. drs. D. van Domselaar Dhr. A. van 't Ende Dhr. J. Klijn Mevr. C. Ruckert

DO Primair Onderwijs

BMPO:	Mevr. W. Tjalsma
Directeuren:	Dhr. H. Bond Dhr. J. Bond Dhr. L. Kras Dhr. E. Kroon Dhr. F. Steur Mevr. L. Tol Dhr. V. Tol Mevr. L. v.d. Velden Dhr. W. Zwarthoed

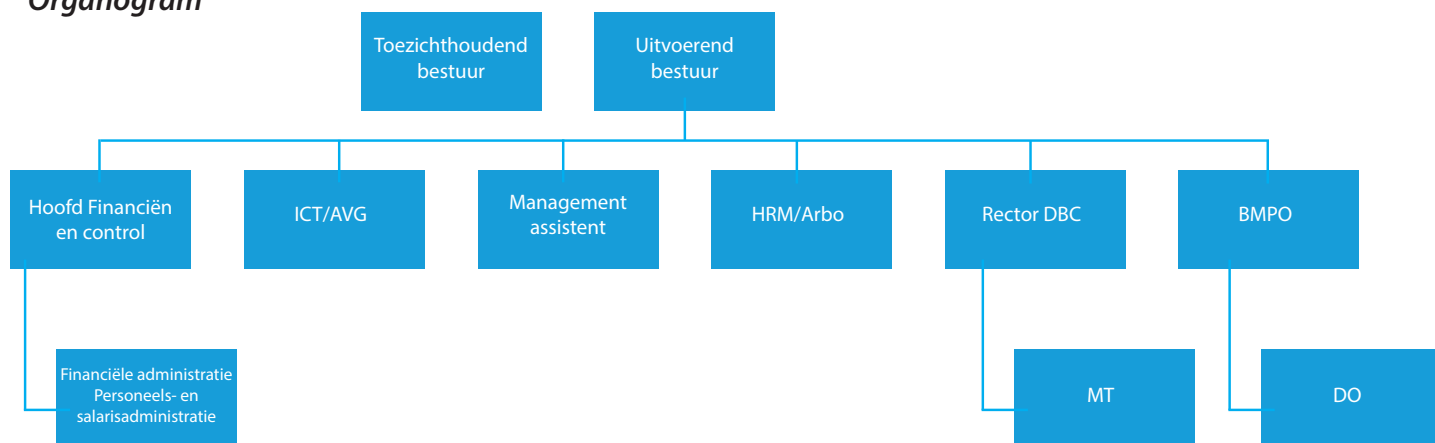
De uitvoerend bestuurder overlegt wekelijks met de rector en de BMPO en woont regelmatig vergaderingen van het MT en het DO bij.

Stafmedewerkers

De scholen, het bestuur en het management werden in 2019 ondersteund door een aantal stafmedewerkers op de volgende domeinen:

Managementassistentie:	Mevr. M. de Vries
Personeels- en salarisadministratie:	Mevr. G. Kroon Mevr. P. Tuijp Mevr. W. Tuijp
HRM:	Mevr. G. Stavenuiter (interim)
AVG:	Mevr. D. Overbeek
Financiën	Mevr. M. Zwarthoed
Financiële administratie	Mevr. A. Mol
Fin. adm. en verdeelbeleid:	Mevr. L. van Dijk
ICT:	Dhr. D. Blaauw

Organogram

Verslag Toezichhoudend Bestuur

Organisatie

De SKO Volendam is het bevoegd gezag van een brede scholengemeenschap voor Voortgezet Onderwijs (VO) en negen scholen voor primair onderwijs (PO), waaronder één school voor speciaal basisonderwijs.

Het bestuur van de SKO Volendam bestaat conform het “one-tiermodel” uit een uitvoerend bestuur en een toezichhoudend bestuur, waarbij de uitvoerend bestuurder verantwoordelijk is voor de gehele en dagelijkse aansturing van de organisatie.

Samenstelling bestuur

Per 31 december 2019 bestaat het Toezichhoudend Bestuur van de stichting uit de volgende personen:

Naam:	Functie:	Nevenfunctie: Bezoldigd (B) Onbezoldigd (OB)
De heer H. Schoorl	Projectmanager Vrije Universiteit	Voorzitter stichting de Speelderij (OB)
Mevrouw N. Engbers	Bestuurder Altra Jeugdzorg en Onderwijs Bestuurder Opvoedpoli	
De heer H. Bexkens	Tot 2017 docent VO	
De heer F. Sleetbos	Tot 2017 directeur/bestuurder SBD Zaanstreek-Waterland	
De heer E. Tuijp	Hoofd Bureau Bestuursondersteuning rechtbank Amsterdam Honorair rechter plaatsvervanger rechtbank Alkmaar sector straf	Voorzitter stichting Nazorg Nieuwjaarsbrand Volendam (OB) Lid Parochiebestuur Sint Vincentius a Paulo (OB)

De leden hebben allen een maatschappelijke achtergrond en inbedding waardoor zij gezamenlijk de verantwoordelijkheden voor het Toezichthoudend Bestuur met betrekking tot het onderwijsveld goed kunnen overzien. De leden hebben geen zakelijke belangen in relatie tot de stichting.

Op 20 mei 2019 heeft het bestuur van de Stichting Katholiek Onderwijs Volendam afscheid genomen van bestuursleden mevrouw P. Kras en de heer E. Bond, wegens het aflopen van hun zittingstermijn. Per 1 oktober 2019 zijn bestuursleden mevrouw I. Schermer en de heer C. Tol afgetreden, gevolgd door de heer E. Schokker op 1 november 2019 (wegens aflopen zittingstermijn). Het bestuur is hen erkentelijk voor hun grote betrokkenheid en jarenlange inzet voor het onderwijs in Volendam. Zij hebben in belangrijke mate bijgedragen aan de solide basis die er nu ligt.

De vertrekkende bestuursleden zijn opgevolgd door:

- de heer H. Bexkens (op voordracht van de medezeggenschap van het Don Bosco College, tot 2017 docent bij het Don Bosco College).
- de heer F. Sleebos (op voordracht van de medezeggenschap van de basisscholen, tot 2017 directeur/bestuurder Schoolbegeleiding Zaanstreek Waterland).
- de heer E. Tuijp (Hoofd Bureau Bestuursondersteuning rechtbank Amsterdam en honorair rechter plaatsvervanger rechtbank Alkmaar, sector straf, tevens voorzitter Stichting Nazorg Nieuwjaarbrand Volendam, lid parochiebestuur Sint Vincentius a Paulo).
- Tot nieuwe voorzitter is Hans Schoorl (projectmanager bij de Vrije Universiteit Amsterdam, tevens voorzitter Stichting de Speelderij) benoemd.

Er is gewerkt vanuit de code Goed Bestuur VO. De leden van het Toezichthoudend Bestuur hebben in 2019 een vrijwilligersvergoeding ontvangen.

Werkwijze en taak

Het Toezichthoudend Bestuur ziet het met name als haar taak toezicht te houden op de realisatie van de doelstellingen van de scholen en de stichting, toezicht te houden op de financiële ontwikkeling van de stichting en op de onderwijskwaliteit. Het Toezichthoudend Bestuur voelt zich verantwoordelijk voor het reilen en zeilen binnen de stichting maar waakt er daarbij voor te treden in de bevoegdheden van de Uitvoerend Bestuurder.

Het Toezichthoudend Bestuur kwam in 2019 bijeen voor acht reguliere vergaderingen. Verder waren er een aantal informatieve bijeenkomsten over specifieke thema's met medezeggenschap en management vanuit de SKOV. Een belangrijk thema dat in 2019 is opgepakt o.l.v. een externe deskundige is het thema Integriteit. Er is onderzoek gedaan en er zijn aanbevelingen geformuleerd die in 2020 verder worden uitgewerkt. Een ander thema betrof de omvang van het vermogen, dat ruim boven de signaleringswaarde van de inspectie uitkomt. Er zijn afspraken gemaakt over investeringen in materiële zaken als meubilair, ontwikkelingsmaterialen en ICT en er zijn ook afspraken gemaakt over investeringen in doorgaande leerlijnen van 4 tot 12 jaar op het terrein van brede ontwikkeling (o.a. bewegingsonderwijs, cultuur, muziek).

In 2019 zijn er geen schoolbezoeken geweest, dit wordt in 2020 weer opgepakt. Inhoudelijke onderwerpen waar binnen het bestuur in 2019 over gesproken is, zijn de professionalisering van de organisatie, transparantie en rolverdeling bij medewerkers van de SKOV. Bestuur, management, docenten, ondersteunend personeel en vrijwilligers hebben allen binnen de SKOV een eigen rol waarbij helder moet zijn hoe de rollen en verantwoordelijkheden binnen de organisatie liggen.

Een belangrijke randvoorwaarde is verder een planning en control cyclus die zorgdraagt voor de juistheid van de informatievoorziening aan bestuur, management en medewerkers. In 2019 zijn hiertoe belangrijke stappen gezet. Op basis hiervan is het bestuur ook in staat de rol al bestuurder en toezichthouder een betere invulling te geven. Aspecten als de staat van onderhoud van onze accommodaties, de reservepositie, onderwijskwaliteit en ontwikkelingen leerlingaantallen zijn hier nadrukkelijk aan de orde geweest.

Richting het PO is er speciale aandacht geweest voor de nieuwbouw Sint Vincentiuschool, de samenwerking met de medezeggenschap en de ontwikkeling van het management op de PO scholen.

Bij het Don Bosco College heeft de aandacht voor de krimp van de leerlingaantallen een hele belangrijke rol gespeeld. In 2019 zijn de eerste aanzetten gezet om de organisatie aan te passen om de leerlingen krimp op te kunnen vangen. Dit met behoud van een gevarieerd en kwalitatief hoogstaand onderwijsaanbod. De nadere uitwerking zal in 2020 plaats vinden.

Taakverdeling

Binnen het Toezichthoudend Bestuur is in de nieuwe samenstelling een taakverdeling gemaakt waarbij ook de auditcommissie in nieuwe samenstelling is samengesteld.

De taakverdeling is als volgt:

Naam:	Taken binnen bestuur
H. Schoorl	voorzitter lid audit commissie
Mw. N. Engbers	Onderwijscommissie lid renumeration commissie vicevoorzitter
F. Sleebos	samen met UB voorbereiden overleg GMR-bestuur lid renumeration commissie Examen beroepscommissie examens DBC Onderwijscommissie
E. Tuijp	voorzitter audit commissie Commissie beroep plaatsingscommissie Examen beroepscommissie examens DBC
H. Bexkens	samen met UB voorbereiden overleg MR-bestuur Onderwijscommissie
MW. M. Runderkamp	Uitvoerend bestuur

De leden van het Toezichthoudend Bestuur zijn lid van de VTOI-NVTK.

De uitvoerend bestuurder is lid van de Bestuurdersvereniging PO (BVPO).

Verder zijn er door leden van het Toezichthoudend Bestuur meerdere gesprekken gevoerd met de Uitvoerend Bestuurder, waaronder een functioneringsgesprek. In de loop van het jaar was er regelmatig contact tussen de voorzitter van het Toezichthoudend Bestuur en de Uitvoerend Bestuurder over actuele zaken en ter voorbereiding van de bestuursvergaderingen.

Toezicht op doelmatigheid, rechtmatigheid en continuïteit van de organisatie

De financiële ken- en stuurgetallen over 2019 laten zien dat het bestuur financieel gezond is en korte en langere termijn kan voldoen aan haar financiële verplichtingen.

Het bestuur heeft inzicht in de financiële uitgangspositie en de ontwikkelingen in de komende drie jaar. Er is beleid uitgezet om met name de gevolgen van krimp en teruglopende inkomsten op te vangen. Omdat de omvang van het vermogen de signaleringswaarde van de inspectie overstijgt heeft een gesprek plaats gevonden met de inspectie waarbij de uitvoerend bestuurder een investeringsplan heeft gepresenteerd. De inspectie reageerde positief op het plan van aanpak krimp en op het investeringsplan. De uitvoerend bestuurder rapporteert elk kwartaal aan het Toezichthoudend Bestuur en aan de GMR. De rapportage bestaat uit een financiële rapportage en een managementrapportage die inzicht geeft in de doelmatige besteding van de onderwijsbekostiging, gelinkt aan de doelen uit het strategisch plan en het jaarplan. Deze rapportage wordt besproken in de bestuursvergadering en in de GMR.

De onderwijsbekostiging wordt verworven en besteedt conform wet- en regelgeving. Dit uitgangspunt wordt tweejaarlijks gecontroleerd door de accountant, tijdens de interim-controle en de jaarrekening controle.

2. BESTUURSVERSLAG

2.1. Op koers

In het jaar 2019 hebben zowel de PO als de VO scholen een nieuw schoolplan opgesteld waarin de koers en ambities voor de komende vier jaar zijn uitgewerkt. Voor de organisatie als geheel wordt gewerkt aan een strategische notitie gebaseerd op de gemeenschappelijke Katholieke identiteit.

2.2. Leerlingen

De scholen van de SKO Volendam zijn gevestigd in de regio Waterland. Het aantal geboortes in de deze regio neemt al jaren gestaag af. Dit vertaalt zich naar dalende leerlingaantallen bij de basisscholen en het Don Bosco College.

Ontwikkeling leerlingaantallen

	2023 prognose	2019	2018	2017	2016	2015
Don Bosco College	1.067 (-22%)	1.372 (-11,4%)	1.549 (-5,8%)	1.645 (-4,7%)	1.727	1.770
Basisscholen	1.861 (-3,3%)	1.926 (-1%)	1.947 (-4,2%)	2.032 (-3,6%)	2.107	2.164
SKO Volendam	2.928 (-11,2%)	3.298 (-5,6%)	3.496 (-4,9%)	3.677 (-4,1%)	3.834	3.934

De verwachting is dat de leerlingaantallen rond 2028/2029 het laagste punt bereikt hebben. De regionale krimp heeft grote consequenties voor de beschikbare bekostiging en de daarbij horende personele inzet.

2.3. Onderwijs

Ook in 2019 was ons onderwijs volop in ontwikkeling waarbij mooie resultaten werden bereikt.

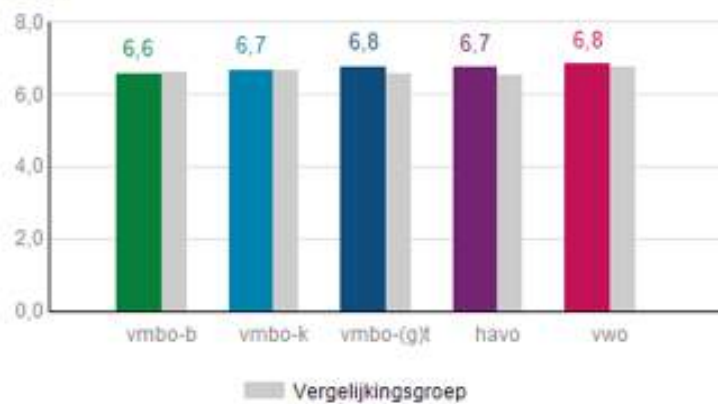
Wat is de gemiddelde score op de Centrale Eindtoets in 2018-2019 van de school/scholen onder het bestuur?

School	Gemiddelde score eindtoets	Percentiel	Aantal meetende toetszones	Percentage gewogen leerlingen
Basisschool de Blokhoeve	539,7	*	22	18 %
John F Kennedy basisschool	539,2	*	25	15 %
De Springplank	537,9	*	38	13 %
Sint Petrus basisschool	537,0	*	51	12 %
Sint Nicolaas Basisschool	536,0	*	26	15 %
Sint Jozef Basisschool	536,5	*	19	11 %
't Kofschip	536,7	*	20	9 %
Basisschool de Spinnelen	535,7	*	24	9 %

De eindexamenresultaten van het Don Bosco College waren in 2019 uitstekend.

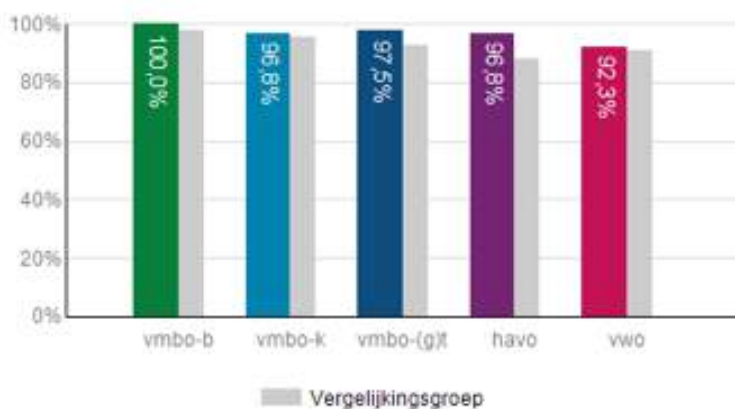
Examencijfers

Wat zijn de gemiddelde eindcijfers van de school in 2018-2019?

Slaagpercentage

Wat is het slaagpercentage van de school in 2018-2019?

2.4. Personeel

Strategisch Human Resource Management (SHRM)

In het onderwijs vormen de medewerkers het belangrijkste kapitaal. Er zijn maar weinig sectoren waar het etiket 'mensenwerk' meer op zijn plaats is. De vorming van jonge mensen tot toekomstige burgers en werknemers is een grote maatschappelijke opdracht. Een opdracht die, zo blijkt keer op keer uit onderzoek, staat of valt met de kwaliteit van leraren. Zij moeten optimaal in staat gesteld worden om hun opdracht zo goed mogelijk te vervullen. Waarbij de vraag steeds moet zijn: wat hebben leraren nodig om hun werk goed te kunnen doen?

Onderzoek heeft uitgewezen dat strategisch HRM beleid waarde kan toevoegen aan de professionele ontwikkeling van leraren. Een van de meest gebruikte modellen om het wat en het hoe in kaart te brengen is het AMO model:

- De A van abilities: hoe bekwaam zijn de medewerkers?
- De M van motivation: hoe gemotiveerd zijn de medewerkers?
- De O van opportunity to perform: welke ruimte en hulpmiddelen krijgen de medewerkers om hun werk goed te doen?

In het Koersplan PO, de achterliggende schoolplannen van de basisscholen en het Schoolplan 2019-2023 van het Don Bosco College zijn in 2019 de strategische doelen t.a.v. het domein Personeel uitgewerkt.

Voor het PO zijn dat de volgende doelen:

- Professionele ontwikkeling van personeel centraal stellen
- Professionele uitwisseling van leerkrachten onderling faciliteren
- Leerkrachten leren naast de rol van "kennisoverdrager" diverse rollen toe te passen
- Scholing wordt gefaciliteerd op basis van persoonlijke- en/of schoolontwikkelingswensen
- Goede begeleiding en coaching beschikbaar stellen
- We ontwikkelen leeftijdsfase bewust personeelsbeleid van student tot starter tot en met senioren
- Professionele inzet en aandacht voor Arbo beleid
- Enkele scholen versterken het partnerschap met de pabo en worden opleidingsschool

Voor het VO is het als volgt beschreven:

Het versterken van de individuele en gezamenlijke professionele ontwikkeling, het vastleggen van de professionele ruimte en het ontwikkelen van een gedragen professionele standaard.

Er wordt gewerkt aan:

- Sociaal statuut / sociaal plan
- Herinrichten gesprekkencyclus met gebruikmaking van feedback van leerlingen
- Professioneel statuut
- Promotiebeleid
- Toetreden opleidingsschool
- Tevredenheidsonderzoeken

Gevoerde beleid inzake wachtgelders

De uitvoerend bestuurder zorgt, in actieve samenwerking met directeuren en rector, voor een zorgvuldige uitvoering van het wachtgeldbeleid conform de geldende wet- en regelgeving en cao-afspraken. Dit leidt ertoe dat er ultimo 2019 geen wachtgelders zijn. Derhalve is er geen voorziening opgenomen.

Krimp en reorganisatie

Het Don Bosco College kent sinds 2017 een terugloop in leerlingaantallen als gevolg van demografische krimp in de regio. Na een jarenlange periode van groei is de krimp sneller en harder aangekomen dan binnen de school werd verwacht. In 2019 is de terugloop in leerlingaantallen opgevangen middels het reduceren van het aantal tijdelijk benoemde leerkrachten in de "flexibele schil". Voor de periode vanaf 2020 wordt een reorganisatieplan uitgewerkt, en aansluitend een sociaal plan. Dit alles in nauw overleg met de vakbonden. Er zijn goede contacten met schoolbesturen in –en net buiten- de regio waardoor leerkrachten die boventallig zijn veelal van werk-naar-werk geleid kunnen worden. Dit mede in verband met de beheersing van uitkeringen na ontslag.

Ondanks het landelijk oplopend lerarentekort konden de scholen van de SKO Volendam ook in 2019 beschikken over voldoende, goed opgeleide en kwalitatief sterke leerkrachten. Anticiperend op een mogelijk tekort in de toekomst heeft de stichting samen met de overige besturen in de regio subsidie aangevraagd (en gekregen) om samen het lerarentekort in de regio op te kunnen vangen door het versterken van de samenwerking.

Hieronder een aantal schema's met relevante gegevens ten aanzien van het personeelsbestand in 2019.

Personeelssamenstelling

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Aantal personeelsleden PO	211	210	208	196	201	201
Aantal personeelsleden VO	190	201	206	204	206	200
Totaal aantal personeelsleden SKO Volendam	401	411	414	400	407	401
Gemiddelde leeftijd van het personeel PO	43,4	43,5	43,7	43,9	43,1	43,5
Gemiddelde leeftijd van het personeel VO	48,0	46,5	46,6	46,5	46,3	46,3
Totaal aantal fulltime medewerkers SKO Volendam	127	141	149			
Totaal aantal parttime medewerkers SKO Volendam	274	270	265			

Personeelsverdeling PO per 1 oktober in fte

	2019	2018	2017	2016
Directie- en staffuncties	12,2	12,6	14,8	14,1
Onderwijzend personeel	119,2	119,6	119,3	111,8
Ondersteunend personeel	11,7	11,4	8,5	9,1
Totaal	143,1	143,6	142,6	135

Personeelsverdeling VO per 1 oktober in fte

	2019	2018	2017	2016
Directie- en staffuncties	4,8	7,8	8,6	8,8
Onderwijzend personeel	105,7	116,9	123,7	123,1
Ondersteunend personeel	33,3	31,1	29,1	29
Totaal	143,8	155,8	161,4	160,9

Leeftijdsverdeling PO 1-10-2019

	Vrouw	Man	Totaal
15 tot 25 jaar	6	0	6
25 tot 35 jaar	46	9	55
35 tot 45 jaar	53	8	61
45 tot 55 jaar	19	6	25
55 tot 65 jaar	39	17	56
65+ jaar	4	4	8
Totaal	167	44	211
Gemiddelde leeftijd			43,4

Leeftijdsverdeling VO 1-10-2019

	Vrouw	Man	Totaal
15 tot 25 jaar	4	0	4
25 tot 35 jaar	27	5	32
35 tot 45 jaar	24	10	34
45 tot 55 jaar	31	11	42
55 tot 65 jaar	43	27	70
65+ jaar	4	4	8
Totaal	133	57	190
Gemiddelde leeftijd			48,1

Ziekteverzuim PO en VO

Verzuimcijfers	2019		2018		2017		2016	
	PO	VO	PO	VO	PO	VO	PO	VO
DIR	4,14%	0,00%	12,33%	0,49%	2,89%	0,27%		
OP	2,73%	4,47%	3,27%	4,78%	3,20%	3,59%	2,92%	3,12%
OOP	0,13%	5,69%	0,57%	3,02%	1,15%	1,19%	6,15%	0,84%
Totaal	2,64%	4,93%	3,69%	4,41%	3,02%	3,11%		

In 2016 zit het verzuimcijfer van de directie in het cijfer van OOP

Verzuim frequentie	2019		2018		2017	
	PO	VO	PO	VO	PO	VO
DIR	0,36	0	0,38	0,6	0,09	1,00
OP	0,60	1,35	0,57	1,61	0,46	1,63
OOP	0,01	0,63	0,17	0,82	0,11	0,74
Totaal	0,51	1,15	0,51	1,41	0,39	1,42

2.5. Financiën

De SKO Volendam is een financieel stabiele organisatie die ruimschoots voldoet aan een gezonde balans en kengetallen. Deze stabiliteit is vooral gebaseerd op een solide Eigen Vermogen (zowel privaat als publiek). In 2019 is wel een financieel tekort bij het Don Bosco College en is een inhaalslag gemaakt t.a.v. investeringen in het PO in onderhoud, ICT, meubilair en ontwikkelingsmateriaal voor de onderbouw. Hierdoor is het resultaat van 2019 negatief. Voor 2020 staan opnieuw investeringen gepland die zullen leiden tot een beargumenteerd negatief resultaat. Ook zullen de maatregelen bij het Don Bosco College nog niet leiden tot een sluitende exploitatie. De begroting voor 2020 is daarom nog ruim 1,1 miljoen euro negatief. Het eigen vermogen is voldoende om dit op te vangen.

Waar in het verleden de inzet van financiële middelen vooral op bestuursniveau werd bepaald wordt het management van de scholen stapsgewijs steeds meer "eigenaar" van de eigen financiële keuzes binnen het kader dat door het bestuur, in overleg met de medezeggenschap, is vastgesteld. De administratieve organisatie is verder geprofessionaliseerd, landelijk beproefde begrotingsmodellen zijn ingevoerd en het overleg met de medezeggenschap is versterkt.

Meer betrokkenheid en eigenaarschap voor de schoolleiders vraagt om een ander soort ondersteuning dan tot nog toe gebruikelijk binnen de SKO Volendam. Dit heeft geleid tot een andere functionele inrichting van het bestuursbureau. Het organogram is in 2019 aangepast. De komende jaren zien we ons voor een stevige uitdaging staan; namelijk op welke wijze zorgen wij ervoor dat met het teruglopend aantal leerlingen (deels in het PO maar vooral sterk in VO) ons onderwijs van ruim voldoende kwaliteit blijft. Dit vraagt om een heroverweging van de keuzes uit het verleden en tegelijkertijd om nieuwe, creatieve initiatieven.

In de begroting 2020-2024 zien we de terugloop in leerlingen duidelijk vertaald worden naar exploitatietekorten. In 2019 is een begin gemaakt met een reorganisatieplan voor het Don Bosco College en informeel overleg met de vakbonden. Vanaf januari 2020 wordt gewerkt aan een definitief reorganisatieplan en een sociaal plan, ten einde het financieel negatieve meerjaren perspectief bij te buigen. De huidige financiële reserves bieden vooralsnog voldoende ruimte om te komen tot een beleidsrijke koerswijziging om ook op de langere termijn de continuïteit van ons onderwijs en onze organisatie te waarborgen.

Prestatiebox

In de sector akkoorden PO en VO zijn afspraken gemaakt middels een aantal beleidslijnen:

PO:

- Lijn 1: talentontwikkeling door uitdagend onderwijs
- Lijn 2: brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering
- Lijn 3: professionele scholen
- Lijn 4: doorgaande ontwikkellijnen

Middels het Koersplan PO wordt er ingezet op het realiseren van de lijnen, zie hiervoor verderop in dit jaarverslag de toelichting bij het hoofdstuk Primair Onderwijs.

VO:

- Ambitie 1: uitdagend onderwijs voor elke leerling
- Ambitie 2: eigentijdse voorzieningen
- Ambitie 3: brede vorming voor alle leerlingen
- Ambitie 4: partnerschap in de regio
- Ambitie 5: scholen als lerende organisatie
- Ambitie 6: toekomstbestendig organiseren
- Ambitie 7: nieuwe verhoudingen in verantwoording en toezicht.

Middels het Schoolplan 2019-2023 wordt ingezet op het realiseren van de ambities, zie hiervoor verderop in dit jaarverslag de toelichting bij het hoofdstuk Voortgezet Onderwijs. Ten aanzien van ambitie 4 is in 2019 overleg opgestart met de schoolbesturen in de regio. Het overleg richt zich op het garanderen van een dekkend onderwijsaanbod in de regio, in tijden van krimp. Ook hebben de besturen in de regio de handen ineengeslagen t.b.v. een subsidieaanvraag ter bestrijding van het lerarentekort.

Ten aanzien van ambitie 7 zijn in 2019 excellente resultaten behaald, en wordt middels een geheel vernieuwde website ook gecommuniceerd met ouders, leerlingen en stakeholders over governance en kwaliteit.

Werkdrukmiddelen:

Sinds het schooljaar 2018-2019 ontvangen PO-scholen extra middelen om de werkdruk te verlagen. De hoogte van het budget per school wordt vastgesteld op basis van het aantal leerlingen op 1 oktober voorafgaand aan het schooljaar. Voor het schooljaar 2018-2019 was het budget 155,55 per leerling. Voor het schooljaar 2019-2020 is het bedrag per leerling vastgesteld op € 220,08. Deze middelen zijn structureel en worden verstrekt via het budget voor personeels- en arbeidsmarktbeleid.

Voor 2019 was het beschikbare budget als volgt verdeeld:

	7/12 2019	5/12 2019	totaal 2019
Blokwhere	18.692	19.349	38.041
Jozef	18.238	17.240	35.478
Nicolaas	19.146	19.257	38.403
Petrus	43.917	39.248	83.165
Kennedy	18.692	18.340	37.032
Spinmolen	17.059	16.965	34.023
Springplank	20.325	19.716	40.041
Kofschip	20.416	20.174	40.590
Vincentius	7.894	8.253	16.147
	184.379	178.540	362.919

Per school is het budget berekend en de teams hebben ieder voor hun eigen school overlegd wat de gewenste inzet zou zijn. Met instemming van de MR is op de meeste scholen gekozen voor extra personele inzet. Op een enkele andere school is gekozen voor extra investeringen o.a. op het gebied van ICT.

Allocatie van middelen

Zie hoofdstuk 5 Financieel Beleid, uitgangspunt 5.

Huisvestingsbeleid

De scholen van de SKO Volendam zijn gehuisvest in een tiental gebouwen. Voor het groot meerjarenonderhoud is een Meerjaren Onderhoudsplanning (MOP) opgesteld en het onderhoud wordt conform dit plan gepland en uitgevoerd. De scholen reserveren een percentage van hun inkomsten ten behoeve van het groot meerjarenonderhoud.

Voor renovatie, nieuw- en verbouw wordt overleg gevoerd met de gemeente Edam-Volendam. Een Integraal Huisvestingsplan (IHP) is in ontwikkeling.

Treasury verslag

Belenen en beleggen

De Stichting Katholiek Onderwijs Volendam heeft als beleid dat het publieke gedeelte overeenkomstig de regeling "beleggen en belenen" wordt belegd in niet-risicodragende producten. Bij het beleggen met eigen middelen, die niet zijn verkregen uit rijksbijdragen, worden de uitgangspunten van een eigen treasurystatuut gevolgd. Uitgangspunt is dat gelden op een renterekening gezet worden. De Stichting Katholiek Onderwijs Volendam heeft haar effectenportefeuille afgebouwd en omgezet in een spaarrekening.

Gezien de ontwikkeling richting negatieve spaarrente zal het bestuur zich in 2020 heroriënteren op het thema sparen, beleggen en belenen.

B. Overige rapportages

B.1 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

In 2019 zijn effectieve stappen gezet om het interne risicobeheersings- en controlesysteem verder te professionaliseren. Er heeft een update van systemen plaats gevonden, er is een nieuwe uitgebreide planning- en control cyclus vastgesteld en functiescheiding en het vier-ogen principe worden stringent toegepast.

De jaarlijkse interimcontrole door de accountant heeft geresulteerd in een managementletter met een aantal aanbevelingen die inmiddels worden opgevolgd. Het bestuur en het management krijgen periodiek financiële- en managementrapportages. De risico's voor de personeelsadministratie, waaronder de salarisadministratie, en de betaling van de inkooprekeningen zijn afgedekt.

Vanaf 2020 zal de accountantscontrole door een andere accountant worden uitgevoerd.

B.2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Naast de risico's in de interne beheersing rondom de financiële processen kijkt de stichting ook verder naar risico's vanuit de externe omgeving. Een van de belangrijkste risico's is dat de leerlingenaantallen in de regio dalen, zowel in het primair onderwijs als in het voortgezet onderwijs. De risico's voor personeel en te hoge kosten voor leegstand zijn aanzienlijk.

In 2016 is besloten om één basisschool te sluiten en een andere basisschool af te slanken tot een enkele school. Vooralsnog is de krimp in het basisonderwijs op te vangen door natuurlijk verloop binnen het personeelsbestand. In 2020 zal het bestuur, samen met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, verkennen wat de mogelijkheden zijn voor het in stand houden van het huidige aantal basisscholen in de toekomst.

De krimp in het voortgezet onderwijs is niet met natuurlijk verloop op te vangen. Er wordt in 2020 een reorganisatieplan en een sociaal plan uitgewerkt in overleg met de medezeggenschap en de vakbonden. Er zal eerst ingezet worden op een zogenoemde "vrijwillige fase" om het personeelsbestand in omvang terug te brengen. Als deze vrijwillige fase onvoldoende effect heeft zullen per 1-8-2022 gedwongen ontslagen noodzakelijk zijn.

3. PRIMAIR ONDERWIJS

3.1. Scholen en directies

Per 1 januari 2019 is Linda Tol als directeur van de Jozefschool van start gegaan. Zij heeft de veel te jong overleden Kees Tuip opgevolgd. Vanzelfsprekend is dit voor leerlingen, team en ouders een bewogen periode geweest. Gelukkig hebben alle betrokkenen met veel positieve kracht het onderwijs op de Jozefschool in goede en toekomstgerichte banen geleid.

Na een lange periode van revalidatie is Johan Bond weer teruggekeerd als directeur op 't Kofschip. Vanaf de start in augustus 2019 heeft interim-directeur John van Bemmelen (via bureau Eduquality) Johan Bond vanwege gezondheidsredenen terzijde gestaan. Zij hebben samen als duo-directie de school geleid. In onderstaand overzicht staan de directeuren per school aangegeven.

Basisschool	Directeur
De Blokwhere	dhr. Vincent Tol
St. Jozefschool	mevr. Linda Tol
St. Nicolaasschool	dhr. Loek Kras
St. Petruschool	dhr. William Zwarthoed
J.F. Kennedyschool	dhr. Henk Bond
De Spinmolen	mevr. Lucia van der Velden
De Springplank	dhr. Freek Steur
't Kofschip	dhr. Johan Bond, vanaf eind augustus 2019 samen met dhr. John van Bemmelen.

Speciaal basisonderwijs

St. Vincentiusschool	dhr. drs. Evert Kroon
----------------------	-----------------------

3.2. Een goede basis

Het creëren van een goede basis is en blijft een belangrijke doelstelling voor onze leerlingen in Volendam. Het streven is dan ook om de zogenoemde basiskwaliteit 'hoog' te houden met optimale resultaten in de cognitieve vakken. De negen basisscholen staan er in 2019 op dat gebied goed voor. Ook in 2019 voldoen alle scholen aan de Inspectienormen en hebben het predicaat basisarrangement.

Tegelijkertijd werken de scholen aan ambitieuze eigen doelen. Naast de basiskwaliteit wordt ingezet op toekomstgerichte ontwikkelingen, deze hebben ook in 2019 een goed vervolg gekregen. Het accent ligt op het vergroten van de diversiteit in leren en lesgeven, het vergroten van eigenaarschap en actieve betrokkenheid en het verder ontwikkelen van een professionele cultuur.

Na het gereed komen van het Koersplan Primair Onderwijs in 2018 heeft het jaar 2019 in het teken gestaan van de vertaalslag naar de scholen. De SKOV-brede studiedag op 14 maart voor alle leerkrachten van de stichting sloot daar goed bij aan. Elke school is vervolgens samen met het eigen team en onder leiding van de directeur aan de slag gegaan met het Schoolplan 2019-2023. Van onze gezamenlijke visie op de toekomst, waarbij het ontwikkelen van brede talenten in een eigentijdse leeromgeving centraal staat, zijn al mooie voorbeelden te zien.

3.3. Onderwijs in Ontwikkeling

De vernieuwende koers vanuit een toekomstgerichte visie op onderwijs is opgetekend in het Koersplan Primair Onderwijs 2020 (zie onder) en vormt de basis voor de schoolplannen die eind 2019 gereed zijn gekomen.

Koersplan SKOV Primair Onderwijs 2020

Onze visie voor de toekomst: Ontwikkelen van alle talenten in een eigentijdse leeromgeving

*De kinderen van de toekomst op de werf van morgen. Dat is ons doel.
 Kinderen die een culturele omgeving en gereedschap om te leren. Dat maken we als uitgangspunt.
 Alle kinderen hebben talenten. Die willen we bevorderen.*

De SKOV scholen voor primair onderwijs stellen het onderwijs toekomstgericht voor! Ontwikkelen met het accent op elkaar te leren en begeleiden, weglopen van eigenwijs bag en eigen verantwoordelijkheid in alle lagen van de organisatie (van kind tot bestuur) en het samen ontwikkelen van een professionele cultuur. Onze ideale school is een leer- en leefomgeving die kinderen uitnodigt om te leren en een scholier aan verschillende mogelijkheden op te stellen. Een school die vanuit een eigen tijdse omgeving kwalitatieve aandacht de kinderen van nu, voorbereidt op de veranderende wereld van morgen.

Onze 1 ^e uitdaging Onderwijs in Diversificatie	Onze 2 ^e uitdaging Een levende organisatie	Onze 3 ^e uitdaging Personeel in een kapitaal	Onze 4 ^e uitdaging Overgang naar 0-18	Onze 5 ^e uitdaging Wat is het succes?
<ul style="list-style-type: none"> Kinderen meer betrokken bij het onderwijs, waarbij 'eigenaarschap' voor leren uitgangspunt is Wolven (lezen) over opbrengst resultaten in de cognitieve vakken. Voor elke kind het best passende onderwijs aanbod Het bieden van een aanpak/omgeving en leeromgeving/onderwijs waarbij 'I' een van de pijlers is (vanaf 0-18) Onze aandacht is leren waarvoor verantwoordelijkheid en verantwoordelijkheid nemen, gedifferentieerd leren en leren over de wereld Het bevorderen van zelfstandig werken en samenwerken leren Talentaanpak/omgeving bieden het cognitieve leren ook het ontwikkelen van de brede ontwikkeling op het gebied van muziek, kunst & sport/cultureel en bewegingsonderwijs. Ruggevoel/omgeving staat op de kaart in ontwikkeling van toekomstgericht leren 	<ul style="list-style-type: none"> Netten- en ontwikkelings en eigen verantwoordelijkheid nemen Het leren van en met elkaar centraal stellen en samenwerking expertise delen Scholen mogen eigen taken maken en zelf verantwoordelijkheid nemen Dataveren uitgangspunt nemen en zelf verantwoordelijkheid nemen Werkomgeving bieden en leren. Volwassen werkbare de handen voor de toekomst 	<ul style="list-style-type: none"> Professionele ontwikkeling van personeel/omgeving bieden Professionele ontwikkeling van leerkrachten omgeving Leerkrachten leren naar "betrouwbare" docent willen worden De rol van leerkrachten op basis van persoonlijke stijl Uitvoeringsomgevingen Onze begeleiding & coaching beschikbaar stellen Wij ontwikkelen leerkrachten, leerkrachten in staat te maken om te leren Professionele groei en aandacht voor ANBO leren Talente uitbreiden voor het personeel met de PAB en worden (betreft) school 	<ul style="list-style-type: none"> Overgang ontwikkeling van 0 tot 18 jaar in uitgangspunt voor alle kinderen Over de omgeving is zelfstandig in staat, afsluiting aanbod en wijzen met leren & samenwerken van overtuiging met zelfstandig leren van 0-18 Kwaliteit goed leren van de toekomst in het personeel op en afsluiten Samenwerken aan een gezamenlijk en kwalitatief 2020-omgeving de toekomst (0-18) en 18 Verbreiden van het onderwijs aanbod met een "betreft" school aanbod te ontwikkelen 	<ul style="list-style-type: none"> Levenswijze en door naar een kind van morgen Onze 5^e uitdaging is de afsluiting van de afsluiting van het kind Samenwerking en leren Samenwerking en leren Samenwerking en leren De toekomstige ontwikkeling van leren met, welke vorm het ook is, maar met een toekomstgericht leren, met een toekomstgericht leren

Inspirerende ambities

Belangrijke basis voor het Koersplan is onze gezamenlijk visie op de toekomst van het onderwijs in Volendam, waaronder:

- het stimuleren van een grotere verantwoordelijkheid en eigenaarschap (van kind tot bestuur);
- het ontwikkelen van toekomstgerichte vaardigheden zoals Onderzoekend leren, Wetenschap en Technologie en ICT;
- het behouden van een goede basiskwaliteit en bieden van onderwijs op maat;
- het bieden van ruimte en mogelijkheden om brede ontwikkeling te stimuleren en talenten kansen te geven;
- het ontwikkelen van een professionele en lerende cultuur;
- het verbeteren van een doorgaande lijn van basis- naar voortgezet onderwijs.

Voorop staat dat alle scholen de ruimte krijgen om zich meer te profileren. Dit wordt zichtbaar in de schooleigen plannen.

In mei 2019 heeft een tweede ouderavond over het Koersplan plaatsgevonden. Een grote groep betrokken ouders was in gesprek over de nieuwe toekomstgerichte koers en heeft goede voorbeelden van Volendamse scholen in de praktijk kunnen zien. Ook t.a.v. ouderbetrokkenheid zijn stappen vooruit gezet.

Aanmelding en plaatsing

SKO Volendam heeft de aanmelding en plaatsing van 4-jarigen centraal geregeld. Dit zogeheten plaatsingsbeleid is steeds vaker onderwerp van gesprek. Voor ouders is weinig ruimte weggelegd in het aangeven van voorkeuren voor scholen. Ook geeft een steeds grotere groep ouders aan dat meer keuzevrijheid wenselijk is als de scholen zich meer dan voorheen mogen profileren. In 2019 is een 'commissie van wijzen' aan de slag gegaan, waarin ouders, directie en GMR vertegenwoordigd is, onder leiding van de bovenschools manager om het huidige beleid te toetsen en te voorzien van adviezen richting de toekomst. Nieuwe mogelijkheden en ontwikkelingen hangen ook samen met de toekomst van alle scholen in Volendam.

Burgerschapsonderwijs

In 2019 heeft een themaonderzoek Burgerschapsonderwijs plaatsgevonden op de Springplank. De Inspectie van het Onderwijs heeft op verzoek van het ministerie van OCW willen onderzoeken hoe het met burgerschapsonderwijs in Nederland gesteld is. Het themaonderzoek richt zich op een aantal democratische basiswaarden en vindt steekproefsgewijs plaats op scholen met specifieke levensbeschouwelijke opvattingen.

Het bevorderen van de sociaal-emotionele ontwikkeling en de erkende programma's die daarbij horen maken onderdeel uit van het burgerschapsonderwijs. Duidelijk is geworden dat de scholen voldoen aan de basis van burgerschapsonderwijs maar zich verder moeten verdiepen in dit thema. In 2020 zal het landelijke curriculum en de te behalen doelen voor burgerschapsonderwijs aangescherpt worden door het kabinet. De Volendamse scholen gaan daarmee aan de slag.

ICT en de toekomst

De SKO Volendam investeert in 2019 voor het derde achtereenvolgende jaar in de ontwikkeling op het gebied van ICT. Twee leraren worden gefaciliteerd voor ieder 0,5 FTE. Met een bovenschoolse taak werken zij aan de uitvoering van het project om de scholen te ondersteunen bij de invoering van toekomstgerichte ICT-vaardigheden. In 2019 is het aantal chromebooks op de scholen uitgebreid. Inmiddels heeft iedere school één of twee ICT-coördinatoren die het team verder ondersteunen op schoolniveau.

Wetenschap en Technologie

Voor alle scholen is Wetenschap en Technologie vanaf 2020 een verplicht onderdeel van het curriculum. Scholen geven hier op eigen wijze vorm aan. Op meerdere scholen werken goed opgeleide coördinatoren Wetenschap en Technologie. Zij worden gefaciliteerd om Wetenschap en Technologie op schoolniveau nader uit te werken en als 'vakleerkracht' lessen te geven. De volgende stap is dat leerkrachten zich nieuwe vaardigheden eigen maken en het eigen lesgeven kunnen verrijken en versterken vanuit het thema Onderzoekend en Ontdekkend leren.

In 2019 heeft een pilot plaatsgevonden tussen het primair- en voortgezet onderwijs op het gebied van Wetenschap en Techniek (W&T). Docenten VO en leraren PO hebben een gezamenlijk aanbod voor leerlingen van de bovenbouw van de basisscholen ontwikkeld en uitgevoerd.

Breed en verdiepend aanbod

Het ontwikkelen van alle talenten in een eigentijdse leeromgeving is de visie die we uitdragen. Brede talentontwikkeling is zichtbaar in het rijke en gevarieerde aanbod Cultuur Kleurt het Leven geïnitieerd door de bovenschoolse cultuurcoördinator. Ook met het muziekonderwijs geeft SKO Volendam een visitekaartje af. De lessen worden verzorgd door twee vakleerkrachten muziek die het muziekonderwijs op een hoog plan tillen. Daarnaast is ruimte voor talentontwikkeling in de georganiseerde 'masterclasses muziek'.

Kinderen die 'cognitief getalenteerd' zijn komen in aanmerking voor een verdiepend aanbod in de bovenschoolse plusklas. Deze plusgroep (Vostok) is gehuisvest in het Don Bosco College. Naast deze voorziening zet het SWV Passend Onderwijs ook in op professionalisering van leerkrachten (teams). Signalering en preventief handelen van leerkrachten ten gunste van meer begaafde leerlingen staat hierin centraal. Ook is de scholing gericht op het verdiepen en verrijken van het onderwijs voor deze specifieke doelgroep.

Doorlopende leerlijn van 4 tot 18 jaar

Het verbeteren van de aansluiting tussen PO en VO heeft de aandacht op meerdere terreinen. Voorop staat de kwaliteit van het eindadvies basisonderwijs aan leerlingen in groep 8. Het streven blijft natuurlijk dat zoveel mogelijk leerlingen ook na meerdere jaren in het voortgezet onderwijs op de juiste plek zijn gekomen.

Ook heeft de aandacht een goede overgang en afstemming van het curriculum, concreet middels de samenwerkingspilot rondom W&T.

Het primair onderwijs streeft ernaar de leerlingen datgene te bieden waarmee zij het goed doen in het voortgezet onderwijs en ook goed toegerust zijn voor later in de maatschappij.

3.4. Kwaliteitsbeleid

Het kwaliteitsbeleid van het primair onderwijs kent meerdere aspecten.

De managementgesprekken met de Bovenschools Manager vinden twee keer per jaar plaats, eenmaal individueel en eenmaal in groepjes van een drietal directeuren. Iedere directeur presenteert aan de hand van criteria de onderwijskwaliteit van de eigen school.

Het evaluatief jaarverslag en jaarplan vormt daarvoor de basis.

Verantwoording over de onderwijsresultaten en trends die te zien zijn gebeurt aan de hand van inzicht en verklaringen voor zowel goede als tegenvallende resultaten. Waar nodig wordt met een verbeterplan gewerkt. In 2019 heeft de jaarlijkse interne audit plaatsgevonden op de Kennedyschool. De onderzoeksvraag stond in het teken van de werkwijze 'Opbrengstgericht Passend Onderwijs'.

In oktober 2019 heeft een gezamenlijke studiedag plaatsgevonden met alle directeuren en Interne Begeleiders. Deze dag had als thema de toekomstgerichte samenwerking tussen directeur en Interne Begeleider in een school die zich ontwikkelt. Het accent lag tevens op het leren en de ontwikkeling van leraren en teams.

3.5. Onderwijsopbrengsten en trend

Alle scholen nemen LVS-toetsen af volgens de toetskalender die gezamenlijk wordt vastgesteld. Directeuren maken met het team een analyse, geven aan met welke aandachtspunten zij aan de slag gaan en ook hoe zij dat aanpakken. Succesvolle resultaten worden natuurlijk benut. In de onderbouw (groepen 1 en 2) worden de kinderen op verschillende wijzen gevolgd.

Een aantal scholen gebruikt inmiddels een digitaal leerlingvolgsysteem in de onderbouw, gekoppeld aan het Digikeuzebord.

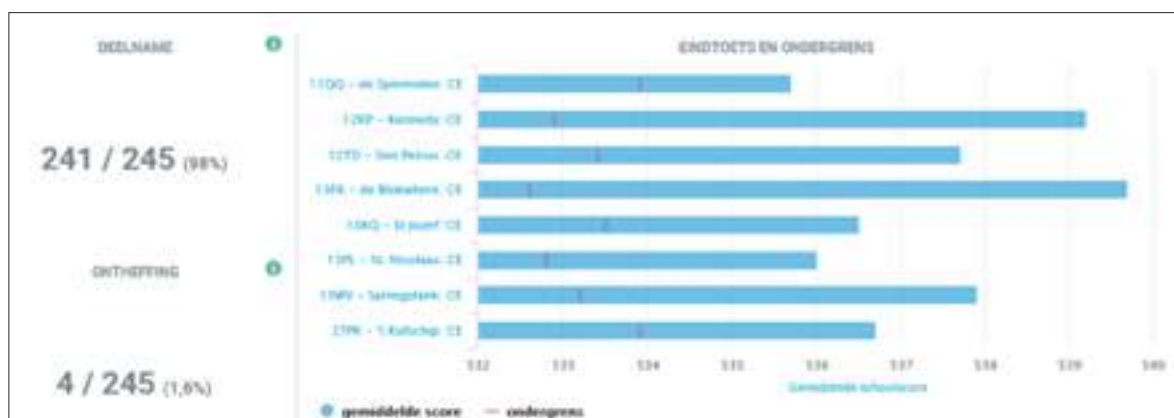
Hieronder het overzicht van resultaten Centrale Eindtoets van de afgelopen drie jaar.

In 2019 scoren alle scholen ruim boven de ondergrens en meerdere scholen boven het landelijk gemiddelde. De resultaten komen overeen met de verwachtingen in dat jaar.

Resultaten Centrale Eindtoets (CET)

Afgelopen drie jaar

2019

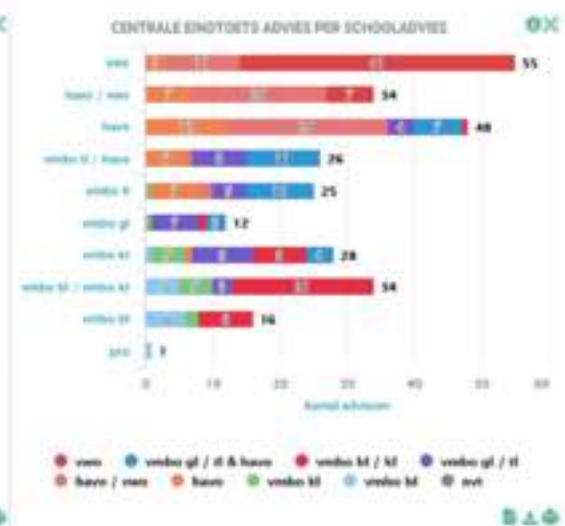
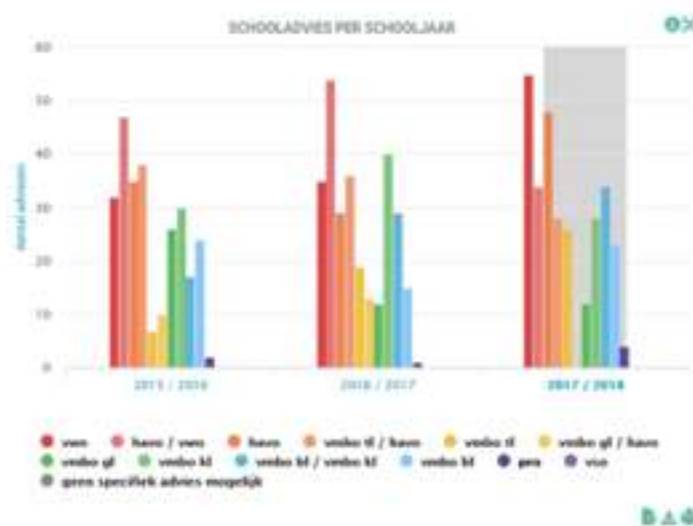
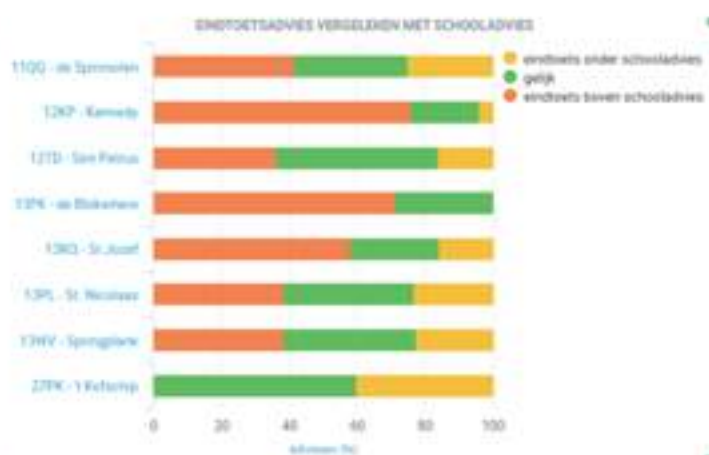
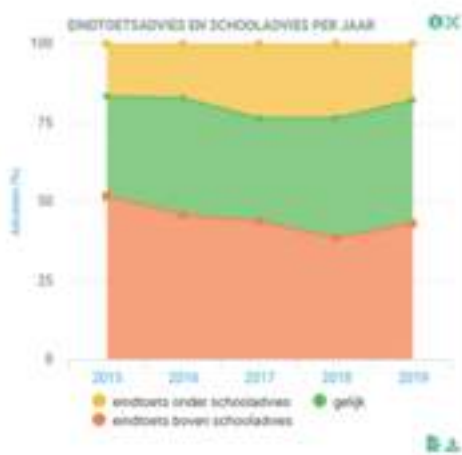
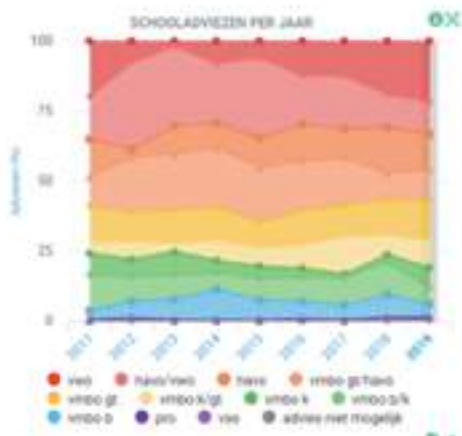
2018

2017

Schooladviezen cohort 2018-2019

HERZIEN ADVIES

29 (9,9%)

NIET HERZIEN ONGANGS HOGER EINDTOETSADVIES

72 / 100 (72,0%)

GEWISSE AANTAL HERZIEN ADVIES

3 (3,7%)

In- en uitstroom

Schooljaar	School	Instroom	Uitstroom	Zij-instroom	Zij-uitstroom	Netto instroom
2018 / 2019	11QD - de Spinnenden	28	-24	7	-2	5
2018 / 2019	12KP - Kennedy	0	-25	1	-4	-19
2018 / 2019	12TD - Sint Petrus	40	-78	11	-4	-31
2018 / 2019	13BK - de Bisschoppen	41	-22	2	-13	8
2018 / 2019	13AQ - St. Jozef	33	-19	6	-2	8
2018 / 2019	13PL - St. Nicolaas	36	-26	2	-10	2
2018 / 2019	13WV - Springstank	34	-21	4	-4	-3
2018 / 2019	27PK - Y Kofschip	24	-21	5	-1	5
		238	-248	39	-40	-12

3.6. Personele en professionele ontwikkeling

In 2019 stond professionele ontwikkeling samen met het thema 'het onderwijs toekomstgericht ontwikkelen' nadrukkelijk op de agenda. Het beleid rondom leraar ontwikkeling en de functiereeks L10, L11, L12 is opnieuw onder de aandacht gebracht en intern afgestemd. De vraag die centraal staat is: wat vraagt 'leiding geven aan leraar ontwikkeling' van iedere directeur? Aandacht is besteed aan een betekenisvolle uitvoering van de gesprekkencyclus en het maken van gezamenlijke afspraken hierover.

Partnerschap met I-Pabo

SKO Volendam heeft een partnerschap met de I-Pabo Amsterdam-Alkmaar. In 2019 is een derde school opleidingsschool geworden. Voor de nabije toekomst staan nog twee scholen op de planning.

Inhoudelijke samenwerking met de lerarenopleiding tot een goed en evenwichtig partnerschap is nodig om een constante instroom van jonge leerkrachten te krijgen. De toename van betrokkenheid bij het begeleiden en opleiden van onze leraren is een goede ontwikkeling. Ook met het oplopende lerarentekort voor ogen, bij SKO Volendam is de nood nog niet zo hoog als elders in het land, is dit van groot belang.

Leren van en met elkaar

In toenemende mate wordt het leren van en met elkaar gestimuleerd en aanwezige expertise gedeeld. Directeuren wisselen onderling ervaringen uit en gaan op werkbezoek, ook worden collegiale consultaties georganiseerd. De informele bijeenkomsten met als doel het leren van en met elkaar worden in de nabije toekomst ondergebracht in de op te richten SKOV-academie.

Klachten

In 2019 hebben vier ouderparen, na een zorgvuldig en uitvoerig traject met informatieavonden, bezwaar- en beroepsgesprekken, zich tot de landelijke geschillencommissie gericht inzake het door het bestuur gehanteerde verdeelbeleid. Eén ouderpaar trok zich daags voor de zitting terug waardoor er drie gesprekken overbleven. De zitting vond plaats in 2020, één klacht werd gegrond verklaard en twee ongegrond. Inzake de gegrond verklaarde klacht heeft het bestuur het advies van de Geschillencommissie opgevolgd.

4. VOORTGEZET ONDERWIJS

4.1. Inleiding

Het Don Bosco College is een Volendamse en een Waterlandse school met een rijk verleden en van oudsher een goede naam, gebaseerd op degelijk onderwijs, een duidelijke organisatie en uitstekende resultaten. Er zijn echter altijd interne en externe factoren die vragen om (aanvullend) beleid. En natuurlijk werken we voortdurend aan verbetering van de kwaliteit van ons onderwijs, de begeleiding en passende ondersteuning.

De keuze aan goed en gevarieerd onderwijs in de regio is de laatste jaren toegenomen, terwijl het leerlingenaantal in onze regio afneemt. De keuze voor ouders is groter en dat betekent dat het Don Bosco College zich stevig moet profileren m.b.t. aanbod, leerklimaat en kwaliteit. Zowel de vmbo- als havo- en vwo-afdeling zullen de komende jaren werken aan versterking van de profilering, zodat ouders en leerlingen weten waar ze voor kiezen.

De krimp van de school vormt een bedreiging voor het brede onderwijsaanbod en voor de werkgelegenheid. Er ligt een flinke uitdaging als het gaat om het behoud van een aantrekkelijk en breed onderwijsaanbod in onze krimpende school.

Vanwege de afname van het aantal geboortes in Edam Volendam sinds 2010, daalt het aantal leerlingen in het basisonderwijs. In het VO is het aantal leerlingen jarenlang fors gestegen, door zowel een hoog geboortecijfer in de regio als door een hoog marktaandeel, Vanaf 2016 is de daling van het leerlingenaantal ingezet. Deze daling is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan de demografische krimp. Daarnaast is sprake van een verlies aan marktaandeel. Het lukt de school in onvoldoende mate om haar voedingsgebied te vergroten.

Op de teldatum 1 oktober bezochten de volgende aantallen leerlingen de scholen van de SKO Volendam.

	2021 prognose	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Don bosco College	1.297(-16,3%)	1.372 (-11,4%)	1.549 (-5,8%)	1.645	1.727	1.770	1.774
Primair Onderwijs	1.860 (-4,5%)	1.833 (-5,9%)	1.947 (-4,2%)	2.032	2.107	2.164	2.252
Totaal SKO Volendam	3.157 (-9,7%)	3.205 (-8,3%)	3.496 (-4,9%)	3.677	3.834	3.934	3.996

In onderstaande tabel is te zien waar de leerlingen vandaan komen.

schooljaar 2019/2020	1	2	3	4	5	6	vavo	19/20	18/19	17/18	16/17	15/16
Edam + Purmer E	15	13	24	28	17	6		103	122	149	177	181
Volendam	181	212	231	250	146	46	2	1.068	1.188	1.227	1.253	1.278
Monnickendam	9	14	20	29	15	1		88	104	117	131	138
Marken	9	20	14	9	7	1		60	67	65	67	74
Amsterdam			3	2				5	5	9	6	10
Purmerend	1	5		4				10	6	12	14	19
Broek in Waterland e.o.	1	2	6	7	3	2		21	12	30	20	43
Overige	1	3	5	8				17	45	36	59	27
Totaal 2019/2020	217	269	303	337	188	56	2	1372				
Totaal 2018/2019	268	298	323	412	183	65	0		1549			
Totaal 2017/2018	299	310	400	378	189	67	2			1645		
Totaal 2016/2017	306	381	374	395	179	89	3				1727	
Totaal 2015/2016	378	364	359	401	191	75	2					1770

Procedure toelating leerlingen

Aanmelding van brugklasleerlingen vindt digitaal plaats via een aanmeldcode die leerlingen van de basisscholen krijgen. Een leerling die wordt toegelaten moet groep 8 van het basisonderwijs hebben doorlopen. Bovendien moet uit het advies van de basisschool en een eventuele testuitslag blijken dat hij of zij een redelijke kans heeft een van onze onderwijsvormen met succes af te sluiten.

De aanmelding gaat, middels het formulier Onderwijs Transparant (OT) via de basisschool en dient uiterlijk 15 maart van enig jaar bij de school binnen te zijn. Nadat de leerling is aangemeld en toegelaten, worden de ouders/verzorgers hiervan op de hoogte gesteld. Ouders mogen bij meerdere scholen aanmelden. Door de aanmeldcode in te tikken krijgt de school de benodigde informatie via OSO, zoals het onderwijskundig rapport (OKR) en het leerlingvolgsysteem van de basisschool.

De gegevens van de leerlingen worden via de code ingelezen in het LAS (Magister) en daarna nog gecontroleerd. Om meer informatie te krijgen wordt door de school ook aan de leerling een extra aanmeldings-/inschrijfformulier opgestuurd waarop meer gegevens kunnen worden vermeld, die van belang zijn voor de school en waarop o.a. een kopie van de ID-kaart wordt gevraagd, zodat de juiste gegevens kunnen worden gemeld in BRON.

De einddatum van de inlevertermijn van het OT-advies formulier is 15 maart en vanaf die datum wordt een termijn van 6 weken aangehouden totdat de plaatsing definitief is, m.u.v. die leerlingen voor wie uitstel is aangevraagd in het kader van nader onderzoek of aanvraag van een onderwijsarrangement. Vanaf maart vinden er "warme overdracht" gesprekken plaats met de leerkrachten van groep 8.

Sinds januari 2019 hoeven er geen meldingen meer te worden gedaan in Bron, want de gegevensverwerking vanuit het LAS naar BRON verloopt automatisch meteen nadat er een melding is gedaan.

Instream vanaf klas 2 en hoger, detachering en passend onderwijs:

Samen met de plaatsende en aannemende school, ouders en leerling (en soms ketenpartners) worden afspraken gemaakt op basis van de situatie, die voor die specifieke leerling passend zijn. Als het een leerling met probleemgedrag betreft wordt eerst een proefplaatsing ingezet. Als er sprake is van een leerling die afstroomt is een goede overdracht van belang, met name van informatie over wat is ingezet om afstroom te voorkomen.

In het kader van de zorgplicht Passend Onderwijs worden er omtrent leerlingen met een ondersteuningsvraag sluitende afspraken gemaakt, mede in overleg met het SWVVO. Waarbij van belang is dat duidelijk is wat de plaatsende school en de ontvangende school ieder aan ondersteuning bieden en hoe de leerling zo probleemloos mogelijk kan "landen".

Nieuw schoolplan

Met de vaststelling van het nieuwe Schoolplan in 2019 zal gestart worden met het verduidelijken van de rolverdeling en bijbehorende verantwoordelijkheden in de schoolorganisatie.

Centrale vragen hierbij zijn:

- Wat is de professionele ruimte van de docent en op welke gebieden is de docent autonoom?
- Wat is de rol van de afdelingsleider naar leerlingen en naar docenten toe?
- Wat is de rol van de vaksectie als het gaat om kwaliteitszorg?

In 2019 is een start gemaakt met de dialoog over een Professioneel Statuut waarin de verantwoordelijkheden en de ruimte beschreven en vastgelegd worden.

Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid willen we het pedagogisch klimaat van onze school versterken, de didactische uitdaging aangaan om leerlingen actief te laten leren en tenslotte hebben we in 2019 kritisch gekeken naar het onderwijsaanbod om tot een noodzakelijke bezuiniging te komen, maar ook om ruimte voor innovatie mogelijk te maken.

Met een passend onderwijsaanbod, didactische innovatie en een meer flexibele onderwijsorganisatie zorgen we uiteindelijk voor een duurzame, "krimpbestendige" ontwikkeling van ons onderwijs met behoud van kwaliteit.

Ook in het personeelsbeleid staat, juist in een tijd van krimp, behoud van kwaliteit en ontwikkeling voorop. In 2019 is gestart met het overleg over een sociaal plan i.v.m. de krimp, maar ook persoonlijke en gezamenlijke ontwikkeling van docenten en goede onderwijsondersteuning stonden blijvend op de agenda.

4.2. Management

Don Bosco College

Dhr. J.G. Bart (interim) rector
Dhr. H. Rollingswier, conrector

De ontwikkelingen van het voortgezet onderwijs staan onder de verantwoordelijkheid van een tweehoofdige directie. De directie vormt samen met de vier afdelingsleiders het managementteam. De afdelingsleiders ondersteunen de docenten uit hun afdeling bij de realisatie van het gewenste pedagogische klimaat, de onderwijskundige verbeteringen en bij de leerlingenbegeleiding. De kwaliteit van het onderwijs, nieuwe onderwijsontwikkelingen en zaken rond leerlingbegeleiding worden besproken in de afdelingsvergaderingen, ouderraad en de medezeggenschapsraad. Voor de begeleiding en zorg van leerlingen wordt het managementteam ondersteund door een bureau leerlingzaken en een zorg/begeleidingsteam.

4.3. Onderwijs

In 2019 is het Schoolplan 2019-2023 ontwikkeld, waarin de onderwijs- en organisatieontwikkeling voor de komende vier jaar geschetst is. De komende jaren willen we de profilering van onze school versterken met programma's die:

- het reguliere onderwijsaanbod versterken
- meer zicht bieden op beroepen en vervolgoopleidingen
- een sterker beroep doen op onderzoek vaardigheden, samenwerken, ontwerpen etc.
- goed aansluiten bij de regionale arbeidsmarkt
- samenwerking met bedrijven mogelijk maken

M.b.t. het onderwijsaanbod is de volgende doelstelling geformuleerd:

het Don Bosco College biedt een onderscheidend, aantrekkelijk en betaalbaar onderwijsaanbod in een prettig leer- en werkklimaat.

In schooljaar 2018/19 is het aantal keuzevakken in de beroepsgerichte leerwegen van het vmbo uitgebreid. Binnen de (gemengd) theoretische leerweg is het beroepsprofiel Diensten en Producten geactiveerd, binnen de havo is het keuzeprofiel 'economische modules' aangeboden en binnen het vwo is het vak Pre Academische Vaardigheden ook geïntroduceerd in 4 vwo. Bovendien is in het eerste leerjaar naast de 'stroom' havo-vwo ook de categorale stroom vwo geïntroduceerd. Voor het vmbo is het programma Technologie en Toepassing toegevoegd aan de gemengde leerweg en als keuze module in de beroepsgerichte richtingen. Voor de 2e klas havo is een oriëntatieprogramma Technologie en Ontwerpen ontwikkeld.

Vmbo Techniek

Het Don Bosco College heeft geen techniekafdeling meer en komt daarom slechts indirect in aanmerking voor de subsidie Sterk Techniek onderwijs. De school heeft zich aangesloten bij dit project via de regievoerders in onze regio Waterland en werkt samen om de versterking van het techniekonderwijs ook binnen onze school vorm te geven d.m.v. keuzeprogramma's voor zowel vmbo als havo.

Het Don Bosco College is partner in de volgende deelprojecten van het "Activiteitenplan Sterk Techniekonderwijs regio Waterland":

- De doorlopende leerlijn techniek PO-VO
- Mobiele modules voor niet-technisch vmbo en TL-leerlingen
- Verbreding en vernieuwing aanbod technische keuzevakken i.s.m. bedrijfsleven
- Investeren in eigentijdse voorzieningen en leermiddelen

Komend jaar zal een veldadviesraad worden ingesteld waarin lokale bedrijven zitting zullen nemen. Deze raad zal het Don Bosco College adviseren over arbeidsmarktontwikkelingen, stages en andere vormen van samenwerking.

Pedagogisch klimaat

In 2019 is met name in de vmbo-afdeling gewerkt aan het versterken van het pedagogisch klimaat door het ontwikkelen van een gezamenlijke aanpak waar nodig, het benoemen van herkenbare omgangsregels en het toepassen van constructieve feedback in het leerproces. Ook meer samenwerking en intervisie is doel van deze aanpak.

Op onze school:

- worden geen leerlingen buitengesloten;
- wordt ongewenst gedrag zodanig gecorrigeerd dat de kans op herhaling klein is;
- is constructieve feedback een vast onderdeel van het leerproces.

Didactische kwaliteit

Op het gebied van didactiek en het bewaken van de didactische kwaliteit, willen we de vaksecties een grotere rol en meer ruimte geven en dit beschrijven in het Professioneel Statuut. De opgave aan de secties is om de komende jaren nieuwe werkvormen te ontwikkelen die zelfstandigheid en een actieve werkhouding bij leerlingen stimuleren.

Het doel is om letterlijk en figuurlijk zoveel mogelijk leerlingen bij de les te houden, om leerlinggedrag te veranderen van consumerend naar ondernemend en om goed om te kunnen gaan met verschillen binnen de grenzen van onze reguliere onderwijssetting. Dit proces is in 2019 in gang gezet.

Flexibilisering van de onderwijsorganisatie

Om het proces van profilering van het aanbod en didactische differentiatie te ondersteunen en ervaring en inspiratie op te doen, wordt een proeftuin voorbereid in de vorm van een zogenaamde flex-middag. Tijdens zo'n middag werken leerlingen vakoverstijgend, op eigen wijze, los van het rooster, m.b.v. actieve werkvormen aan specifieke leerdoelen.

Al eerder hebben we gekozen voor het ondernemerschap (Vecon businessschool), Pre-academisch onderwijs (PAO) en Wetenschapsoriëntatie Nederland (WON). In het voorjaar van 2019 is een licentie verkregen voor het vmbo programma Techniek en Toepassing (T&T). Er zal een programma Technologie ontwikkeld worden voor onderbouw (en later bovenbouw) havo. Overleg met het lokale bedrijfsleven heeft aangetoond dat er veel belangstelling bij bedrijven bestaat voor techniek en Technologie.

4.4. Ondersteuning en begeleiding

In 2019 is gestart met de ontwikkeling van een nieuw Schoolondersteuningsprofiel dat opnieuw voor vier jaar wordt vastgesteld. Hierin wordt vanuit de schoolvisie op onderwijs en op basis van ervaringen, maatschappelijke ontwikkelingen en inzichten vanuit het Samenwerkingsverband vastgesteld hoe ons ondersteuningsaanbod zich de komende jaren ontwikkelt. Ook zal onderzocht worden of het ondersteuningsaanbod passend is en waar de grenzen van ons aanbod liggen.

Het afgelopen jaar is vanuit eigen middelen geïnvesteerd in een trajectvoorziening voor leerlingen die voor enige tijd wegens uiteenlopende redenen niet in het reguliere onderwijsproces kunnen meedraaien. Daarnaast is er een bureau leerlingzaken in het leven geroepen waar alle meldingen, eerste opvang van leerlingen etc. plaatsvindt. Doel is niet alleen een duidelijke en deskundige opvanglocatie in de school te hebben, maar ook om vanuit dit bureau expertise en ondersteuning te bieden in het kader van Passend Onderwijs.

De school ontwikkelt jaarlijks een intern scholingsaanbod gericht op het versterken van de pedagogisch-didactische vaardigheden van docenten.

Vanuit het VO Samenwerkingsverband Waterland ontvangt de school gelden voor:

- Versterking van de basisondersteuning gericht op voorkomen van voortijdig schoolverlaten
- Scholing en netwerkvorming
- Een begeleider Passend Onderwijs
- Schoolmaatschappelijk werk
- Specifieke ondersteuningsarrangementen

4.5. Kwaliteitszorg en onderwijsresultaten

In 2019 is in het Schoolplan de onderstaande ambitie vastgesteld:

Behoud van een bovengemiddelde kwaliteit van de lessen en resultaten en verbetering van de leerling- en oudertevredenheid.

Jaarlijks wordt er op het Don Bosco College per afdeling een kwaliteitsrapportage gemaakt. Deze rapportages zijn onderdeel van een integrale aanpak m.b.t. kwaliteitszorg die de komende jaren verder ontwikkeld moet worden.

Het doel is om de verschillende losse instrumenten die op dit moment gebruikt worden om inzicht te krijgen in aspecten van de onderwijskwaliteit meer doelgericht, cyclisch, systematisch en integraal in te zetten en aan te vullen daar waar nodig of gewenst. Anders gezegd, het doel is om kwaliteitszorg van iedereen te maken, het kwaliteitsbewustzijn te versterken en daarbij de balans tussen inspanningen en opbrengsten zorgvuldig te bewaken.

Op dit moment wordt het leerlingvolgsysteem Magister gebruikt met inzage voor leerlingen en ouders.

Vervolgens wordt de uitvoering van het beleid regelmatig geëvalueerd en vindt aanpassing en verbetering plaats waar nodig.

De kwaliteitszorg richt zich op de volgende aspecten:

- de lessen
- het pedagogisch/didactisch klimaat
- de onderwijsorganisatie
- de beleidsontwikkeling
- de samenhang en verbinding met de missie en visie
- het onderwijsaanbod
- de persoonlijke ontwikkeling en deskundigheidsbevordering van personeel
- begeleiding en ondersteuning van leerlingen
- tevredenheid en welzijn (leerlingen, ouders, personeel)
- opbrengsten en resultaten
- financiële huishouding

Voor de nieuwe schoolplanperiode 2019-2023 wordt er naar gestreefd om de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs bij de vaksecties te beleggen. In overleg met betrokkenen en verantwoordelijken zal worden onderzocht hoe we de secties in dit proces kunnen ondersteunen. Het betreft een proces waarbij alle onderdelen van de kwaliteit aan bod zullen komen, zoals het primaire proces, de doorlopende leerlijn en de resultaten.

De slagingspercentages bleven ook in 2019 bovengemiddeld.

	2018/2019	2017/2018	2016/177	2015/16	2014/2015
VMBO totaal	98%	95,3%	98,9%	94,2%	97,5%
- Basisberoepsgerichte leerweg	100%	100%	100%	100%	100%
- Kaderberoepsgerichte leerweg	97%	100%	100%	97%	96%
- Gemengde/Theoretisch	98%	93%	98%	92%	98%
HAVO	97%	95%	80,8%	88,9%	89,5%
VWO	94%	92,5%	88,9%	87,5%	93,1%

Toelichting:

Het slagingspercentage voor het vwo is gestegen en ligt boven de gestelde interne standaard (91%) en ligt ook boven het landelijk gemiddelde. Ook voor de havo is het slagingspercentage de laatste jaren sterk gestegen. Het ligt boven de interne standaard (88%) en eveneens fors boven het landelijk gemiddelde. Voor beide afdelingen is het gemiddelde eindcijfer (6,5) conform of hoger dan de interne standaard.

Het slagingspercentage voor het vmbo is na een kleine daling het afgelopen jaar weer gestegen naar ruim boven de interne standaard (95%). Bovendien is ook voor deze afdeling het gemiddelde eindcijfer hoger dan de interne standaard.

Elk schooljaar wordt geëvalueerd of en in hoeverre de doelen van onze kwaliteitszorg zijn gerealiseerd en welke maatregelen nodig zijn om de kwaliteit te verbeteren. Hieronder de uitgangspunten en aanbevelingen.

Rendement onderbouw

Het rendement van de onderbouw bestaat uit de onderdelen 'onderbouwsnelheid' en 'onderwijspositie'. De onderbouw kent weinig afstroom, de leerlingen stromen minimaal door volgens hun PO advies. Verder is het aantal enkelvoudige adviezen toegenomen, met name bij de vwo adviezen. De doelstelling dat 95% van de leerlingen in het derde leerjaar minstens op het niveau van het PO-advies zit, wordt gehaald. De doelstelling om de verhouding van het onder- en bovenbouwrendement meer in balans te brengen, door o.a. het steeds stijgende rendement onderbouw terug te brengen, is gelukt. Het rendement onderbouw is meer in verhouding tot het rendement bovenbouw gedaald van +36% (2016/17) naar +25% (2017/18). Het percentage leerlingen dat zonder doubleren in leerjaar 3 terecht komt, dient minimaal te voldoen aan het landelijk niveau: dit percentage is bovengemiddeld en stabiel.

In 2019 werd gewerkt aan:

- Monitoring van de balans tussen rendement onderbouw en rendement bovenbouw havo/vwo
- Verdere ontwikkeling van een kwaliteitssysteem waarmee het onderwijsniveau van vakken per afdeling kan worden geïjkt op het niveau van andere scholen, via invoering Cito volgsysteem.
- Voorlichting over en overleg met docenten van groep 8 in het primair onderwijs over de plaatsingssystematiek binnen het Don Bosco College, over het onderwijsniveau in de verschillende dakpanklassen en over het systeem van pluswerk.

Rendement bovenbouw

De uitgangspunten zijn:

- Het rendement van de bovenbouw bestaat uit de bovenbouwsnelheid (bovenbouwsucces) en uit het slagingspercentage. De doelstellingen zijn anders geformuleerd per afdeling, conform de landelijke verschillen per afdeling.
- Voor de bovenbouw vmbo is de doelstelling van 95% geslaagde leerlingen gehaald.
- Voor de bovenbouw havo is de doelstelling van 88% geslaagde leerlingen gehaald.
- Voor de bovenbouw vwo is de doelstelling van 91% geslaagden gehaald.
- Het percentage leerlingen dat zonder doubleren van leerjaar 3 een diploma behaalt, dient minimaal te voldoen aan het landelijk niveau: Het driejaarlijks gemiddelde doorstroompercentage van alle afdelingen is conform of boven de norm van de inspectie.
- In de vmbo bovenbouw voldoet de bovenbouwsnelheid in ruime mate aan de norm, voor de BB-leerweg is de norm 87% en is de realisatie 91%, voor de KB-leerweg is de norm 86% en is de realisatie 96%, voor de GT-leerweg is de norm 87% en is de realisatie 94%.
- In de havo bovenbouw is de bovenbouwsnelheid 83% geweest en deze ligt boven de interne norm en boven de norm van de inspectie (80%). Bovendien is de dalende trend afgelopen sterk omgebogen in positieve zin.
- In de atheneum bovenbouw is de bovenbouwsnelheid 88% geweest en deze ligt ver boven de interne en de landelijke norm (82%). Dit rendement is gestegen ten opzichte van het voorafgaande jaar.
- De gemiddelde CE-cijfers dienen minimaal gelijk te zijn aan de landelijke cijfers: dit is voor alle afdelingen het geval. Het gemiddelde CE-cijfer voor het vwo is iets gestegen ten opzichte van het voorafgaande jaar en ligt boven de norm die de inspectie hanteert. Het gemiddelde CE-cijfer voor de havo is eveneens gestegen en ligt boven de norm die de inspectie hanteert. Het gemiddelde cijfer voor het vmbo ligt over de hele linie boven de norm die de inspectie hanteert, maar bij beide beroepsgerichte afdelingen is sprake van een geringe daling terwijl er bij de GT-afdeling sprake is van een geringe stijging.
- Het driejaarlijks gemiddelde is voor alle afdelingen boven de norm die de inspectie hanteert.
- Het gemiddelde verschil tussen schoolonderzoek en centraal schriftelijke cijfers is kleiner dan 0,5: dit is voor alle afdelingen ruimschoots het geval.

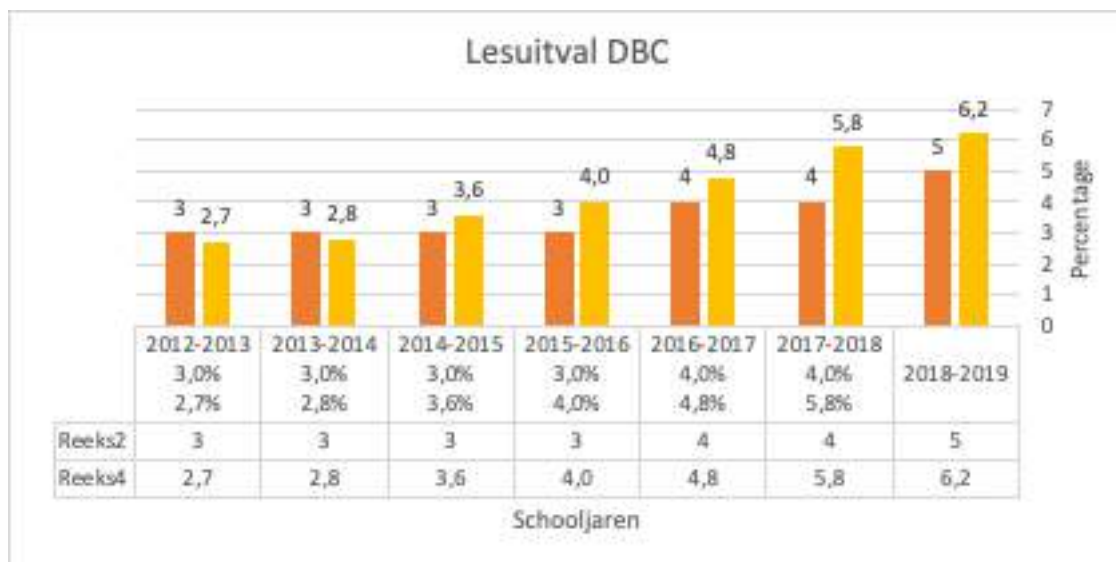
In 2019 werd gewerkt aan:

- Het in beeld brengen van risicoleerlingen op basis van onderzochte criteria en vervolgens wordt er met de leerlingen zelf, de ouders en docenten een speciaal plan van aanpak afgesproken.
- Het faciliteren van de examinatoren
- Met de vakgroepen waarbij de examenresultaten onder de norm liggen zijn smart geformuleerde verbeterafspraken afgesproken die periodiek worden getoetst op effectiviteit.
- Een verbeterplan m.b.t. Toetsing en Examinering n.a.v. een thema-onderzoek van de inspectie, waarbij de borging van het PTA als onvoldoende werd beschouwd.

Onderwijstijd Don Bosco College

Via de regeling onderwijstijd controleert de inspectie of scholen voldoende lessen aan hun leerlingen geven. Het Don Bosco College streeft er uiteraard naar de lesuitval zoveel mogelijk te beperken en realiseert in elke afdeling voldoende onderwijstijd.

	Streefdoel van lesuitval	Behaald resultaat
2016-2017	4,0%	4,8%
2017-2018	4,0%	5,8%
2018-2019	5,0%	6,2%

De uitval ligt al een paar jaar boven ons streefgetal, mede door langdurige ziekte en door opname van verlof uit het persoonlijk budget. Het inzetten van vervangers tijdens ziekte en opname van verlof uit het persoonlijk budget blijkt slechts in beperkte mate mogelijk.

Tevredenheidsonderzoeken bij ouders en leerlingen

In 2018 heeft het laatste tevredenheidsonderzoek onder de ouders en leerlingen plaatsgevonden. De respons van de ouders was toen laag en de oudertevredenheid scoorde onder de benchmark. Op vijf van de zeven domeinen ligt de tevredenheid lager dan op vergelijkbare scholen. Dit geldt voor de domeinen 'scholen op de kaart', 'aanbod', 'zicht op begeleiding', 'zicht op ontwikkeling' en 'verantwoording aan ouders'.

In 2019 is in overleg met de ouderraad gewerkt aan verbetering met name op het gebied van communicatie en betrokkenheid.

Ook bij leerlingen in de brugklas lag de tevredenheid onder de benchmark en daar zijn in 2019 ook verbeteringen ingezet, met name op het gebied van variatie in de les. In de bovenbouw lag de tevredenheid op het niveau van de benchmark.

Klachten

Er zijn in 2019 geen formele klachten ingediend inzake het Voortgezet Onderwijs.

4.6. Strategisch personeelsbeleid

In het Schoolplan is de visie op onderwijs vastgelegd.

In onze visie is de school een oefenplaats waarin leerlingen een open blik op de samenleving ontwikkelen; wij leren ze te reflecteren op de waarden, normen en overtuigingen van anderen en van zichzelf, zodat zij keuzes kunnen maken en een kritische bijdrage kunnen leveren aan een duurzame, zorgzame en democratische samenleving.

Het Don Bosco College daagt leerlingen in een positief pedagogisch klimaat uit om op een actieve en ondernemende wijze te werken aan hun persoonlijke, cognitieve en morele groei.

In onze school worden leerlingen gezien en gekend en gestimuleerd om eigenaar te zijn van hun leerproces. In ons onderwijs wordt daarom constructieve feedback op het leerproces, de leerresultaten en op gedrag gevraagd en gegeven, waarbij het maken van fouten als onderdeel wordt gezien van het leerproces. Wij zijn ons daarbij bewust van onze voorbeeldfunctie.

Wij stimuleren leerlingen om het hoogst mogelijke onderwijsniveau te bereiken en om een open blik te ontwikkelen op de samenleving, zodat zij daaraan een constructieve bijdrage kunnen gaan leveren.

Wij zien leren als een continue proces dat vraagt om vertrouwen, erkenning en veiligheid, maar ook om uitdaging, ruimte en durf. Wij beschouwen dit niet als een tegenstelling, maar als aanvullende en versterkende aspecten van ons leerklimaat.

We houden rekening met verschillen, we differentiëren binnen de mogelijkheden van de reguliere setting en bieden adequate en passende zorg en ondersteuning.

Vanuit deze visie wordt de persoonlijke en gezamenlijke ontwikkeling van docenten vormgegeven.

In de werving, begeleiding, scholing, promotiebeleid en persoonlijke ontwikkeling staat de voorbeeldrol van de docent centraal.

De intentie is de komende jaren om het eigenaarschap van docenten op het gebied van de kwaliteit te versterken, bijv. door feedback van leerlingen tot een standaard te maken in de gesprekscyclus.

Het gaat er dan om dat elke docent jaarlijks feedback verzamelt van leerlingen, hierop reflecteert en het resultaat van de reflectie bespreekt met een leidinggevende en met collega's en hiermee richting geeft aan zijn/haar persoonlijke ontwikkeling en uitvoering geeft aan het bewaken van de kwaliteit van zijn/haar eigen lessen.

Op deze manier wordt de inbreng van leerlingen binnen het stelsel van kwaliteitszorg verankerd en kan er school breed en op individuele basis gewerkt worden aan verbetering van kwaliteit.

In samenwerking met collega's kunnen dan intervisie en collegiale visitatie ingezet worden om van elkaar te leren, onderzoeksvragen te formuleren en waar gewenst of nodig coaching op te zetten.

Daarmee willen wij het leren van elkaar stimuleren en faciliteren, ook in de vorm van gezamenlijke training en scholing. Het Don Bosco College kent al een aantal jaren een in-company scholingsaanbod, dat grotendeels voortkomt vanuit wensen en ideeën van het docententeam.

In het schooljaar 2018/19 zijn ongeveer 20 cursussen gegeven en hieraan hebben ruim 100 docenten deelgenomen. De cursussen variëren van didactiek (differentiëren of coachend les geven), begeleiding (mentoraat, omgaan met faalangst) of persoonlijke ontwikkeling (omgaan met werkdruk) tot meer vakgroep gerichte, zoals sectie-gerelateerde examentrainingen of cursussen gerelateerd aan Wetenschapsorëntatie Nederland (WON).

Gemiddelde leeftijd personeel

	2019	2018	2017	2016	2015
Aantal personeelsleden	190	201	207	204	206
Gemiddelde leeftijd van het personeel	48,04 jr.	46,5 jr.	46,6 jr.	46,5 jr.	46,3 jr.

Functieverdeling

	2019	2018	2017
Directie- en staffuncties	4,8	7,8	8,6
Onderwijzend personeel	105,7	116,9	123,7
Ondersteunend personeel	33,3	31,1	29,1
Totaal	143,8	155,8	161,4

Leeftijdsverdeling

	Vrouw	Man	Totaal
15 tot 25 jaar	4	-	4
25 tot 35 jaar	27	5	32
35 tot 45 jaar	24	10	34
45 tot 55 jaar	31	11	42
55 tot 65 jaar	43	27	70
65+	4	4	8
Totaal	133	57	190

Funciemix

In het schooljaar 2018/19 was opnieuw 6 fte aan LC functies en 1 fte aan LD functies voor docenten opengesteld. De animo voor de LD functie was heel groot en de LD formatie is met 0,6 fte uitgebreid en overschrijdt nu het afgesproken percentage van de funciemix. De belangstelling voor de LC-functie was minder groot en de ruimte voor LC docenten is met 3,9 fte uitgebreid, maar voldoet nog niet aan de afgesproken norm.

Ziekteverzuim

In 2019 nam het ziekteverzuim toe, waarbij vooral opviel dat er meer langdurig zieken waren dan in de voorgaande jaren. Door de invoering van de ziekmelding bij de direct leidinggevende nam de verzuimfrequentie met 0,2 punt af.

4.7. ICT

In de komende jaren zullen wij vorm geven aan een degelijke ICT ondersteuning, die het mogelijk maakt het primaire proces te versterken en wellicht ook de onderwijsorganisatie efficiënter te maken. Het vormgeven van "blended learning" en onderzoek naar invoering van een eigen "device" voor elke leerling staan hierin centraal.

In juni 2019 is een enquête uitgezet onder secties waarin gevraagd werd naar het huidige ICT gebruik, de wensen voor de toekomst en de tevredenheid m.b.t. faciliteiten en ondersteuning.

Op basis hiervan zal in 2020 een meerjaren investeringsplan opgesteld worden.

4.8. Financieel beleid

Het Don Bosco College heeft als éénpitter in een langdurige periode van groei een financiële systematiek kunnen toepassen die zuinig en eenvoudig was, maar tegelijk ook sterk afhankelijk van informeel en incidentgericht beleid.

De financiële situatie van onze school vraagt nu, met een sterkere daling van het leerlingenaantal dan verwacht, om een meerjarenplan waarmee oplopende tekorten voorkomen kunnen worden, scherper kan worden begroot en geïnvesteerd, gericht bijgestuurd kan worden waar nodig en waarmee de kwaliteit en diversiteit van het onderwijsaanbod gewaarborgd kan blijven.

Voor de planning- en control cyclus en de totstandkoming van de begroting is nu een draaiboek ontwikkeld.

Daarnaast is het noodzakelijk en gewenst dat inzicht in en betrokkenheid bij de financiële processen binnen de schoolleiding, MR en personeel versterkt wordt, zodat er meer draagvlak ontstaat voor het financieel beleid en de keuzes die gemaakt moeten worden.

M.i.v. mei 2019 is de financiële organisatie gewijzigd, waardoor de aansturing direct onder de uitvoerend bestuurder valt en niet meer onder een hoofd staf.

In 2019 is het duidelijk geworden dat de uitgaven op korte termijn afgestemd moeten worden op de inkomsten. Er is een bezuinigingsplan opgesteld dat in 2020 geëffectueerd moet worden. In 2019 is geen ouderbijdrage gevraagd. Vanaf 2020 zijn we van plan om een vrijwillige ouderbijdrage in te voeren.

5. FINANCIËN

5.1. Uitgangspunten

Strategie

Voor het PO is in 2018 een koersplan vastgesteld dat als basis heeft gediend voor de strategische meerjarenplannen (schoolplannen 2019-2023) van de afzonderlijke basisscholen. Om ruimte te creëren voor de uitvoering van deze meerjarenplannen en de investeringen die daar bij horen heeft het bestuur in 2019 besloten een deel van het vermogen t.b.v. het basisonderwijs en doorgaande leerlijnen van 4 tot 18 jaar in te zetten.

Voor het VO is in 2019 het schoolplan 2019-2023 vastgesteld. Het behalen van de doelen uit dit plan vraagt om een aantal gerichte acties en investeringen. Gezien de krimp en de daarbij horende teruglopende inkomsten ligt de uitdaging voor om binnen de afnemende middelen toch de benodigde investeringsruimte te creëren.

Uitgangspunten financieel beleid

Om te komen tot meer eigenaarschap en ondernemerschap voor de directies van de scholen zijn in 2018 de financiële uitgangspunten voor de SKO Volendam opnieuw geformuleerd. Het verzorgen van kwalitatief uitstekend onderwijs vormt de grondslag en daarmee het belangrijkste uitgangspunt.

Aanvullend is gekeken naar:

- Efficiëntie (o.a. schaalvoordeel, specifieke deskundigheid)
- Solidariteit (niet beïnvloedbare factoren mogen de individuele school niet benadelen)
- Verantwoordelijkheid daar waar de keuzes gemaakt worden (geld volgt visie)

Jaarlijks worden de uitgangspunten opnieuw vastgesteld middels een kaderbrief bij de begroting. In de kaderbrief 2019 zijn als belangrijkste uitgangspunten benoemd:

Uitgangspunt 1:

De lumpsum vormt in zijn geheel één budget maar de berekening van de lumpsum bestaat uit een aantal componenten (personele bekostiging, materiële instandhouding, prestatiebox).

Voor het component personele bekostiging wordt uitgegaan van de zogeheten T-1 systematiek: de component personele bekostiging wordt berekend op basis van de leerlingtelling op 1 oktober van het voorgaande kalenderjaar. Ook de materiële bekostiging wordt op basis van de 1 oktobertelling berekend voor het eerstvolgende kalenderjaar.

Uitgangspunt 2:

De verschillende componenten worden door de overheid toegekend op basis van bekostigingsformules die jaarlijks worden geïndexeerd, vastgesteld en gepubliceerd. De definitieve toekenning komt echter veelal te laat om verwerkt te kunnen worden in de begroting voor het eerstvolgende boekjaar. In het proces richting de begroting wordt gewerkt met de op dat moment bekende bedragen.

Uitgangspunt 3:

Om het jaar wordt door het SKOV volgens een vaste methodiek een leerlingenprognose opgesteld. Het doel van de leerlingenprognose is het monitoren van de ontwikkeling van het leerlingenaantal. Deze prognose dient als basis voor de financiële meerjarenraming.

Uitgangspunt 4:

De (meerjaren)begroting is een belangrijk planningsdocument en is, gezien het feit dat tussen de 80 en 90 % van de middelen wordt ingezet voor personeel, onlosmakelijk verbonden met het (meerjaren)formatieplan.

Uitgangspunt 5: allocatie van middelen

De bekostiging wordt 100 % toeberekend aan de scholen. Er wordt gerekend in geld. Scholen dragen een percentage van hun budget af t.b.v. de bekostiging van het bestuurskantoor en de PO scholen dragen een bedrag af voor gemeenschappelijk bovenschools beleid. Tevens dragen de PO scholen een percentage af om de kosten van jubilea, Duurzame Inzetbaarheid en Ouderschapsverlof onderling te verevenen. Het percentage voor de afdracht wordt voor een periode van vier jaar vastgesteld maar wordt jaarlijks geëvalueerd.

Voor de periode 2018-2022 zijn de volgende percentages vastgesteld:

Kostenplaats	Afdracht
Afdracht bekostiging bestuurskantoor VO	4,00 %
Afdracht bekostiging bestuurskantoor PO	4,45 %
Gezamenlijk beleid PO	8,80 %
Verevening kosten jubilea, Duurzame Inzetbaarheid en ouderschapsverlof	3,00 %

Uitgangspunt 6:

De kosten voor groot onderhoud worden middels een Meerjaren Onderhoudsplan (MOP) in kaart gebracht, voor een periode van 20 jaar. Het groot onderhoud en de installaties worden geactiveerd en afgeschreven met een afschrijvingstermijn van 10 jaar. De scholen dragen jaarlijks een vast deel van hun materiële instandhouding af als reservering voor de afschrijvingen van het groot meerjaren onderhoud.

Uitgangspunt 7:

Op basis van een vervangingsplan worden grote investeringen in de tijd uitgezet. Investerings worden middels jaarlijkse afschrijving doorbelast naar de exploitatie van de scholen. Investerings met een waarde groter dan € 1500 worden geactiveerd en afgeschreven. De afschrijvingstermijnen worden bovenschools vastgesteld en er wordt afgeschreven op basis van aanschafwaarde.

De directeuren van de PO scholen en de rector van het Don Bosco College zijn verantwoordelijk voor het eigen budget. Voor het doen van investeringen wordt advies gevraagd aan de betreffende ondersteunende stafmedewerker (digitale leermiddelen, meubilair, aanpassingen aan het gebouw).

Uitgangspunt 8:

De directeur van de school is verantwoordelijk voor het schoolbudget en wordt in deze verantwoordelijkheid ondersteund door het bestuurskantoor. Elk kwartaal wordt een rapportage opgesteld waarbij de uitputting van het budget en de inzet van personeel geanalyseerd en gemonitord wordt. De kwartaalrapportage wordt besproken met de directeur zodat deze inzicht krijgt in de financiële stand van zaken. Afwijkingen t.o.v. de begroting worden onderzocht en waar nodig worden afspraken gemaakt voor bijsturing.

Vanaf de tweede kwartaalrapportage wordt ook een prognose gemaakt van het financieel resultaat dat aan het eind van het jaar wordt verwacht.

Uitgangspunt 9:

In principe wordt er neutraal (op nul) begroot, dat wil zeggen dat de directeuren en de rector hun budget volledig mogen inzetten maar dit niet mogen overschrijden. In bijzondere gevallen of omstandigheden kan overleg plaatsvinden met de uitvoerend bestuurder om af te mogen wijken van dit uitgangspunt. Jaarlijks wordt in de kaderbrief vastgesteld of en tot in hoeverre overschrijding toegestaan wordt.

5.2. Financieel resultaat

Resultaat jaarrekening 2019

De concept jaarrekening 2019 sluit met een negatief resultaat van (afgerond) € 23.000. Ten opzichte van de begroting 2019 betekent dat een voordelig verschil van € 695.000 (resultaat begroting 2019: nadelig € 718.000). Het hoge positieve verschil heeft voor een groot deel te maken met de eenmalige aanvullende bekostiging die in december 2019 is ontvangen. Voor het PO staat dit in relatie tot de nieuwe cao, voor het VO zijn het middelen die in 2020 en 2021 worden ingezet. Ook heeft het positieve verschil te maken met nog niet uitgegeven kosten voor groot onderhoud (zie onderstaande toelichting).

Analyse resultaat 2019

Het resultaat van 2019 is op hoofdlijnen als volgt te verklaren ten opzichte van de begroting:

Deel ontvangen bekostiging heeft betrekking op loonkosten PO 2020	€ 394.000
Deel ontvangen bekostiging heeft betrekking op aanvulling VO 2020-2021	€ 320.000
Niet bestede kosten grootonderhoud PO	€ 281.000
Niet bestede kosten grootonderhoud VO	€ 139.000
Overige afwijkingen reguliere exploitatie (per saldo)	- € 439.000
Totaal	€ 695.000

Verslaggevingsvoorschriften

Schoolbesturen zijn verplicht de baten voor de in de cao afgesproken eenmalige uitkeringen te verantwoorden in de jaarrekening 2019 en de lasten in de jaarrekening 2020.

Dat geldt ook voor de bekostiging in 2019 waarvan een deel bedoeld is voor de hogere loonkosten als gevolg van de nieuwe cao. Dit heeft OCW onlangs gecommuniceerd in de nieuwsbrief Jaarverslaggeving Onderwijs.

Het gevolg van deze toepassing van de verslaggevingsvoorschriften is ongelukkig omdat het resultaat in de jaarrekening 2019 hierdoor fors hoger uitvalt en de jaarrekening een vertekend beeld geeft omdat de bijbehorende lasten niet zijn opgenomen in de jaarrekening.

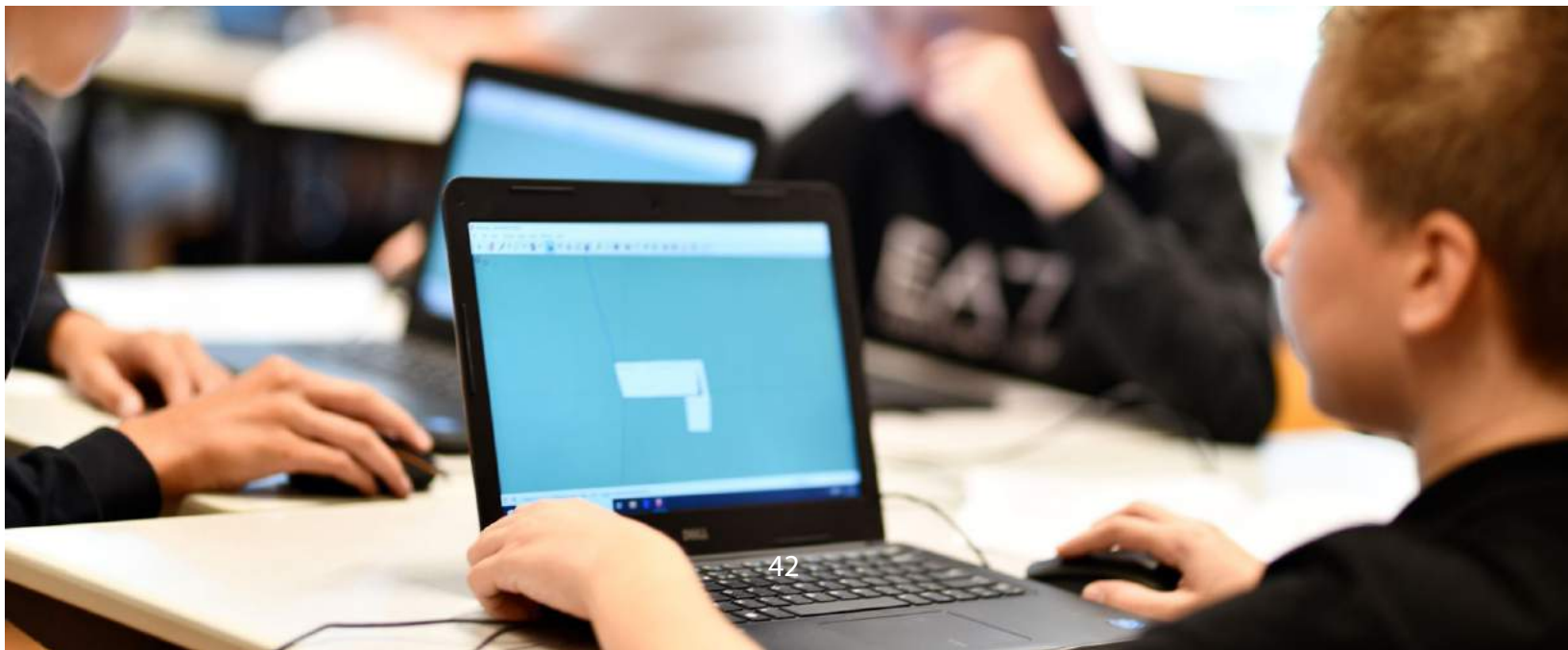
De PO-Raad en VO-Raad hebben schoolbesturen geadviseerd om een bestemmingsreserve te vormen om in de jaarrekening 2019 te benadrukken dat er in 2019 baten zijn opgenomen die nodig zijn om een deel van de hogere loonkosten te bekostigen die pas in de jaarrekening 2020 en 2021 worden verantwoord.

Voorstel resultaatbestemming

Het voorstel is het (voorlopige) resultaat als volgt te bestemmen:

Vorming nieuwe bestemmingsreserve verplichtingen loonkosten nieuwe cao PO	€ 394.000
Vorming nieuwe bestemmingsreserve verplichtingen VO	€ 320.000
Toevoeging aan bestemmingsreserve grootonderhoud PO	€ 281.000
Toevoeging aan bestemmingsreserve grootonderhoud VO	€ 139.000
Onttrekking aan algemene reserve	- € 1.157.000
Saldo	- € 23.000

De bestemmingsreserve verplichtingen loonkosten PO/VO zal in 2020 en 2021 gebruikt worden om de hogere loonkosten van de cao op te vangen, voor het deel dat bekostigd is met de lumpsum 2019-2020 die in de jaarrekening 2019 is verantwoord.

Resultaatbestemming

De verplichting om de betreffende baten en lasten in verschillende jaren te moeten verantwoorden is een zeer ongelukkige: het resultaat fluctueert daardoor sterk en in 2019 lijkt er veel geld over te zijn (positief resultaat) terwijl dat feitelijk niet het geval is omdat de lasten in 2020 volgen. In 2020 lijkt er vervolgens sprake te zijn van een groot tekort (negatief resultaat) terwijl de betreffende lasten wel gecompenseerd zijn.

Het advies is om bij de jaarrekening 2019 deze situatie expliciet toe te lichten. Dat kan in de tekstuele toelichting in de jaarrekening maar ook door het resultaat te bestemmen.

Dat betekent dat (een deel of het gehele bedrag van) het resultaat 2019 niet aan de algemene reserve wordt toegevoegd maar aan een bestemmingsreserve, bijvoorbeeld bestemmingsreserve verplichtingen nieuwe cao.

Inhoudelijk is het onderscheid tussen een algemene reserve en een bestemmingsreserve niet van belang: beide reserves behoren tot het eigen vermogen. Bij een bestemmingsreserve wordt expliciet aangegeven waarvoor de reserve is bedoeld en bij de algemene reserve niet.

Omvang van de bestemmingsreserve

Er is nog veel onduidelijkheid welk deel van de bekostiging die in 2019 moet worden verantwoord betrekking heeft (reguliere bekostiging en convenantsgelden) op de loonkosten 2020. Als de veronderstelling van de PO Raad juist is dat de gestegen loonkosten worden gecompenseerd, kan een inschatting worden gemaakt op basis van de stijging van de loonkosten in 2020:

Stijging loonkosten a.g.v. salarisverhoging 4,5% per 1 januari 2020 ¹ PO	€ 135.000
Enmalige uitkering in februari 2020 PO	€ 302.000
Middelen convenant aanpak lerarentekort en gevolgen nieuwe cao	€ 320.000
Totaal	€ 757.000

¹ 5/12e deel van de schoolbekostiging 2019-2020 heeft betrekking op de (gestegen) loonkosten in 2020 dus de veronderstelling is dat in 2019 5 maanden bekostiging is ontvangen voor de (gestegen) loonkosten 2020. Met de stijging van de loonkosten wordt hier dus de stijging over een periode van 5 maanden bedoeld.

5.3. Financiële positie

SKO Volendam heeft een goede financiële positie. Het weerstandsvermogen van de stichting bedraagt 92%. De solvabiliteit en de liquiditeit zijn ook ruim voldoende. De liquiditeit geeft aan in hoeverre de stichting in staat is direct aan haar opeisbare verplichtingen te voldoen; het kengetal current ratio is met 10,55 % hoog. Ook de solvabiliteit, waarmee uitgedrukt wordt dat op lange termijn voldaan kan worden aan verplichtingen, is met 87,66 % hoog.

Deze financiële positie zullen we deels investeren in een verdere professionalisering van de organisatie. Het schoolbestuur zet met de financiële mogelijkheden extra personeelsformatie in, gericht op een verdere toename van de kwaliteit van onderwijs.

Het saldo van baten en lasten is de komende periode negatief, mede door extra investeringen die de komende jaren plaats gaan vinden. Daarnaast zien we dat de krimp de komende jaren een zichtbaar effect heeft op onze exploitatie. Voor de komende jaren worden scenario's ontwikkeld die enerzijds de kwaliteit van ons onderwijs in stand houden en tegelijkertijd ervoor zorgt dat onze personele lasten aangepast worden aan de bekostiging.

5.3. Continuïteitsparagraaf

Naast de vastgestelde begroting 2020, is er ook een meerjarenbegroting 2021-2024 opgesteld. Hierin is zichtbaar dat aanvullende maatregelen bij Don Bosco College noodzakelijk zijn. De investeringen in verbeteringen die direct het onderwijs ondersteunen, zoals huisvesting en (ICT) voorzieningen leiden, blijven ook in 2020 doorgaan.

Door de negatieve begroting en verdere investeringen, zal onze liquiditeitspositie afnemen. Dit is ook mogelijk gezien de omvang van het vermogen van het stichting.

De begroting 2020 is in samenwerking met de budgethouders opgesteld. Voor de begroting 2021 en verder, zal gebruik worden gemaakt van Capisci. Dit is een begrotingstool die de budgethouders gebruiken voor het opstellen van de begroting maar ook om meer inzicht te krijgen in bewaking daarvan. Op deze manier willen wij dit proces verder professionaliseren.

Meerjarenformatie en leerlingaantallen

Fte's	Verslagjaar 2019	2020	2021	2022
Man/directie	19	19	19	19
OP	222	210	203	195
OOP	45	43	40	38
Totaal fte	286	272	262	252
Leerling aantallen	3.298	3.135	2.977	2.951

De prognoses van de personeelsaantallen en de leerlingaantallen zijn een schatting. In het PO wordt de daling van het personeelsbestand vooralsnog opgevangen door natuurlijk verloop. De uitbreiding van de vervangingspool is noodzakelijk gebleken, iedereen is ingezet. Voor het VO geldt dat in de begroting reeds is uitgegaan van een afname in 2020 van 7,6 fte in het OP en 1 fte binnen het OOP, voor 2021 een afname van 7,4 OP en 2 OOP. Dit zal niet genoeg zijn om de daling op te vangen. Daarom wordt een reorganisatieplan uitgewerkt en getoetst.

De formatieplannen voor het komende schooljaar zullen de precieze gegevens voor het komend jaar omvatten. Ook daar geldt dat de latere jaren nog preciezer moeten worden ingevuld. Hiervoor wordt voor het VO met het programma Foleta gewerkt.

Meerjarenbegroting

x € 1.000	Realisatie 2019	2020	2021	2022
3.1 Rijksbijdrage	25.372	23.800	22.668	21.450
3.1.a SWV	-	817	777	777
3.2 overige ov.bijdr.	33	0	0	0
3.5 overige baten	273	186	173	167
Totaal baten	25.678	24.803	23.618	22.394
4.1 Personeelslasten	22.360	21.244	20.408	20.085
4.2 Afschrijvingen	194	587	635	610
4.3 Huisvesting	764	1.204	1.203	1.195
4.4 Overige lasten	2.436	2.930	2.666	2.660
Totaal lasten	25.754	25.965	24.912	24.550
Financiële baten	52			
Totaal baten lasten	-23	- 1.162	-1.294	- 2.156

De meerjarenbegroting is gebaseerd op de hierboven aangegeven leerling ontwikkeling. Dit maakt dat de bekostiging de komende jaren terugloopt. De verwachting is dat het niet volledig lukt om de personele formatie in gelijke mate hierin te laten meebewegen. Dit zien we terug in een toenemend tekort. Dit is geen verontrustend beeld gezien de solide financiële positie van de SKOV, maar toont wel duidelijk aan dat er maatregelen genomen moeten worden om dit proces te draaien met behoud van de gewenste kwaliteit van ons onderwijs.

In de begroting is nog geen rekening gehouden met het nieuwe bekostigingsmodel VO. De verwachting is dat de bekostiging ongeveer € 300.000 minder zal zijn. In de begroting 2021 zal dit mee worden genomen.

Niet in de begroting opgenomen is dat in 2020 en 2021 aanvullende bekostiging uit 2019 wordt ingezet. Eind 2019 hebben we eenmalig € 712.000 aanvullende bekostiging ontvangen waardoor het resultaat beduidend afwijkt van de begroting.

Meerjaren investeringsplan

Voor het PO en het VO zijn de investerings- en vervangingswensen voor meubilair, ICT en OLP op hoofdlijnen in kaart gebracht. Sinds januari 2019 worden grote investeringen geactiveerd en afgeschreven. De afschrijvingstermijnen in de begroting zijn gebaseerd op ervaringscijfers en zijn verwerkt in de grondslagen van de jaarrekening. In 2020 zal de investeringsbegroting van de verschillende scholen nader worden uitgewerkt.

Meerjaren onderhoudsplan

In het verleden was de regie op de financiën en dus ook op de investeringen centraal belegd. In die situatie is een achterstand ontstaan op het gebied van onderhoud en werden investeringen in meubilair en onderwijsleerpakket slechts beperkt gefaciliteerd, met name op de basisscholen. Het bestuur heeft in de jaren 2016-2019 met behulp van impuls gelden geïnvesteerd in herinrichting van de buitenruimtes en in ICT. In 2019 is met behulp van een aanvullend investeringsplan een verdere inhaalslag gemaakt. De meerjarenbegroting 2019-2022 anticipeert op een volgende investeringsslag in huisvesting, duurzaamheid en luchtkwaliteit.

Meerjarenbelans

x € 1.000	Realisatie 2019	2020	2021	2022
Materiële vaste activa	2.747	3.000	3.300	3.500
Vorderingen	633	1.000	1.000	1.000
Liquide middelen	23.664	22.000	20.500	18.000
Totaal Activa	27.044	26.000	24.800	22.500
Eigen Vermogen				
- Algemene reserve	9.809	9.809	9.809	9.809
- Bestemmingsreserves (publiek)	8.858	7.696	6.402	4.246
- Bestemmingsreserve (privaat)	5.039	5.039	5.039	5.039
Voorziening	1.036	1.100	1.200	1.200
Langlopende schulden	0	0	0	0
Kortlopende schulden	2.302	2.356	2.350	2.206
Totaal Passiva	27.044	26.000	24.800	22.500

In bovenstaande meerjarenbalans zien we enerzijds het effect terug van het activeren conform de richtlijnen en anderzijds het teruglopen van het vermogen door de hierboven genoemde tekorten en investeringen.

Kengetallen

	Grens	2018	2019	2020	2021	2022
Solvabiliteitspercentage	>20%	88,1%	87,7	86,7%	85,4%	84,0%
Liquiditeit/current ratio	<1,5	11,3	10,55	9,8	8,9	8,1
Netto werkkapitaal x € 1.000		€ 23.895	€ 21.944	€ 20.426	€ 18.650	€ 16.650
Weerstandsvermogen	<5%	94,7%	92,3%	99,9%	87,1%	76,3%
Kapitalisatiefactor	<35%	107,5%	105,3%	115,2%	102,0%	91,6%
Personeelslasten	80%	89,2%	87,1%	85,6%	86,4%	89,7%

5.4. Risicomanagement

De belangrijkste risico's en onzekerheden zijn:

Leerlingenaantallen

De bekostiging in de begroting 2020 is gebaseerd op het werkelijke aantal leerlingen per 1 oktober 2019.

Voor het meerjarenperspectief 2021-2024 zijn we uitgegaan van de eigen prognoses uit 2019. Deze prognoses zijn getoetst en aangevuld door de directeuren. Risico is dat de leerlingaantallen vanaf schooljaar 2020-2021 anders uitpakken. Dit heeft effect voor de begroting vanaf 2021. De beheersmaatregel is om per schooljaar in de formatiebegroting mee te bewegen met de dan verwachte leerlingaantallen.

De leerlingaantallen voor het PO zijn redelijk voorspelbaar op basis van het aantal geboortes. In Volendam vallen alle basisscholen onder de SKOV. Ervaringscijfers tonen aan dat jaarlijks ongeveer 5% van de 4-jarigen naar een andere school gaan dan SKOV.

Voor het VO is de leerling instroom dalend. Dit is enerzijds demografisch en anderzijds keuze van schoolverlaters om naar andere scholen te gaan. Het is van belang om ondanks de krimpmaatregelen een gevarieerd en kwalitatief hoogstaand onderwijsaanbod te behouden.

Rijksbijdrage OCW

De onzekerheid in de bekostiging van OCW is een belangrijk risico. Voor de begroting 2020 gaan we uit van voorlopig vastgestelde bedragen. Daarbij gaan we er ook van uit dat de loonruimte in 2020 voldoende zal zijn om hogere kosten van een nieuwe CAO, pensioenpremies en sociale lasten te dekken. We schatten het risico dat de loonruimte niet voldoende zal zijn voor deze kostenstijgingen laag in, omdat de loonruimte in de afgelopen jaren voldoende is gebleken en het politieke klimaat gunstig is voor de onderwijssector.

Vereenvoudiging bekostiging

Door OCW is een wetsvoorstel uitgewerkt voor een nieuw vereenvoudigd bekostigingsmodel voor het voortgezet onderwijs. Invoering staat gepland voor 2021 met een overgangstermijn van 5 jaar. DBC gaat ongeveer € 300.000 minder bekostiging ontvangen.

Wat de effecten voor PO zijn, is nog niet bekend. Deze staat gepland voor 2023.

Ontwikkeling loonkosten

In de begroting zijn we uitgegaan van de huidige CAO VO 2018-2019. Deze had een looptijd tot 1 oktober 2019. Het risico dat voor een nieuw af te sluiten CAO afspraken gemaakt worden die niet volledig gedekt worden vanuit de bekostiging is wel aanwezig, maar hebben wij niet meegenomen (zie ook bij Rijksbijdrage OCW hiervoor).

Verhoging van de pensioenpremie per 1 januari 2020 hebben we niet meegenomen in de begroting. We gaan er van uit dat dit gedekt wordt uit de loonruimte die in 2020 beschikbaar wordt gesteld. Naar verwachting van de VO-Raad zal de loonruimte in 2020 voldoende zijn voor een loonsverhoging en hogere pensioenpremie en sociale lasten.

Voorzieningen

Voorgaande jaren had SKOV een drietal voorzieningen: spaarverlof, jubileum en persoonlijk budget. Door het toenemende ziekteverzuim en de verplichting van betaling transitievergoeding is nu ook een voorziening voor langdurig zieken getroffen.

Het effect van schommelingen in personele voorzieningen voor langdurig zieken en ex-werknemers kan groot zijn. De voorziening voor verlofsparen is ingeschat op basis van de opgaven van medewerkers.

Investeringsen

Voor de jaren 2021 t/m 2024 hebben we in de begroting op een enkele uitzondering na geen rekening gehouden met uitbreidingsinvesteringen, alleen met vervanging. Dit zou in meerjarenperspectief kunnen betekenen dat afschrijvingskosten zullen toenemen.

6. JAARREKENING

6.1. Grondslagen

Activiteiten

In deze jaarrekening zijn de activiteiten van Stichting Katholiek Onderwijs Volendam te Volendam en van de onder deze stichting vallende scholen verantwoord. Stichting Katholiek Onderwijs Volendam is gevestigd op de Heideweg 2 in Volendam. Stichting Katholiek Onderwijs verzorgt het onderwijs voor zowel leerlingen op het primair onderwijs, als op het voortgezet onderwijs.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening over 2019 is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is de richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften geformuleerd.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens geamortiseerde kostprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

In voorgaande jaren zijn de kosten van groot onderhoud verwerkt in de staat van baten en lasten. Vanaf het boekjaar 2019 is dit niet meer toegestaan en wordt de componenten methode toegepast, kosten van groot onderhoud worden geactiveerd en afgeschreven.

Deze stelselwijziging is prospectief verwerkt volgens de overgangsregeling zoals opgenomen in de RJ uiting -2018- 5 en RJ 212.805.

Rapporteringsvaluta

De bedragen in de tabellen worden gepresenteerd in euro's. Als gevolg van afrondingen zijn in sommige gevallen geringe verschillen ontstaan. Deze verschillen tasten de betrouwbaarheid van de jaarrekening niet aan en zijn geen belemmering voor het verkrijgen van het vereiste inzicht.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'.

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

De activeringsgrens ligt op € 1.500. Vanaf 2019 wordt er per factuur beoordeeld of er aan de activeringsgrens wordt voldaan. De afschrijving vindt plaats de maand volgend op de maand van ingebruikname.

De afschrijvingstermijnen zijn als volgt bepaald:

- Meubilair: 15 jaar
- Verbouwing/ aanpassing gebouwen: 10 jaar
- Methodes en OLP PO: 8 jaar
- ICT - Hardware als printers, digiborden etc.: 5 jaar
 - Hardware als laptops, chromebooks etc.: 3 jaar

De afschrijvingstermijn van verbouwingen is gezet op 10 jaar. Het uitgangspunt is de economische levensduur. De meeste scholen zijn ouder dan 20 jaar. Het is onduidelijk wat de plannen van de gemeente zijn met onze scholen. Daarom is voorzichtigheidshalve gekozen voor een afschrijvingstermijn van 10 jaar.

De kosten van groot onderhoud worden geactiveerd en afgeschreven. Als dergelijke kosten onderdeel zijn van een vast actief, wordt het materieel actief verdeeld in componenten en hierop wordt dan ook afzonderlijk afgeschreven. Deze componentenbenadering wordt toegepast vanaf ofwel het moment van aankoop van het actief of pas vanaf het moment dat groot onderhoud wordt gepleegd.

Ontvangen investeringssubsidies worden verminderd op de investering. Vervolgens wordt er afgeschreven in de maand volgend op ingebruikname.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Effecten

De stichting bezit effectief geen aandelen en/of obligaties. Er is nog een fonds Arasbridge waar vanaf 1 januari 2011 geen waardering meer voor is afgegeven in verband met liquidatie van het fonds. Voorzichtigheidshalve heeft het bestuur besloten de aandelen volledig te voorzien op 31 december 2013. Het saldo van nihil bestaat derhalve uit een bedrag van € 303.899 (laatst afgegeven waardering) minus voorziening van € 303.899. Ultimo 2019 is de situatie nog ongewijzigd.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Ultimo 2019 is alleen sprake van direct ter beschikking staande liquide middelen.

Reserves

Algemene reserve publiek

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voorkomt uit de door (semi-) overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten. Aan de reserve worden via de resultaatsbestemming overschotten in een boekjaar toegevoegd en tekorten onttrokken. De (publieke) algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van Stichting Katholiek Onderwijs Volendam

Bestemmingsreserves (publiek)

De publieke reserves zijn gevormd vanuit de overschotten op de verschillende scholen en zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. Daarnaast hebben deze reserves tot doel om in de toekomst incidentele lasten te dragen indien de stichting geconfronteerd wordt met tegenvallers.

Bestemmingsreserves (privaat)

De bestemmingsreserve is opgebouwd vanuit de financiële baten die toe te rekenen zijn aan het private deel van de beleggingen en spaargelden. De reserves zullen worden ingezet voor dat deel van de kosten die niet vanuit de rijksbijdragen gefinancierd mogen worden.

Bestemmingsreserve groot onderhoud

In voorgaande jaren zijn de kosten van groot onderhoud verwerkt in de staat van baten en lasten. Vanaf het boekjaar 2019 is dit niet meer toegestaan en wordt de componenten methode toegepast, kosten van groot onderhoud worden geactiveerd en afgeschreven.

Deze stelselwijziging is prospectief verwerkt volgens de overgangsregeling zoals opgenomen in de RJ uiting -2018- 5 en RJ 212.805.

De SKOV heeft gekozen voor het activeren en afschrijven van groot onderhoud. Voorheen werden deze kosten ten lasten van de exploitatie in dat jaar geboekt. Er is een meerjaren onderhoudsplan (MJOP) opgemaakt in 2018. Dit is de basis voor het groot onderhoud. In het MJOP staat met welke kosten rekening moet worden gehouden. Dit is het uitgangspunt voor de jaarlijks reservering. Voor de PO scholen is het jaarlijkse bedrag € 321.000 voor de VO school € 221.000.

Het vaststellen van de jaarlijkse toevoeging aan de reserve vindt als volgt plaats:

Jaarlijkse reservering voor groot onderhoud - kosten groot onderhoud - afschrijving groot onderhoud = toevoeging aan de reserve. Op deze manier wordt er een reserve opgebouwd om de stijgende lasten groot onderhoud op te vangen.

Bestemmingsreserve aanvullende bekostiging 2019

In 2019 is er in totaal € 498.000 aanvullende bekostiging ontvangen voor het PO, hiervan heeft € 106.000 betrekking op de eerste 7 maanden van 2020, en € 319.800 voor het VO. Dit is conform het advies van de PO en de VO raad gereserveerd. De extra bekostiging VO gaat volledig naar werkdrukvermindering, dit is reeds verwerkt in de formatie. Het verlies in 2020 en 2021 zal hierdoor afnemen. De bekostiging PO heeft grotendeels betrekking op de verhoging van de loonkosten in 2020. Hier zijn in februari 2020 twee eenmalige uitkeringen van gedaan van in totaal € 302.245.

Voorzieningen

Spaarverlof

De voorziening spaarverlof is gevormd voor personeelsleden die gedurende 4 of meer schooljaren 60 klokuren hebben gespaard en dit in een aaneengesloten periode gaan opnemen.

Jubileum

Op basis van richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht. In 2019 is besloten om hiervoor de beschikbare landelijke modellen te gebruiken. Hierdoor is de voorziening anders opgebouwd en is er sprake van een vrijval.

Persoonlijk budget

De voorziening persoonlijk budget is in 2019 aanzienlijk toegenomen. Vooralsnog gaan de SKOV ervanuit dat de gepaarde uren worden opgenomen.

Langdurig zieken

In 2019 is de voorziening langdurig zieken opgenomen. In de voorziening is tevens de opgenomen de transitievergoeding die hiermee is gemoeid.

Wachtgelders

De uitvoerend bestuurder zorgt, in actieve samenwerking met de directeuren en rector, voor een zorgvuldige uitvoering van het wachtgeldbeleid conform de geldende wet- en regelgeving en CAO afspraken. Dit leidt ertoe dat er ultimo 2019 geen wachtgelders zijn. Hier is dan ook geen voorziening oor opgenomen.

Langlopende schulden

De langlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Er zijn ultimo 2019 geen langlopende schulden.

Kortlopende schulden

Dit betreft schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Pensioenen

De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de “verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering”. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een “verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering” en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord. De dekkingsgraad van het bedrijfstakpensioenfonds ABP is op 31 december 2019 97,8%.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

De bestede subsidies in verband met de aanschaf van (materiële) vaste activa worden gepassiveerd onder de overlopende passiva. Deze subsidies worden tijdsevenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Bij de bepaling van het exploitatieresultaat gelden de volgende beginselen: lasten (en baten) zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekening clause) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekening clausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekening clausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen/waarin de opbrengsten zijn gedeerd/waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Giften

Giften worden gewaardeerd tegen de reële waarde (voor zover bepaalbaar) in de staat van baten en lasten.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Aflossingen op leningen worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector WNT heeft de instelling zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT. De instelling heeft de Beleidsregels toepassing WNT als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

6.2. Balans

Balans			
1	Activa	31-12-2019	31-12-2018
		€	€
	Vaste activa	<hr/>	<hr/>
1.2	Materiële vaste activa	<u>2.747.470</u>	<u>726.458</u>
		2.747.470	726.458
	Vlottende activa		
1.5	Vorderingen	632.620	683.873
1.6	Effecten	0	0
1.7	Liquide middelen	<u>23.664.139</u>	<u>25.522.898</u>
		<hr/>	<hr/>
		24.296.759	26.206.771
	Totaal activa	<u>27.044.229</u>	<u>26.933.229</u>
		<hr/>	<hr/>
2	Passiva	31-12-2019	31-12-2018
		€	€
	Eigen vermogen	<hr/>	<hr/>
2.1	Eigen vermogen	<u>23.705.775</u>	<u>23.729.304</u>
		23.705.775	23.729.304
2.2	Voorzieningen	1.036.430	782.848
2.3	Langlopende schulden	0	108.907
2.4	Kortlopende schulden	<u>2.302.024</u>	<u>2.312.170</u>
		<hr/>	<hr/>
	Totaal passiva	<u>27.044.229</u>	<u>26.933.229</u>
		<hr/>	<hr/>

6.3. Staat van baten en lasten

Baten	2019 EUR	Begroot 2019 EUR	2018 EUR
3.1 Rijksbijdragen	25.371.762	24.074.976	24.637.091
3.2 Overige overheidsbijdragen - en subsidies	58.439	105.181	163.644
3.5 Overige baten	248.314	125.350	253.925
Totaal Baten	25.678.515	24.305.507	25.054.660
Lasten			
4.1 Personeelslasten	22.360.017	21.936.105	22.356.735
4.2 Afschrijvingen	194.099	168.263	91.273
4.3 Huisvestingslasten	764.578	1.198.425	963.025
4.4 Overige lasten	2.435.822	1.720.940	2.587.385
Totaal Lasten	25.754.516	25.023.733	25.995.418
Saldo Baten en Lasten	-76.000	-/-	-/- 940.758
5 Financiële baten en lasten	52.472	0	100.207
Totaal resultaat	-/- 23.529	-/- 718.226	-/- 840.550

6.4. Kasstroomoverzicht

	2019 €	2018 €
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	-76.000	-940.758
Aanpassingen voor:		
4.2 - Afschrijvingen	194.099	91.273
2.2 - Mutaties voorzieningen	253.583	112.174
	447.682	203.447
Veranderingen in werkkapitaal:		
1.5 - Vorderingen	51.252	482.826
2.4 - Kortlopende schulden	-10.146	44.520
	41.106	527.346
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	412.788	-209.965
5.1/4 - Ontvangen interest	52.472	100.207
5.5 - Betaalde interest	0	0
	52.472	100.207
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	465.260	-109.758
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
1.2 - Desinvesteringen materiële activa	0	0
1.2 - Investeringsmateriële vaste activa	-2.215.111	-120.011
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-2.215.111	-120.011
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
aflossing schulden	-108.907	-18.151
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-108.907	-18.151
Mutatie liquide middelen	-1.858.760	-247.920
Verloop van de liquide middelen is als volgt:		
	2019 €	2018 €
Stand per 1 januari	25.522.899	25.770.816
Mutatie boekjaar	-1.858.760	-247.920
Stand per 31 december	23.664.139	25.522.898

6.5. Toelichting op de balans

1. Activa

1.1 Vaste activa

1.1.1 Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

	Gebouwen en terreinen 1.2.1 €	Inventaris en apparatuur 1.2.2 €	Andere vaste bedrijfsmidd. 1.2.3 €	In uitvoering en vooruitbetalingen 1.2.4 €	Totaal materiële vaste activa €
Stand 01-01-2019:					
Aanschafwaarde	901.412	25.125		0	926.537
Cumulatieve afschrijvingen	194.200	5.879		0	200.079
Boekwaarde	707.212	19.246	0	0	726.458
Mutaties:					
Investeringen	1.560.505	422.985	136.938	94.682	2.215.110
Desinvesteringen	0	0	0	0	
Cumulatieve afschrijving desinvestering	0	0			0
Afschrijvingen	153.651	16.452	23.996	0	194.099
Saldo mutaties	1.406.854	406.533	112.942	94.682	2.021.012
Stand 21-12-2019:					
Aanschafwaarde	2.461.917	448.110	136.938	94.682	3.141.648
Cumulatieve afschrijvingen	347.851	22.331	23.996	0	394.178
Boekwaarde	2.114.066	425.779	112.942	0	2.747.470

In 2019 is er 2,2 miljoen euro geïnvesteerd in verbouwingen en ict. Dit is in de lijn met de afspraken om extra te investeren. In de begroting 2019 waren deze investeringen niet meegenomen. Hierdoor zijn de afschrijvingslasten in 2019 hoger dan begroot.

1.1.2 Financiële vaste activa

Het verloop van de balanswaarde gedurende is als volgt:

Overige effecten

	Aandelen EUR	Obligaties EUR	Overige EUR	Totaal
Boek-/koerswaarde 01-01-2019	0	0	303.899	303.899
Waardeverandering	0	0	-303.899	-303.899
Boek-/koerswaarde 31-12-2019	0	0	0	0

De aandelen hebben betrekking op het fonds Arasbridge. Vanaf 1 januari 2011 is voor dit fonds geen waardering afgegeven in verband met liquidatie van het fonds. Voorzichtigheidshalve heeft het bestuur besloten de aandelen volledig te voorzien op 31 december 2013. Het saldo van nihil bestaat derhalve uit een bedrag van € 303.899 (laatst afgegeven waardering) minus voorziening van € 303.899. Ultimo 2019 is de situatie nog ongewijzigd.

1.2 Vorderingen

	31-12-2019 €		31-12-2018 €
Debiteuren	4.274		
Debiteuren		4.274	0
Ministerie OCW	510.319		520.659
Ministerie OCW		510.319	520.659
Verbonden partijen	0	0	
Overige overheden	74.019	74.019	13.285
			13.285
Overige vorderingen			27.696
Overige vorderingen		0	27.696
Overlopende activa	44.008		122.233
Overlopende activa		44.008	122.233
Totaal vorderingen		632.620	683.873

Debiteuren

In 2019 is gestart met een debiteurenadministratie, hieruit volgt de post debiteuren.

Ministerie OCW

De vordering heeft geheel betrekking op het betaalritmeverschil van de bekostiging 2019/2020 van het primair onderwijs.

Overige vorderingen

Dit betreffen de openstaande facturen richting het samenwerkingsverband.

Overlopende activa

De overlopende activa betreffen de vooruitbetaalde kosten voor (inkoop)facturen die betrekking hebben op 2020.

1.3 Liquide middelen

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Kasmiddelen	1.194	1.106
Tegoeden op bank- en girorekeningen	23.662.945	25.521.792
Deposito's en spaartegoeden	0	0
Totaal liquide middelen	23.664.139	25.522.899

Ultimo 2019 is alleen sprake van direct ter beschikking staande liquide middelen.

2. Passiva

2.1 Eigen vermogen

	Stand 01-01-2019 €	Mutaties 2019		Stand 31-12-2019 €
		Resultaat- bestemming €	Overige mutaties €	
Algemene reserve (publiek)	9.809.147			9.809.147
		9.809.147		9.809.147
Bestemmingsreserves (publiek)	8.892.652	-34.646	-1.130.820	7.727.186
bestemmingsres. grootonderhoud			419.385	419.385
Bestemmingsres. aanv. bekostiging			711.435	711.435
Totaal bestemmingsres.	8.892.652			
Bestemmingsres. (privaat)				
Bestemmingsres. (privaat)	5.027.505	11.117		5.038.622
Totaal bestemmingsres.	5.027.505			5.038.622
Onverdeeld resultaat				
Totaal eigen vermogen	23.729.304	-23.529		23.705.775

2.2 Personeelsvoorzieningen

Mutaties 2019

	Stand 01-01-2019 €	Dotaties €	Onttrekkingen €	Vrijval €	Stand 31-12-2019 €	Kortlopende deel <1 jaar €	Langlopende deel >1 jaar €
Jubilea	391.058	38.500	35.263	102.550	291.745	31.212	260.533
Pers. Budget	386.252	71.526	9.895		447.883	75.000	372.883
Spaarverlof	5.538	4.904			10.442	10.442	
Langdurige zieken	0	286.361			286.361	0	286.361
Totaal pers. voor- zieningen	782.848	401.291	45.158	102.550	1.036.431	116.654	919.777

Jubilea

De vrijval van de voorziening jubileum is de oorzaak van een andere manier van berekenen. In 2019 is hiervoor een ander landelijk model gebruikt met aangepaste blijf kansen.

Persoonlijk budget

In de voorziening persoonlijk budget wordt vooralsnog uitgegaan van het opnemen van de gespaarde uren. Dit zal in 2020 beoordeeld moeten worden of dat realistisch is.

Langdurig zieken

In de jaarrekening 2019 is de voorziening langdurig zieken opgenomen. In deze voorziening is ook de transitie vergoeding opgenomen die daarmee samenhangt.

2.3 Langlopende schulden

	2019					
	Stand 01-01-2019	Aangegane leningen €	Aflossingen	Stand 31-12-2019 €	Kortlopende deel <1 jaar	Langlopende deel >1 jaar
Overige langlopende schulden		108.907	0	108.907	0	
Totaal langlopende schulden		108.907	0	108.907	0	

De langlopende lening was een 0% lening van de gemeente die in 2001 is aangegaan om de extra kosten inzake de nieuwjaarsbrand op te vangen. In 2019 is besloten deze lening af te lossen uit liquide middelen.

Kortlopende schulden

	31-12-2019 €	31-12-2018 €
Crediteuren	215.215	179.244
Ministerie OCW	0	0
Loonheffing	901.284	924.096
Omzetbelasting	-358	0
Premies sociale verzekering	31.600	43.879
Belastingen en premies sociale verzekeringen	932.526	967.975
Schulden ter zake van pensioenen	285.637	320.739
Overige kortlopende schulden	80.509	53.371
Overige kortlopende schulden	80.509	53.371
Vooruitontvangen subsidies	39.278	31.652
Vooruitontvangen OCW - geormerkt	0	0
Vooruitontvangen investeringsubsidies	0	0
Vooruitontvangen termijnen		0
Vakantiegeld en -dagen	630.000	637.375
Accountants- en administratiekosten		10.000
Rente		0
Overig	118.858	111.814
Overlopende passiva	788.137	790.841
Totaal kortlopende schulden	2.302.024	2.312.170

Overige kortlopende schulden

Het saldo betreft nog te betalen kosten 2019.

Overlopende passiva

Dit bedrag betreft voornamelijk nog te betalen vakantiegeld.

6.6. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Voor de aanschaf van schoolboeken voor het voortgezet onderwijs is een contract afgesloten. Dit contract loopt van 15 maart 2015 en geldt voor een periode van drie jaar met optionele verlengingsmogelijkheid van drie keer één jaar. De jaarlijkse kosten bedragen ongeveer € 260.000.

Inzake de huur van kopieerapparaten is er een contract afgesloten. Dit contract loopt vanaf september 2015 en eindigt in augustus 2020. De maandelijkse termijn bedraagt € 1.684. Ultimo 2019 bedroeg de hiermee samenhangende toekomstige verlichting € 13.500.

In overeenstemming met de ministeriële regeling voor onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs heeft de Stichting Katholiek Onderwijs Volendam nog recht op maximaal 7,5 % van de personele lumpsum van het Don Bosco College. Voor 2019 is dit bedrag € 770.000.

De stichting is bouwheer voor de nieuw te bouwen Vincentiusschool. Er is afgesproken dat de stichting een eigen bijdrage levert van 240.000. Dit bedrag wordt besteed aan aanpassingen ten behoeve van besparing op energie en onderhoud. De verwachting is dat deze kosten in 2021 voor onze rekening komen.

6.7. Verplichte toelichting

Model E: Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen waarin stichting Katholiek Onderwijs Volendam zowel een bestuurlijk, als financieel belang heeft.

6.8. Toelichting op de staat van baten en lasten

Baten

1.1 Rijksbijdragen

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Rijksbijdragen	23.452.849	22.200.278	22.728.308
Rijksbijdragen OCW	23.452.849	22.200.278	22.728.308
Rijksbijdragen	1.118.447	1.319.097	1.356.174
Overige subsidies OCW/EZ			
Overige subsidies OCW	1.118.447	1.319.097	1.356.174
Doorbetaling samen- werkingsverband Inkomenoverdracht van rijksbijdragen	800.466	555.601	552.609
	800.466	555.601	552.609
Totaal rijksbijdragen	25.371.762	24.074.976	24.637.091

1.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	24.939	10.000	48.531
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	24.939	10.000	48.531
Overige overheidsbijdragen	0	0	0
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	33.500	95.181	50.708
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	33.500	95.181	50.708
Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies	58.439	105.181	99.239

1.3 Overige baten

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Verhuur	27.462	15.350	15.545
Detachering personeel	26.377	0	40.577
Overige baten	194.475	110.000	197.804
Totaal overige baten	248.314	125.350	253.926

Verhuur

Dit betreft grotendeels de verhuur van twee lokalen in de Blokwhere ten behoeve van Majest.

Detachering

Dit betreft de doorbelasting van de loonkosten van gedetacheerd personeel.

Overige baten

Hierin is voor € 45.000 opgenomen vanuit de post uitzoekposten vanuit eerdere jaren.

2 Lasten

2.1 Personeelslasten

Lasten

Personeelslasten

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Brutolonen en salarissen	16.454.940	21.012.556	17.046.137
Sociale lasten	2.175.482	0	2.203.271
Pensioenpremies	2.648.340	0	2.380.698
Lonen en salarissen	21.278.762	21.012.556	21.630.106
Mutaties personele voorzieningen	288.846	0	119.893
Personeel niet in loondienst	632.273	923.116	397.575
Overige personele lasten	356.281	0	374.219
Overige personele lasten	1.277.400	923.116	891.687
Af: Uitkeringen	-196.145	0	-165.058
Totaal personele lasten	22.360.017	21.935.672	22.356.735
Gemiddeld FTE	285	299	

Lonen en salarissen

Ondanks een afname aan FTE is er een toename aan personeelskosten. Dit heeft enerzijds te maken met verhoging van de cao-lonen per 1 juni 2019 en stijging van de pensioenpremies, anderzijds met inhuur van extern personeel en toename van ziektevervangning.

Personeelsverdeling PO per 1 oktober in fte

	2019	2018	2017	2016
Directie- en staffuncties	12,2	12,6	14,8	14,1
Onderwijzend personeel	119,2	119,6	119,3	111,8
Ondersteunend personeel	11,7	11,4	8,5	9,1
Totaal	143,1	143,6	142,6	135

Personeelsverdeling VO per 1 oktober in fte

	2019	2018	2017	2016
Directie- en staffuncties	4,8	7,8	8,6	8,8
Onderwijzend personeel	105,7	116,9	123,7	123,1
Ondersteunend personeel	33,3	31,1	29,1	29
Totaal	143,8	155,8	161,4	160,9

2.2 Afschrijvingen op (im-)materiële vaste activa

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Afschrijvingen gebouwen/terreinen	153.651	1 15.500	89.700
Afschrijvingen ICT	23.996	21.000	0
Afschrijvingen Inventaris en Apparatuur	16.452	31.763	1.573
Materiële vaste activa	<u>194.099</u>	<u>168.263</u>	<u>91.273</u>
Totaal afschrijvingen op (im-)materiële vaste activa	<u>194.099</u>	<u>168.263</u>	<u>91.273</u>

Het investeringsbeleid heeft als gevolg dat de afschrijvingslasten stijgen. Dit ligt in de lijn der verwachting.

2.3 Huisvestingslasten

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Huur	102.545	122.100	151.006
Onderhoud huisvesting	232.079	671.825	401.631
Energie en water	259.223	201.450	216.508
Schoonmaakkosten	133.835	111.000	108.488
Heffingen	36.896	93.150	20.986
Overige huisvestingslasten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal huisvestingslasten	<u>764.578</u>	<u>1.199.525</u>	<u>898.618</u>

De SKOV heeft gekozen voor het activeren en afschrijven van groot onderhoud. Voorheen werden deze kosten ten lasten van de exploitatie in dat jaar geboekt. Er is een meerjaren onderhoudsplan (MJOP) opgemaakt in 2018. Dit is de basis voor het groot onderhoud. In het MJOP staat met welke kosten rekening moet worden gehouden. Dit is het uitgangspunt voor de jaarlijks reservering. Voor de PO scholen is het jaarlijkse bedrag € 321.000 voor de VO school € 221.000. De toevoeging aan de reserve in 2019 is in totaal € 419.384. Deze lasten zijn niet meegenomen in de baten en lasten maar worden apart verantwoord in de resultaatbestemming.

2.4 Overige instellingslasten

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Overige administratie- en beheerslasten	583.280	265.600	332.400
Administratie- en beheerslasten	583.280	265.600	332.400
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	861.507	670.165	952.967
Overige instellingslasten	991.034	781.550	1.299.422
Totaal overige instellingslasten	2.435.821	1.717.315	2.584.789

Administratie- en beheerslasten Uitsplitsing accountantskosten

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantskosten ten laste van het resultaat gebracht:

	2019 €	2018 €
Controle van de jaarrekening	34.659	21.764
Totaal accountantskosten	34.659	21.764

De stijging in de accountantslasten zijn veroorzaakt door de extra werkzaamheden jaarrekeningcontrole. Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de instelling en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties).

De instellingslasten zijn ongeveer gelijk aan 2018.

3. Financiële baten en lasten

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Rentebaten	52.472	0	100.207
Rentelasten	0	0	0
Totaal financiële baten en lasten	52.472	0	100.207

Rentebaten

Door de tarieven op de geldmarkt, staan de rente inkomsten onder druk. Vanaf 1 april 2020 wordt er negatieve rente in rekening gebracht. De verwachting is dat dit ongeveer € 100.000 zal zijn op jaarbasis. Alternatieven worden op dit moment onderzocht.

6.9. Segmentatie

Segmentatie exploitatie 2019

	Totaal 2019 €	VO 2019 €	PO 2019 €
Baten			
Rijksbijdragen	25.371,762	13.435.636	11.936.126
Overige overheidsbijdr.	33.500	7.000	26.500
Overige baten	273.253	166.355	106.898
Totale baten	25.678.515	13.608.991	12.069.254
Lasten			
Personeelslasten	22.360.017	12.155.940	10.204.077
Afschrijvingen op MVA	194.099	129.815	64.284
Huisvestingslasten	764.578	338.601	425.977
Overige instellingslasten	2.435.822	1.250.792	1.185.030
Totale lasten	25.754.516	13.875.148	11.879.368
Saldo baten en lasten	-76.001	-266.157	190.156
Financiële baten en lasten	52.472	14.575	37.897
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	-23.529	-251.582	228.053

Segmentatie verdeling is gemaakt o.b.v. werkelijke kostenboekingen op kostenplaatsen en toerekening van de op totaal niveau geboekte kosten.

6.10. Geormerkte subsidies

Overzicht geormerkte subsidies OCW en EL71 (RJ 660, model G)

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

(Regeling ROS art.13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen tm verslagjaar	Prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking
	Kenmerk	Datum	€	€	
					Geheel uitgevoerd
Studieverlof VO 2018	914272-1	14-03-2018	10.286	10.286	Ja
Studieverlof VO 2018	929956-1	29-08-2018	43.974	43.974	Ja
Studieverlof VO 2019	1007873-1	23-08-2019	29.659	29.659	Nee
Studieverlof VO 2019	1012371-1	15-10-2019	814	814	Nee
Studieverlof PO 2019	1006717-1	13-08-2019	12.093	12.093	Nee
Totaal			96.826	96.826	

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

(Regeling ROS art.13, lid 2 sub b en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

6.11. Wet Normering Topinkomen (WNT)

WNT-VERANTWOORDING 2019 Stichting Katholiek Onderwijs Volendam

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Katholiek Onderwijs Volendam van toepassing zijnde regelgeving: de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017, het door BZK opgestelde Controleprotocol WNT en de bijbehorende Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren. Het WNT-maximum voor het onderwijs is gebaseerd op grond van een klasse indeling op basis van complexiteitspunten voor verschillende criteria. In onderstaande tabel is de berekening van het aantal complexiteitspunten ten behoeve van de klasse indeling opgenomen voor Stichting Katholiek Onderwijs Volendam.

Complexiteitspunten	2019
Gemiddelde totale baten	4
Gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	3
Gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	5
Totaal aantal complexiteitspunten	12
Bezoldigingsklasse	D
Bezoldigingsmaximum	€ 152.000

Het bezoldigingsmaximum in 2019 voor Stichting Katholiek Onderwijs Volendam is € 152.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bedragen x € 1	Mw. M.R.M. Runderkamp
Functiegegevens	Lid uitvoerend bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1-1-2019 t/m 31-12-2019
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Individueel WNT-maximum	€ 152.000
Beloning	€ 123.421
Belastbare onkostenvergoedingen	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.077
Subtotaal	€ 142.498
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ -
Totaal bezoldiging	€ 142.498
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.

Vergelijkende cijfers 2018:

Bedragen x € 1	Mw. M.R.M. Runderkamp
Functiegegevens	Lid uitvoerend bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1-1-2018 t/m 31-12-2018
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Individueel WNT-maximum	€ 146.000
Beloning	€ 113.106
Belastbare onkostenvergoedingen	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.420
Subtotaal	€ 130.526
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ -
Totaal bezoldiging	€ 130.526

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking kalendermaand 1-12
Niet van toepassing.

bedragen x € 1		Dhr. E.W.J.M. Schokker	Mw. N. Engbers	Mw. C.G. Schermer	Dhr. E.C.J. Bond	Mw. P.L.A. Kras	Dhr. C.A. Tol	Dhr. J.G. Schoorl	H.L.M. Bexkens	E.J.M. Tuijp	F.W. Sleebos
Funcatiegegevens	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Voorzitter	Lid	Lid/Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1-20/11	1/1-31/12	1/1-1-10	1/1-20/6	1/1-01/10	1/1-20/6	1/1-20/6	1/1-20/6 21/6-31/12	1/9-31/12	1/10-31/12	1/10-31/12
Individueel WNT-maximum	€ 13.400	€ 15.200	€ 11.400	€ 7.220	€ 11.400	€ 10.830	€ 11.400	€ 7.220 /€ 11.970	€ 5.066	€ 3.800	€ 3.800
Beloning*	€ -	€ 1.200	€ 900	€ -	€ 900	€ 600	€ 900	€ 1.200	€ 400	€ 300	€ 300
Belastbare onkosten-vergoedingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Subtotaal	€ -	€ 1.200	€ 900	€ -	€ 900	€ 600	€ 900	€ 1.200	€ 400	€ 300	€ 300
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal bezoldiging	€ -	€ 1.200	€ 900	€ -	€ 900	€ 600	€ 900	€ 1.200	€ 400	€ 300	€ 300
Verplichte motivering indien overschrijding n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2018	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Beloning	€ -	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
Belastbare onkosten- vergoedingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal bezoldiging 2018	€ -	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500

* Het toezichhoudend bestuur wordt bezoldigd op basis van een vrijwilligersvergoeding.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2019 geen ontsluitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

7. OVERIGE GEGEVENS

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum welke invloed hebben op het beeld van de jaarrekening.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Accountants & Belastingadviseurs

Vertrouwelijk
Stichting Katholiek Onderwijs Volendam
T.a.v. het toezichthoudend en uitvoerend bestuur
Postbus 58
1130 AB VOLENDAM

Kon. Wilhelminaplein 30
NL-1062 KR Amsterdam
Postbus 53045
NL-1007 RA Amsterdam
T +31 (0)20 570 02 00

info@horlings.nl
www.horlings.nl
KvK 37080345

Amsterdam, 4 juni 2020

Kenmerk: 1730901*3082

Betreft: Accountantsverslag 2019

Geachte bestuursleden,

In dit verslag presenteren wij de belangrijkste bevindingen uit de controle van uw jaarrekening. Onze controle is uitgevoerd conform onze opdrachtbevestiging.

De controle is onderverdeeld in een interim-controle en een eindejaarscontrole. Bij de interim-controle hebben wij de relevante administratieve organisatie en interne beheersing getoetst en de bevindingen hiervan reeds in de managementletter gecommuniceerd. De eindejaarscontrole bestaat uit het uitvoeren van diverse werkzaamheden gericht op de administratie en de jaarrekening. Wij zijn in staat om een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2019 af te geven.

Wij bedanken u en uw medewerkers voor de samenwerking waarin wij onze werkzaamheden hebben uitgevoerd.

Met vriendelijke groet,

Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.

De heer C. Rabe
Registeraccountant

Accountantsverslag 2019

1	Financiële analyse	1
2	De jaarrekening en rechtmatigheid	2
2.1	Materialiteit.....	2
2.2	Gecorrigeerde verschillen en onzekerheden	2
2.3	Rechtmatigheid	2
2.4	Bestuursverslag.....	3
2.5	De jaarrekening	4
3	Fiscale aangelegenheden	8
3.1	BTW algemeen.....	8
3.2	Beloning toezichhoudend bestuur	8
3.3	Detacheringen.....	8
3.4	Btw op levering van energie middels zonnepanelen	8
4	Overige	8
4.1	Fraude	8
4.2	Private activiteiten	8
	Bijlage	9

In de bijlage hebben wij een aantal actuele onderwerpen opgenomen die wij graag onder uw aandacht brengen. Bezoek onze website schoolfinanciën.nl voor het nieuws en wetenswaardigheden rondom financiën in het onderwijs.

Ons accountantsverslag is uitsluitend opgesteld voor gebruik door de het toezichhoudend en uitvoerend bestuur van stichting Katholiek Onderwijs Volendam (verder "SKOV"). Dit verslag mag zonder onze toestemming vooraf niet aan derden worden verstrekt.

Als gevolg hiervan accepteren wij geen aansprakelijkheid of verantwoordelijkheid tegenover enige andere persoon die dit verslag in handen of ter inzage krijgt. Onze onafhankelijkheidsregels stellen onder meer concrete beperkingen aan de mate waarin de accountant de controle van de jaarrekening combineert met overige dienstverlening. Op grond van onze beroepsregels bevestigen wij dat wij binnen deze regels van onafhankelijkheid hebben geacteerd.

1 Financiële analyse

Wij hebben in de bijlage net als vorig jaar een analyse opgenomen van de financiële gezondheid van SKOV. Wij hebben daarmee een voorschot genomen op het zogenaamde "benchmark learning". In een brief aan de Tweede Kamer d.d. 15 oktober 2018 heeft OCW het advies van de onderwijsraad onderschreven dat de verantwoording van de besteding van middelen door instellingen moet worden verbeterd. Er wordt met name ingezet op benchmarking aan de hand waarvan geleerd kan worden van andere instellingen (benchmark learning) over onder andere de doelmatigheid van bestede middelen. In september 2018 heeft OCW een dashboard gepubliceerd met indicatoren aan de hand waarvan gebenchmarkt kan worden. Er is aangekondigd dat er wetgeving zal worden opgesteld waarmee instellingen worden verplicht informatie te ontsluiten. Eind 2019 heeft de algemene ledenvergadering van de PO en VO-raad ingestemd met de ontwikkeling van een eigen benchmark tool. Waarschijnlijk zal er een tool in 2020 beschikbaar komen waarmee de informatievoorziening van SKOV kan worden verrijkt.

De ratio's die wij hebben opgenomen zijn de ratio's die de Inspectie hanteert in 2019 en een aantal ratio's waarvan wij menen dat deze relevant zijn. Wij hebben een vergelijking gemaakt met:

- Een benchmark groep, waarin onderwijsinstellingen zijn opgenomen met HAVO en VMBO-BK(g)T (en PrO) (en VWO). Dit is de groep die DUO aanmerkt als SSG4, waarin ook SKOV is opgenomen. Deze duiden wij verder aan als "SSG4";
- Een benchmark groep, waarin is opgenomen een gemiddelde van SSG4 en B04. B04 is een groep die DUO aanhoudt voor instellingen met 6-10 scholen in het primair onderwijs.

SKOV heeft een begroot negatief resultaat ad € 718.000, terwijl het gerealiseerde resultaat € 24.000 positief bedraagt. Het hoge positieve verschil wordt verklaard door de eenmalige aanvullende bekostiging die in december 2019 is ontvangen. Voor zowel het PO als VO betreft dit aanvullende bekostiging over 2018/2019 en bekostiging die zal worden ingezet in 2020. Er is voor deel sprake van een mismatch van de kosten en opbrengsten, maar de verantwoording is wel in lijn met de verslaggevingsregels. Ook was in de begroting rekening gehouden met kosten voor groot onderhoud, die niet zijn gemaakt. Het deel dat wel is gemaakt, is geactiveerd als investering.

Uit bijgaande benchmark analyse kunt u het volgende concluderen ten aanzien van het vermogen:

- SKOV is net als voorgaande jaren zeer vermogend. Als de vermogenspositie wordt vergeleken met de benchmarkgroepen valt net als voorgaand jaar op dat de financiële buffer, de solvabiliteit 2, de liquiditeit en het weerstandsvermogen veel hoger zijn dan beide benchmarkgroepen ultimo 2018. Ook het eigen vermogen per leerling is hoger.
- Het eigen vermogen per leerling zal gaan afnemen de komende jaren, vanwege begrote negatieve saldi, waarmee de middelen worden ingezet ten behoeve van het onderwijs.

Uit bijgaande benchmark analyse kunt u het volgende concluderen ten aanzien van de exploitatie:

- De oorzaak van het relatief lage exploitatieresultaat dat SKOV in 2019 heeft behaald (en een negatief resultaat begroot) is gelegen in de personele kosten. De personele lasten ten opzichte van de totale baten bedragen in 2019 87%. Hiermee besteedt SKOV relatief meer dan beide benchmarkgroepen (78-82%);
- Voorgaand jaar werd er nog 89% besteed van de totale baten aan personele lasten. De afname van de personele last wordt voornamelijk verklaard door de toename van de baten als gevolg van de aanvullende bekostiging. De absolute personele last is nagenoeg onveranderd ten opzichte van voorgaand jaar, ondanks het feit dat het aantal fte's is afgenomen van 299 naar 286. Reden hiervoor is dat de personele lasten per fte zijn gestegen;
- De huisvestingskosten zijn gedaald van € 963.000 naar € 765.000. Reden hiervoor is met name het feit dat kosten voor groot onderhoud ingaande 2019 worden geactiveerd en niet meer ten laste van de kosten worden verantwoord. De huisvestingskosten zijn ten opzichte van de totale baten lager dan beide benchmarkgroepen. SKOV besteedt circa 3,6% van de totale baten aan huisvesting, terwijl beide benchmarkgroepen circa 7,1% besteden. Belangrijkste reden hiervoor is dat reguliere instellingen doorgaans een voorziening vormen voor groot onderhoud en de dotatie als last wordt verantwoord;
- De algemene kosten nemen af met € 149.000 ten opzichte van voorgaand jaar en bedragen over 2019 € 2.436.000. Reden hiervoor is dat inventaris vanaf 2019 wordt geactiveerd en afgeschreven, waar deze uitgaven voorgaande jaren direct in de exploitatie werden verantwoord. SKOV besteedt circa 10% (in 2018) van de totale baten en dat ligt redelijk in lijn met beide benchmarkgroepen. Het jaar 2019 is vanwege de aanvullende bekostiging minder relevant.

Voor meer informatie verwijzen wij naar de bijgaande gedetailleerde benchmarkanalyse.

2 De jaarrekening en rechtmatigheid

2.1 Materialiteit

Als materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening hebben wij voor 2019 een bedrag van € 515.000 gehanteerd. De uitvoeringsmaterialiteit voor de controle hebben wij op € 257.500 gesteld. Fouten boven dit bedrag dienen gecorrigeerd te worden in de jaarrekening. Over fouten kleiner dan € 25.750 hoeven wij niet te rapporteren.

De materialiteit voor de rechtmatigheid hebben wij voor 2019 gesteld op € 764.000.

Voor achtergronden verwijzen wij naar de bijlage.

2.2 Gecorrigeerde verschillen en onzekerheden

Gedurende de controle hebben wij diverse afwijkingen waargenomen, welke zijn gecorrigeerd:

- De rijksbaten en de vordering op OCW waren/was € 106.000 te hoog verantwoord;
- De baten van het studieverlof waren onder de overige baten in plaats van onder de rijksbaten verantwoord;
- In de eerste versie van de jaarrekening was een vordering op de gemeente opgenomen van € 275.000 en een vooruitontvangen investeringssubsidie onder de kortlopende schulden van € 180.000 inzake het nieuwbouwproject van de Sint Vincentiuschool. Gezien het bedrag van de gemeente nog niet was ontvangen, is er geen sprake van een vordering en een schuld. De gemaakte kosten voor de nieuwbouw zijn geactiveerd als 'Materiële vaste activa in uitvoering'.

Na afloop van de jaarrekeningcontrole resteert er een ongecorrigeerd verschil:

- Bij de vorderingen is geen vordering voor de terug te vorderen transitievergoedingen bij het UWV opgenomen. Dit betekent dat het resultaat en de vorderingen €98.000 te laag zijn opgenomen.

Daarnaast hebben wij nog een aantal onzekerheden geconstateerd:

- Wij schatten in dat de personele voorziening circa € 70.000 te laag is verantwoord;
- Bij de overige baten is een bedrag ad €45.000 verantwoord, waarvan niet bekend is wat deze betreffen.

2.3 Rechtmatigheid

Jaarlijks controleren wij de financiële rechtmatigheid van de gemaakte kosten. Als onderdeel hiervan beoordelen wij de kosten per leverancier op basis van de grenzen van de Europese Aanbestedingswet. Indien kosten als onrechtmatig worden aangemerkt, dienen wij dit te melden aan de Inspectie. Dit kan in het uiterste geval leiden tot een inhouding op de Rijksbijdrage ter hoogte van de onrechtmatige kosten.

Het inkoopbeleid is startpunt voor ons om te kunnen toetsen of een instelling zich houdt aan deze regelgeving. In 2016 is er een inkoopbeleid opgesteld. Dit beleid voldoet aan de eisen die daaraan vanuit (Europese) aanbestedingsrichtlijnen gesteld worden.

Een verbeterpunt ten opzichte van voorgaand jaar is dat de controller bezig is met een contractenregister, waaruit de verplichtingen en de vervaldata van de contracten blijken. Daarnaast constateerde wij dat er in 2018 geen interne analyse is gedaan om na te gaan in hoeverre er wordt voldaan aan Europese aanbestedingsregels als onderdeel van de monitoring op het inkoopbeleid. Voor 2019 constateren wij dat voor de jaarrekeningcontrole hier de eerste stappen voor zijn gezet.

De analyse kan echter nog uitgebreider en om deze reden hebben wij zelf een verdere analyse uitgevoerd. Het verdient de voorkeur intern te waarborgen dat er wordt voldaan aan de Nationale en Europese aanbestedingsregelgeving. Net als voorgaand jaar concluderen wij dat er in 2019 intern niet een voldoende waarborg is dat er wordt voldaan aan de nationale en Europese aanbestedingsregelgeving. In 2018 is er bijvoorbeeld een contract gesloten voor de inzet van interim management van de Roo dat op het moment van afsluiten een contractwaarde had van € 338.000 (incl. BTW). Uiteindelijk is er over 2018/2019 € 238.000 (incl. BTW) uitgegeven en is hiermee onder drempel voor EU aanbesteding gebleven (267.000 incl. BTW). Het feit dat er onder de EU aanbestedingsgrens is gebleven, is niet ingegeven door beleid, maar doordat de inzet niet langer nodig was.

Wij stellen vast dat erbij de investeringen in de schoolgebouwen in het primair onderwijs geen sprake is van nieuwbouw of uitbreiding en dat deze uitgaven rechtmatig zijn.

Wij hebben verder een controle gedaan naar de aanwezigheid van de Verklaringen Omtrent Gedrag (VOG's).

Wij stellen vast dat alle VOG's aanwezig zijn van de nieuwe betrekkingen.

De personeelsdossiers zijn gedigitaliseerd. Daarom hebben wij voorgaand jaar de uitvoerend bestuurder geïnformeerd dat de Inspectie zich op het standpunt stelt dat een (digitale) kopie geen geldige VOG is. De werknemer moet altijd een originele, geldige VOG aan de werkgever tonen. De werkgever moet de VOG op echtheid controleren. Er bestaat voor de werkgever echter geen verplichting om de originele VOG te bewaren, de werkgever kan volstaan met een afschrift (digitaal) te bewaren. Wij hebben de uitvoerend bestuurder geadviseerd om deze digitale kopie te dateren, te voorzien van een handtekening en van de tekst "origineel gezien". Wij stellen vast dat dit advies is opgevolgd in 2019.

De hoogste leidinggevenden in de (semi)publieke sector mogen niet meer verdienen dan een minister. Dit wordt normering van topinkomens genoemd. De regeling is in 2019 ongewijzigd ten opzichte van 2018. Jaarlijks worden de maxima aangepast bij ministeriële regeling. Voor meer informatie verwijzen wij naar de bijlage.

Wij concluderen dat:

- De WNT-klasse indeling correct is bepaald;
- De bezoldiging van het toezichthoudend en uitvoerend bestuur de bezoldigingsmaxima niet overschrijdt.

Indien ex medewerkers gebruik maken van de wachtgeldregeling en er vacatures zijn bij SKOV, dient de vacature in voorkomende gevallen te worden aan geboden aan de ex medewerker. Indien dit ten onrechte niet gebeurt zijn de loonkosten van de nieuw aangenomen medewerker onrechtmatig. Dit is één van de voorwaarden die het Participatiefonds (de uitvoerende organisatie voor het wachtgeld) stelt voor vergoeding van het wachtgeld aan de ex medewerker. Wij hebben vastgesteld dat gedurende 2019 dat SKOV heeft gehandeld conform deze voorwaarde.

Wij dienen jaarlijks te toetsen of de instelling conform de Regeling beleggen, lenen en derivaten 2016 heeft gehandeld bij het aantrekken van nieuwe financiële producten en dat er geen toezicht beperkende bepalingen zijn opgenomen in de contracten.

Het toezicht van de Inspectie ziet alleen op de publieke middelen. Er zijn dus mogelijkheden om het private vermogen naar eigen inzichten te beleggen. In het verleden is onderzocht met een externe deskundige of het mogelijk en rendabel is om het private vermogen ad circa € 5 mio te beleggen zodat hieruit meer rendement verkregen kan worden. Dit heeft niet geleid tot een andere belegging van het vermogen.

In het treasurystatuut is opgenomen dat jaarlijks een treasuryplan wordt opgesteld door het hoofd van het stabureau. Dit wordt niet in zijn geheel opgevolgd. Het hoofd maakt wel een liquiditeitsplanning maar de andere punten die moeten worden opgenomen in het liquiditeitsplan zoals hieronder beschreven, zijn niet opgenomen in de begroting:

- Rentevisie banken. De rentevisie van meerdere banken is gewenst om als basis voor rentescenario's te dienen;
- Renterisico (indien en voor zover van toepassing). De leenmomenten, de renteaanpassingen en de samenstelling van de huidige leningenportefeuille worden weergegeven, doorgerekend met enkele rentescenario's;
- Beschikbaarheid (korte en langere termijn). Op basis van de korte planning kan worden aangegeven hoeveel kasgeld minimaal en maximaal noodzakelijk is. Tevens wordt aangegeven bij welke banken kasgeldfaciliteiten beschikbaar zijn voor de stichting;
- Geld- en kapitaalmarktpartijen. Hier wordt aangegeven (inclusief hoofdsommen en looptijden) waar de stichting haar overtollige middelen mag beleggen.

Ook dient de prognose worden opgesteld over een periode van 5 jaar in plaats van 3 jaar. Hiermee wordt niet gehandeld conform het statuut en de Regeling. Gezien de omvang van de middelen is dit materieel geen gebrek, maar het verdient de voorkeur om ook formeel correct te handelen conform het statuut en de Regeling.

Daarnaast is in december 2018 is de regeling beleggen, belenen en derivaten 2016 met terugwerkende kracht gewijzigd. In artikel 7 lid 4 was opgenomen dat leningen alleen aangetrokken mogen worden bij financiële ondernemingen, die aan bepaalde eisen voldoen conform artikel 4 van de regeling. Hierdoor was het onrechtmatig om een lening te hebben van een maatschappelijke instantie of een lokale overheid (gemeenten e.d.), die is aangegaan na 1 juli 2016. De eerder aangegane leningen bij deze instanties vielen onder het overgangsrecht. Door de aanpassing is het aantal organisatie waar een lening bij aangegaan mag worden uitgebreid, waardoor instellingen niet meer alleen toegestaan zijn om leningen aan te gaan bij financiële instellingen. Dit is nog niet aangepast in het treasurystatuut van de stichting.

2.4 Bestuursverslag

Wij hebben vastgesteld dat het bestuursverslag voldoet aan de te stellen eisen, dat het bestuursverslag verenigbaar is met de jaarrekening en dat het bestuursverslag geen onjuistheden bevat, zover wij die op basis van onze controle kunnen vaststellen.

2.5 De jaarrekening

In de volgende tabel beschrijven wij de belangrijkste posten van de jaarrekening en onze bevindingen hierbij:

Goed en hieronder opgenomen ter nadere toelichting	Behoeft wat ons betreft extra aandacht in het komende jaar	Verscherpte aandacht en prioriteit op korte termijn
○	●	●

Post	2019	2018		Bedrag 2019	Bedrag 2018
Materiële vaste activa	○	●	Goed en hieronder opgenomen ter nadere toelichting	€ 2.747.000	€ 726.000
Toelichting	<p>De materiële vaste activa is in 2019 met € 2 mio toegenomen ten opzichte van ultimo 2018. De materiële vaste activa nemen toe omdat er gekozen is om ingaande 2019 de kosten voor groot onderhoud te activeren in plaats van deze uitgaven als kosten te verantwoorden. Dit is een gevolg van gewijzigde regelgeving. Er is specifiek gekozen om de stelselwijziging niet met terugwerkende kracht te verwerken.</p> <p>Verder is de activeringsgrens van € 1.500 per artikel verlaagd ingaande 2019 en komen uitgaven die voldoen aan de activeringscriteria nu sneller in aanmerking om als materiële vaste activa te worden verwerkt.</p> <p>Tot slot is er in de definitieve versie van de jaarrekening materiële vaste activa in uitvoering opgenomen. Dit betreffen de kosten voor de nieuwbouw van de Vincentiusschool, die hoofdzakelijk door de gemeente Volendam worden gefinancierd. De te ontvangen subsidie zal worden verrekend hiermee bij ontvangst in het volgend boekjaar.</p>				
Vorderingen	○	○	Goed en hieronder opgenomen ter nadere toelichting	€ 633.000	€ 684.000
Toelichting	<p>De vorderingen bestaan uit een vordering op OCW inzake het betaalritme, vorderingen op overige overheden en overlopende activa. De vorderingen zijn met € 51.000 af ten opzichte van eind 2018. Wij merken het volgende op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij de oplevering van de concept jaarrekening was er te veel bekostiging aan 2019 toegerekend. Hierdoor werd de vordering op OCW te hoog verantwoord. Na een correctie van € 107.000 is de vordering op OCW ad 510.000 € ten opzichte van 2018 €10.000 lager. Deze daling is te verklaren door de krimp van de leerlingaantallen (gecompenseerd door de indexatie), waardoor de bekostiging per saldo afneemt; • De vordering op de overige overheden neemt toe met € 33.000. Ultimo 2019 bestaat deze vordering met name uit een vordering op het samenwerkingsverband. Ultimo 2018 was ten onrechte geen vordering opgenomen op het samenwerkingsverband ad € 49.000. Dit was een fout in de jaarrekening 2018. Wij maakten voorgaand jaar al melding van het feit dat de administratie voorgaand jaar enigszins was vervuld; • De overlopende activa is €78.000 lager dan eind 2018. Deze daling heeft te maken met het feit dat er ultimo 2019 geen te ontvangen rente meer is voor de spaarrekeningen, als gevolg van de rentedalingen. <p>Wij stellen vast dat de vorderingen juist en volledig zijn verantwoord en inbaar zijn.</p>				
Liquide middelen	○	○	Goed en hieronder opgenomen ter nadere toelichting	€ 23.664.000	€ 25.523.000
Toelichting	<p>De liquide middelen nemen af met € 1,9 mio. De afname wordt hoofdzakelijk verklaard door de investeringen in 2019.</p> <p>Vorig jaar merkte wij op dat er in 2019 besloten zou worden in hoeverre de positie ten aanzien van het Arasbridge fonds gecontinueerd zou worden.</p>				

Post	2019	2018		Bedrag 2019	Bedrag 2018
			Wij hebben begrepen dat er in 2019 contact is geweest met een advocaat, maar dat er verder geen ontwikkelingen zijn te benoemen.		
Eigen vermogen	●	●	Behoeft wat ons betreft extra aandacht in het komende jaar	€ 23.706.000	€ 23.729.000
Toelichting	<p>Het eigen vermogen ultimo 2019 van SKOV bedraagt € 23,7 mio. Door het beperkt positieve resultaat is het vermogen nagenoeg ongewijzigd.</p> <p>In 2019 zijn er diverse bestemmingsreserves gevormd: voor het groot onderhoud, de eenmalige uitkeringen in 2019 en een algemene bestemmingsreserve. Voor de rest bestaat het eigen vermogen ultimo 2019 uit een algemene reserve en privaat vermogen.</p> <p>Zoals in de managementletter vermeldt, is er in 2019 geen risico-analyse opgesteld of is de bestaande risico-analyse geëvalueerd. Wij hebben de uitvoerend bestuurder geadviseerd om in 2020 een risico-analyse op te stellen en deze te kwantificeren. Hierbij wordt het duidelijk welk deel van het publieke vermogen nodig is voor het opvangen van risico's en welk vermogen beschikbaar is voor het uitvoeren van beleid.</p>				
Voorzieningen	○	●	Goed en hieronder opgenomen ter nadere toelichting	€ 1.036.000	€ 783.000
Toelichting	<p>Bij het opstellen van de jaarrekening heeft de uitvoerend bestuurder bepaalde schattingen gemaakt. Wij hebben deze schattingen beoordeeld en concluderen dat deze in voldoende mate onderbouwd zijn.</p> <p>Personele voorzieningen</p> <p>Eind 2019 zijn er ter hoogte van € 1.036.000 personele voorzieningen opgenomen. Hiermee stijgen de voorzieningen met € 254.000. Deze stijging wordt verklaard doordat er in 2019 een voorziening voor langdurig zieke medewerkers is opgenomen.</p> <p>Er zijn diverse personele voorzieningen. Een aantal voorzieningen komt voort uit de CAO. Een aantal voorzieningen vanuit concrete personele risico's. Voor het PO en VO zijn specifieke aandachtspunten. De belangrijkste voorzieningen en mutaties beschrijven wij hieronder.</p> <p><u>Gevormd op basis van de CAO</u></p> <p><i>Persoonlijk budget VO € 448.000 (2018: € 386.000)</i></p> <p>In de CAO VO heeft een medewerker met een voltijd dienstverband de mogelijkheid om een individueel keuzebudget van 50 klokuur op jaarbasis in te zetten als onderdeel van levensfasebewust personeelsbeleid. Medewerkers met een kleiner dienstverband ontvangen de 50 klokuren naar rato van de aanstellingsomvang. De medewerker heeft daarbij de keuze uit een aantal opties. Eén van de mogelijkheden is het sparen van de 50 klokuren. Hiervoor wordt een voorziening gevormd.</p> <p>SKOV heeft per medewerker de keuze geïnventariseerd en voor medewerkers die hebben gekozen om te sparen, is een voorziening gevormd. Uit hoofde van deze regeling is er een voorziening gevormd ter hoogte van € 448.000. Deze inschatting was voorgaand jaar nog € 33.000 te hoog bepaald, omdat er met een te hoog uurtarief is gerekend. Dit jaar is het correcte uurloon gehanteerd. Het uurtarief wordt berekend op basis van een gemiddeld loon exclusief sociale lasten, uitgaande van een jaartaak van 1.659 uur, omdat ervan uit wordt gegaan dat deze uren worden opgenomen. Indien deze veronderstelling wijzigt, dient er met sociale lasten rekening worden gehouden en zal de voorziening circa € 140.000 hoger zijn. In 2018 was het uurloon te hoog bepaald ad € 3,27 per uur (waardoor er een controleverschil was).</p> <p>Indien wij deze fout buiten beschouwing laten, stijgt het uurloon van € 34,71 per uur naar € 37,06. Dat is 7% verhoging.</p> <p>De voorziening is verder toegenomen, omdat veel medewerkers van deze regeling gebruik maken en uren sparen. Net als bij meer onderwijsinstellingen constateren wij dat er veel werknemers sparen.</p>				

Post	2019	2018	Bedrag 2019	Bedrag 2018
<p>Dit leidt tot een verhoging van de personele lasten, waar tegenover geen directe bekostiging staat. Steeds meer VO-instellingen nemen als uitgangspunt dat dit budget wordt uitgekeerd en dat medewerkers kunnen aangeven indien zij wensen te sparen.</p> <p>Dit gaat wel tegen de geest van de cao in, aangezien de regeling is bedoeld om medewerkers te ontlasten. Gezien het feit dat het aantal uren jaarlijks toeneemt, lijkt het steeds minder aannemelijk dat de uren daadwerkelijk opgenomen worden. Wij schatten in dat hierdoor de voorziening circa € 70.000 te laag is verantwoord (wij gaan ervan uit dat het realistisch is dat circa 50% van de uren uitgekeerd zullen worden op termijn).</p> <p><i>Jubilea uitkeringen PO & VO € 292.000 (2018: € 391.000)</i></p> <p>Net zoals de voorgaande jaren heeft SKOV een voorziening voor toekomstige verwachte jubileumuitkeringen gevormd. Medewerkers in het PO en VO bouwen vanaf het moment dat ze in het onderwijs werkzaam zijn aanspraken op om bij 25-jarig en 40-jarig dienstverband jubileumgratificaties te ontvangen. In tegenstelling tot de voorgaande jaren hanteert SKOV ultimo 2019 het PO-raad model (PO) en VOS-ABB-model (VO) om de omvang van deze voorziening te bepalen. De voorgaande jaren werd het model van Deloitte gehanteerd. Wij vinden het positief dat onze aanbeveling uit het voorgaande accountantsverslag is opgevolgd. Door de overstap van model zijn ook meerdere parameters gewijzigd, zoals de blijfkans en de marktrente. Deze wijzigingen zijn toegelicht in de jaarrekening door middel van een schattingswijziging en verklaart de daling van de voorziening ultimo 2019 ten opzichte van ultimo 2018.</p> <p>Vorig jaar gaven wij in het accountantsverslag aan dat de voorziening per FTE relatief hoog was ad € 1.300 per FTE. Ultimo 2019 bedraagt de voorziening € 980 voor het PO en € 1.027 voor het VO. De daling komt voort uit de wijziging van de berekening en de gehanteerde uitgangspunten, waardoor een groot deel van de voorziening ultimo 2018 is vrijgevallen. In de voorziening zijn ook tijdelijke contracten opgenomen. Wij begrijpen dat SKOV verwacht dat deze tijdelijke contracten omgezet worden in vaste contracten, waardoor de medewerkers hun recht op jubilea behouden bij SKOV. Hierdoor kan er voor deze medewerkers ook een voorziening gevormd te worden.</p> <p><u>Gevormd als gevolg van concrete personele risico's</u></p> <p><i>Langdurig zieke medewerkers €286.000 (2018: nihil)</i></p> <p>In tegenstelling tot de voorgaande jaren is SKOV in 2019 niet meer verzekerd voor langdurige zieke medewerkers. Hierdoor dient er voor langdurig zieke medewerkers van wie de verwachting is dat ze ziek uit dienst gaan een voorziening voor de toekomstige loonkosten en eventueel transitievergoeding gevormd te worden.</p> <p>Ultimo 2019 zijn er 20 medewerkers ziek volgens de personeelsadministratie. Voor deze medewerkers is door de HR-medewerker een inschatting gemaakt over de kans dat een medewerker ziek uit dienst gaat. Deze inschatting hebben wij besproken met de medewerker. Echter, het is niet mogelijk om deze inschatting te toetsen. De voorziening is gevormd voor acht langdurig zieke medewerkers, waarbij rekening is gehouden met de kans dat zij daadwerkelijk ziek uit dienst gaan. Van deze medewerkers hebben wij de hoogte van het salaris gecontroleerd evenals de rekenkundige juistheid van de specificatie. Hieruit zijn geen bevindingen voortgekomen. Bij de voorziening zijn tevens de transitievergoedingen opgenomen. Betaalde transitievergoedingen mogen worden teruggevorderd bij het UWV. Deze regeling treedt in werking op 1 april 2020. De vergoedingsregeling heeft terugwerkende kracht tot en met 1 juli 2015. De compensatie moet binnen 6 maanden worden aangevraagd bij het UWV. Voor transitievergoedingen die zijn betaald in de periode van 1 juli 2015 tot 1 april 2020, is bepaald dat de aanvraag voor compensatie vóór 1 oktober 2020 moet zijn ingediend.</p> <p><i>Wachtgeld (2019: nihil, 2018: nihil)</i></p> <p>Indien medewerkers worden ontslagen, geldt er voor het PO en VO dat het participatiefonds deze uitkeringen voor haar rekening neemt. In het VO dient de instelling 25% van deze kosten voor haar rekening te nemen. In het PO neemt het Participatiefonds deze kosten volledig voor haar rekening, mits er wordt voldaan aan een instroomtoets.</p> <p>Indien hier niet aan wordt voldaan, dient de PO-instelling alle kosten voor haar rekening te nemen. Deze kunnen oplopen tot 10 jaar, waarin een PO-instelling de uitkeringskosten dus voor haar rekening neemt. Dit zijn serieuze risico's voor een PO-instelling.</p>				

Post	2019	2018		Bedrag 2019	Bedrag 2018
	<p>In het PO zijn er geen inhoudingen gedaan voor wachtgeld. Ultimo 2019 kent de stichting negen wachtgelders (2018: één) voor het PO. Van zeven van deze wachtgelders is voldaan aan de instroomtoets van het Participatiefonds. Voor één medewerker zou wachtgeld verschuldigd zijn. Deze medewerker is echter weer in dienst genomen, waardoor er geen wachtgeld verschuldigd is. Van de andere medewerker komen deze kosten ten laste van het Participatiefonds.</p> <p>In het VO is er in 2019 € 5.000 (2018: € 14.000) betaald aan wachtgeld. Er is geen voorziening opgenomen voor toekomstige verplichtingen. Wij hebben de maximale verplichting voor de wachtgelders per ultimo 2019 bepaald. De door ons berekende maximale verplichting is € 4.000. Dit achten wij onbeduidend en stemmen er dus mee in dat er geen voorziening is gevormd hiervoor.</p>				
Schulden	○	●	Goed en hieronder opgenomen ter nadere toelichting	€ 2.304.000	€ 2.421.000
Toelichting	<p>De schulden dalen met € 117.000. Wij merken het volgende op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De schuld aan de gemeente is in 2019 afgelost, wat een daling van € 109.000 verklaart; • De te betalen pensioenlasten, loonheffing en premies sociale verzekeringen zijn gedaald met € 70.000. De daling ligt in lijn met de daling van de personeelskosten en wordt verklaard door het lagere aantal FTE in 2019. In 2018 was er tevens een schuld opgenomen ten aanzien van de verhoging van de pensioengrondslag als gevolg van de incidentele verloningen in 2018. Deze schuld is vrijgefallen ten gunste van 2019; • De reservering voor de schoolreizen is in 2019 gestegen met € 45.000. Dit komt met name doordat de schoolreizen zijn verplaatst en nu in het voorjaar plaats vinden. 				

3 Fiscale aangelegenheden

3.1 BTW algemeen

Conform voorgaande jaren wordt er een btw-administratie gevoerd voor o.a. verhuur van kluisjes en de kantine. Er zijn verwaarloosbare verschillen tussen de omzet volgens de administratie en de btw-aangiften.

3.2 Beloning toezichthoudend bestuur

De toezichthouders ontvangen een vrijwilligersvergoeding. Dat is in beginsel toegestaan, indien wordt voldaan aan bepaalde voorwaarden. De vergoeding mag maximaal € 5,00 per uur bedragen en maximaal € 170 per maand. Wij zijn geïnformeerd dat hieraan wordt voldaan. Wij hebben hier geen separaat onderzoek naar gedaan.

3.3 Detacheringen

Detacheringen hebben onze verhoogde aandacht, omdat in beginsel er btw in rekening moet worden gebracht over dit soort opbrengsten, tenzij er een vrijstelling geldt. In 2019 is voor € 26.000 (2018: € 41.000) aan detacheringsofbrengsten gerealiseerd. Dit betreft diverse detacheringen waar mogelijk btw over in rekening moet worden gebracht. Gezien de omvang hebben wij hier geen nader onderzoek naar gedaan.

3.4 Btw op levering van energie middels zonnepanelen

Hoewel er nog geen zonnepanelen zijn aangeschaft, begrijpen wij dat dit wel wordt overwogen. Het is van belang om te weten dat de btw-regelgeving relevant is bij de aanschaf van zonnepanelen. Hierbij wordt onder meer energie opgewekt en teruggeleverd aan de energieleverancier. Over de teruglevering is btw verschuldigd, terwijl de btw over de investering gedeeltelijk kan worden teruggevorderd. Voor meer informatie verwijzen wij naar de bijlage.

4 Overige

4.1 Fraude

In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Wij merken op dat de controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Tijdens de uitvoering van de controlewerkzaamheden zijn bij ons geen aanwijzingen van materiële fraude gebleken. Echter, gezien de kwaliteit van de interne beheersing kan dit niet worden uitgesloten. Wij verwijzen hiervoor naar onze management letter. Wij adviseren net als voorgaande jaren dan ook om een verbetering van de interne controles en administratieve organisatie door te voeren.

4.2 Private activiteiten

De inspectie heeft onderzocht of instellingen inzicht hebben in hun private activiteiten. In juli 2017 heeft zij hier een webpagina over gemaakt. De inspectie overweegt op termijn private activiteiten te gaan betrekken in het accountantsprotocol. Overigens is dit in 2019 geen expliciet onderdeel van de agenda van de inspectie. De Inspectie ziet graag dat beleid is voor private activiteiten en dat er jaarlijks wordt gerapporteerd aan de raad van toezicht hierover.

Het begrip 'private activiteiten' wordt niet alle correspondentie van de Inspectie éénduidig gebruikt. In het geval van toepassing van de meest enge definitie worden hiermee alleen de activiteiten bedoeld die leiden tot privaats vermogen. Indien private activiteiten in een breder kader worden bezien zouden ook andere overige baten (zoals verhuur/medegebruik en detachering) hieraan toegerekend kunnen worden. Dit betreffen zogenaamde 'contractactiviteiten'. Het belangrijkste aandachtspunt van 'contractactiviteiten' voor OCW is dat de opbrengsten hiervan niet lager zijn dan de kosten. Met andere woorden dat er geen publieke middelen worden ingezet ter financiering hiervan. Het accountantsprotocol schrijft voor dat wij dit dienen vast te stellen tijdens onze jaarrekeningcontrole.

Wij hebben vastgesteld dat detacheringen tegen de kostprijs worden doorberekend. Ook worden er ruimten verhuurd. Er is gedurende 2019 € 26.000 in rekening gebracht. In hoeverre dit kostendekkend is, is niet bekend. Hiermee wordt niet voldaan aan de vereisten van het accountantsprotocol. Gezien de omvang van de verhuur, hebben wij hiervan geen verdere melding gedaan aan de Inspectie. Wij adviseren om een nadere analyse uit te voeren en ervoor te zorgen dat verhuur van ruimten boven de kostprijs wordt gedaan.

Bijlage

In de bijlage hebben wij een aantal actuele onderwerpen opgenomen die wij graag onder uw aandacht brengen, deze onderwerpen zijn algemeen en niet aangepast naar de specifieke situatie bij de SKOV. Bezoek onze website schoofinanciën.nl voor het nieuws en wetenswaardigheden rondom financiën in het onderwijs.

Corona

Nu hebben onderwijsinstellingen veel last van de Coronacrisis, maar het jaarverslag hoeft in beginsel geen toelichting over de Coronacrisis wat ons betreft. De Coronacrisis is wat de verslaggevingsregels noemen een "gebeurtenis na balansdatum die geen nadere informatie geeft over de feitelijke situatie op balansdatum". De Coronacrisis kon helaas in Nederland niet eerder worden voorzien dan in maart 2020 (en dus niet al voor 31 december 2019).

Een jaarverslag bestaat uit een bestuursverslag en de jaarrekening. Voor wat betreft de jaarrekening schrijven verslaggevingsregels voor in een dergelijke situatie dat deze gebeurtenissen:

- Niet in de jaarrekening worden verwerkt, behalve als er sprake is van continuïteitsproblemen als gevolg van deze crisis. Deze zullen er niet zijn voor een onderwijsinstelling als gevolg van de Coronacrisis;
- Moeten worden toegelicht in de jaarrekening indien er sprake is van belangrijke financiële gevolgen. Ook deze zullen er in beginsel ook niet zijn voor een onderwijsinstelling;

In het bestuursverslag wordt in de toekomst paragraaf de verwachte gang van zaken beschreven en de wijze waarop bijzondere gebeurtenissen (waarmee in de jaarrekening geen rekening behoeft te worden gehouden), de verwachtingen hebben beïnvloed. De meerjarenbegroting zal niet wezenlijk aangepast zijn als gevolg van de Coronacrisis dus ook op deze plaats ligt een toelichting niet voor de hand.

Uiteraard is het niet verboden om een opmerking te maken in het jaarverslag, maar indien u dat niet doet, zien wij hier in beginsel in ieder geval geen bezwaren tegen.

Governance

In de zomer van 2019 is de geactualiseerde Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019 gepubliceerd. Deze vervangt de Code Goed Onderwijsbestuur VO uit 2015. De code uit 2015 is geactualiseerd op basis van aanbevelingen van een onafhankelijke monitoringscommissie om meer aandacht te besteden aan het samenspel tussen bestuur en intern toezicht, het bevorderen van regionale samenwerking en het structureel betrekken van belanghebbenden.

De nieuwe code is gebaseerd op vier principes die de basis vormen voor de wijze waarop bestuur en intern toezicht belangen afwegen en hun koers bepalen. Dit betreffen:

- Verantwoordelijkheid
- Professionaliteit
- Integriteit
- Openheid

Maar daarnaast kent de code vier 'pas toe-bepalingen', die gelden als lidmaatschapseisen en waaraan vanzelfsprekend moet worden voldaan. De lidmaatschapseisen zijn hiermee teruggebracht van zes naar vier overzichtelijke, meetbare en 'harde' eisen, deze betreffen:

- Het bestuur publiceert: het jaarverslag, de statuten, het bestuursreglement, het rooster van af- en aantreden, de klachtenregeling, de klokkenluidersregeling, de integriteitscode, de samenstelling/nevenfuncties en honorering van het bestuur en de toezichthouders;
- Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de wijze waarop de evaluatie van het bestuur door het intern toezicht heeft plaatsgevonden;
- Een bestuurder in het VO kan niet tegelijkertijd de functie van intern toezichthouder vervullen bij een VO organisatie, niet zijnde een samenwerkingsverband voor passend onderwijs;
- Een (oud-)toezichthouder in het VO kan niet binnen vier jaar na aftreden benoemd worden tot (dagelijks) bestuurder bij dezelfde onderwijsorganisatie als waar hij toezichthouder is of is geweest.

Financieel toezicht

Het financiële toezicht op het onderwijs berust bij de Inspectie van het Onderwijs. De inspectie van het Onderwijs richt het financieel toezicht op de volgende vragen:

- Rechtmatigheid - krijgen instellingen de onderwijsmiddelen waarop zij recht hebben en geven zij die middelen uit aan de juiste zaken?
- Doelmatigheid - is de besteding wel voldoende doel- en kostenbewust?
- Continuïteit - is de financiële positie van de onderwijsinstelling voldoende om goed onderwijs te blijven verzorgen?

Doelmatigheid

Met financiële doelmatigheid wordt door de Inspectie van het Onderwijs bedoeld dat het geld efficiënt wordt besteed en dat het geld ten goede komt aan de door het bestuur gestelde doelen. De Inspectie verwacht dat die doelen bijdragen aan kwaliteit van het onderwijs en dat deze duidelijk zijn toegelicht in het bestuursverslag.

De inspectie van het onderwijs heeft steeds meer aandacht voor de doelmatige besteding van de middelen, omdat doelmatigheid een nauwe relatie heeft met beleidsrijk begroten en transparant verantwoorden. In december 2018 is een aparte werkgroep doelmatigheid ingericht en de medewerkers van de Inspectie worden hier specifiek in opgeleid. Sinds september 2019 staat doelmatigheid duidelijker op de agenda tijdens de vierjaarlijkse onderzoeken (4JO's). Door in gesprek te gaan met de bestuurders wil de inspectie de bewustwording van het onderwerp doelmatigheid vergroten.

In de gesprekken die de Inspectie hierover voert met de instellingen staat de verbinding tussen doelstellingen, middelen en resultaten centraal. Hierbij wordt aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- Beleidsrijke strategische keuzes
- Heldere koppeling van middelen aan doelen
- Schaarste dwingt tot kiezen
- Stimuleren tot beleidsrijk allocatiebeleid
- Transparante verantwoording
- Hoe worden voortgang, effecten en resultaten gemeten

In september 2019 ontvingen alle schoolbesturen in het primair en voortgezet onderwijs een uitnodiging om mee te doen aan een onderzoek naar de doelmatigheid en toereikendheid van de bekostiging van het funderend onderwijs. Het doel van het onderzoek is meer inzicht krijgen op bestuur- en schoolniveau dat niet is te halen uit nationale data. Aanleiding voor dit onderzoek is een toezegging van minister Slob aan de Tweede Kamer. Het onderzoek wordt onafhankelijk uitgevoerd door McKinsey & Company. De antwoorden op de vragenlijst worden anoniem verwerkt. De resultaten van het onderzoek worden in maart 2020 aan de Tweede Kamer aangeboden.

Continuïteit

Het toezicht op de continuïteit vindt risicogericht plaats. Op grond van een analyse van de financiële gegevens uit de jaarrekening, de continuïteitsparagraaf uit het jaarverslag of eventueel signalen, bepaalt de inspectie of de positie van de instelling nader moet worden onderzocht. Bij de analyse gebruikt de inspectie ter detectie van de risico's een set kengetallen.

Deze kengetallen zijn nadrukkelijk geen normen waaraan schoolbesturen moeten voldoen. Het overschrijden van een norm leidt niet automatisch tot aangepast financieel toezicht en het behalen van de norm leidt omgekeerd niet automatisch tot het opheffen van aangepast financieel toezicht als daar sprake van is. De bepaling van aangepast financieel toezicht vindt plaats in de vorm van een uitvoeriger onderzoek waarbij veel meer aspecten in ogenschouw worden genomen.

De onderstaande set kengetallen waar de inspectie sinds 2015 gebruik van maakt, geldt voor alle schoolbesturen. Niettemin zijn er, afhankelijk van de context waarin zij opereren, verschillen in het belang van de kengetallen en de te gebruiken grenswaarden voor de signalering.

In het onderstaande overzicht wordt dat duidelijk gemaakt.

Omschrijving	Signaleringswaarden
Solvabiliteit 2	< 0,3
Liquiditeit	< 0,75
Huisvestingsratio	> 0,10
Weerstandvermogen	< 0,05
Rentabiliteit	driejarig < 0, tweejarig < -0,05, éénjarig < -0,10

De solvabiliteit 2 is de verhouding tussen het totale eigen vermogen plus voorzieningen en het totaal van de passiva. Dit geeft aan in hoeverre de instelling op langere termijn kan voldoen aan haar verplichtingen.

De current ratio (liquiditeit) is de verhouding tussen vlottende activa en kortlopende schulden.

De huisvestingsratio wordt als volgt berekend: (huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen)/totale lasten.

Het weerstandvermogen is het eigen vermogen uitgedrukt als percentage van de totale baten (inclusief rentebaten).

De financiële buffer maakt geen sinds 2017 geen deel meer uit van de kengetallen die de Inspectie hanteert. Wij vinden kengetal nog steeds relevant voor uw instelling. De financiële buffer wordt berekend door de transactie- en financieringsfunctie in mindering te brengen op de kapitalisatiefactor. Hierdoor houdt de financiële buffer rekening met middelen die gereserveerd zijn voor investeringen op de lange termijn en verplichtingen op de korte termijn. Daarom vinden wij de financiële buffer goed kengetal. De buffer geeft namelijk een indicatie in hoeverre een onderwijsinstelling middelen heeft voor het opvangen van onvoorziene risico's. Ook geeft de buffer een indicatie in hoeverre er middelen beschikbaar zijn die mogelijk ten goede kunnen komen aan het onderwijs of indien er sprake is van een financiële zwakke school.

Gedurende het voorjaar van 2020 doet de Inspectie van het Onderwijs op verzoek van de minister van OCW onderzoek naar mogelijke indicatoren en signaalwaarden voor te hoge reserves en hoe de reserves kunnen worden verminderd als deze inderdaad onnodig groot zijn. Voor dit onderzoek is de top 10% van rijke (grote) schoolbesturen reeds benaderd. De selectie heeft plaatsgevonden op basis van de cijfers over 2018 en de zogenaamde IOO-methode. Voor meer informatie verwijzen wij naar het rapport "Doelmatige omvang van de reserves, technische verkenning en advies voor het toepassen van een methodiek ter detectie en aanpak van overmatige vermogensopbouw"

IOO stelt daarbij dat de diversiteit van de instellingen in het onderwijs het noodzakelijk maakt te komen tot een individuele normering, afhankelijk van de kapitaalstructuur. Op die manier construeert men een bovengrens voor een maximale toepassing van eigen vermogen volgens de methode Koopmans (1999). Daarop past men de kapitalisatiefactor toe, in afwijking van de Commissie Don dus inclusief de huisvesting. Op grond daarvan berekent men een genormeerd eigen vermogen per instelling en mede daarvan afgeleid de genormeerde kapitalisatiefactor.

Volgens de volgende formule wordt de bovengrens berekend voor het eigen vermogen:

- 50% van de herbouwwaarde van de gebouwen; plus
- De boekwaarde van de terreinen; plus
- De boekwaarde van de overige vaste activa; plus
- De liquiditeits-risicobuffer van 5% van de totale baten;
- Minus: 75% van de permanente voorzieningen.

En aan de hand van de volgende formule wordt de normatieve kapitalisatiefactor bepaald:

- Totale activa; minus
- Het publieke eigen vermogen; plus
- Normatief eigen vermogen; en de som hiervan gedeeld door
- Totale baten.

De uitkomst hiervan wordt vergeleken met de kapitalisatiefactor bepaald op basis van het publieke vermogen.

Overigens wordt opgemerkt dat bij kleine instellingen, met name in het PO, de toepassing van dergelijke maatstaven overdreven is. Kleine instellingen zijn nogal kwetsbaar en hebben ook in andere opzichten buffers nodig die relatief groter zijn dan bij andere instellingen het geval is. Om die reden worden instellingen onderzocht met een publiek eigen vermogen dat groter is dan € 500.000. Overigens wordt opgemerkt dat bij kleine instellingen, met name in het PO, de toepassing van dergelijke maatstaven overdreven is. Kleine instellingen zijn nogal kwetsbaar en hebben ook in andere opzichten buffers nodig die relatief groter zijn dan bij andere instellingen het geval is. Om die reden worden instellingen onderzocht met een publiek eigen vermogen dat groter is dan € 500.000. Overigens, indien het vermogen volgens de IOO methode wordt berekend blijkt dat het vermogen van deze kleine instellingen niet te hoog is.

Verantwoording van onderwijsgelden middels "benchmark learning"

In een brief aan de tweede kamer d.d. 15 oktober 2018 heeft OCW het advies van de onderwijsraad onderschreven dat de verantwoording van de besteding van middelen door instellingen moet worden verbeterd. Er wordt met name ingezet op benchmarking aan de hand waarvan geleerd kan worden van andere instellingen (benchmark learning) over onder andere de doelmatigheid van bestede middelen. In september 2018 heeft OCW een dashboard gepubliceerd met indicatoren aan de hand waarvan gebenchmarkt kan worden. Er is aangekondigd dat er wetgeving zal worden opgesteld waarmee instellingen worden verplicht informatie te ontsluiten.

Eind 2018 is er een website gelanceerd die gedurende 2019 verder is ontwikkeld.

Dat is www.ocwincijfers.nl/verantwoord-begroten/begroting/dashboard-verantwoordingcijfers-ocw. In dit dashboard staan cijfers en uitleg over de beleidsonderwerpen van het ministerie. Deze cijfers komen uit de begroting en worden gebruikt voor de verantwoording van het beleid.

Naast deze toelichting op wet- en regelgeving heeft u als bijlage bij het accountantsverslag 2019 ook een door ons opgestelde benchmark ontvangen.

- Beschikbare data van www.duo.nl t/m 2018 zijn hiervoor gebruikt;
- Bevat drie vergelijkingen, namelijk een vergelijk met:
 - de sector;
 - een te bepalen "benchmarkgroep" (OCW groepering of bepaalde besturen);
 - de eigen realisatie en meerjaren begroting.
- Gehanteerde ratio's zijn gebaseerd op de definities die OCW hanteert;
- Voor de analyse van de huisvestingskosten zijn lijsten met het aantal vestigingen per bestuur gebruikt om tot een adequate vergelijking te komen.

Leden van de PO-Raad en VO-raad hebben eind 2019 ingestemd met de ontwikkeling van een po/vo benchmark. Hiertoe zal er in 2020 een werkgroep worden gevormd.

Overigens, een benchmark is geen wondermiddel. Het is een instrument waarmee een organisatie zich kan vergelijken en waarmee een bestuur haar eigen cijfers mogelijk beter kan duiden. De cijfers spreken dus nooit voor zichzelf, maar krijgen waarde in een verhaal en zijn aanleiding voor een gesprek met toezichthouders en stakeholders.

Continuïteitsparagraaf

Vanaf 2013 maakt de continuïteitsparagraaf onderdeel uit van het jaarverslag. Ondanks dat deze regelgeving dus al enige tijd bestaat merkt de Inspectie van het Onderwijs in de 'Financiële Staat van het Onderwijs 2018' op dat risicobeheer in continuïteitsparagraaf meer aandacht vereist. Zij constateerde in de verslagen over 2018 een afnemende aandacht voor het risicobeheer in de continuïteitsparagraaf van de jaarverslagen. Meer dan de helft van de besturen moet meer aandacht geven aan de werking van hun systeem voor risicobeheer en 30 procent van de besturen aan de manier waarop met risico's wordt omgegaan.

Daar hebben wij hieronder nog even in hoofdlijnen de belangrijkste zaken rondom de continuïteitsparagraaf opgenomen.

De continuïteitsparagraaf is gebaseerd op de meerjaren begroting die vastgesteld is door het toezichthoudend orgaan. De meerjaren begroting dient voort te komen uit de planning & control cyclus.

De continuïteitsparagraaf wordt in beginsel opgemaakt voor een periode van drie jaar. Indien er sprake is van majeure investeringen (15% van de totale jaarlijkse baten) of van volledige doordecentralisatie van de huisvesting wordt de periode uitgebreid naar vijf jaar.

Het begrip volledige doordecentralisatie is in de Richtlijn Jaarverslaggeving Onderwijs nader gedefinieerd als: overdracht van gelden en het overlaten van alle taken ten aanzien van het verzorgen van onderwijshuisvesting door de gemeente aan een bevoegd gezag in het primair of voortgezet onderwijs.

In de continuïteitsparagraaf worden de volgende onderwerpen behandeld:

- A.1 Gegevensset: aantal leerlingen en personele bezetting in FTE;
- A.2 Balans & Staat van baten en lasten – aandachtspunt: uitsplitsing van het eigen vermogen;
- B.1 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem;
- B.2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden – aandachtspunt: hier wordt ook B.3 Rapportage van het toezichhoudend orgaan.

De belangrijkste aandachtspunten betreffen:

- Bij A.2. de uitsplitsing van het eigen vermogen in publieke en private middelen;
- Bij B.2. een toelichting op de belangrijkste maatregelen die getroffen zijn om de risico's het hoofd te bieden.

Aansprakelijkheid toezichthouders

Voor bedrijven kent de Nederlandse wetgeving heldere regels voor de taak en aansprakelijkheid van bestuurders en toezichthouders. Het is alweer drie jaar geleden (2016) dat het wetsvoorstel Bestuur en Toezicht Rechtspersonen na een uitgebreide consultatiefase werd ingediend bij de Tweede Kamer. In deze wet is voorgesteld dat deze regels ook gaan gelden voor bestuurders en toezichthouders van verenigingen en stichtingen. Bestuurders en toezichthouders die hun werk niet naar behoren doen, kunnen nu nog niet bij alle onderwijsinstellingen aansprakelijk worden gesteld voor de schade die daarvan het gevolg is.

Daarom gaan de regels over de taakvervulling en aansprakelijkheid veranderen. Zo geldt straks voor alle rechtspersonen dat bestuurders en toezichthouders zich bij de vervulling van hun taak moeten richten naar het belang van de rechtspersoon en de daarmee verbonden organisatie. Bestuurders en toezichthouders kunnen dan ook aansprakelijk worden gehouden bij onbehoorlijke taakvervulling.

Verder komen er ruimere ontslaggronden voor stichtingsbestuurders en toezichthouders. Op verzoek van belanghebbenden of het Openbaar Ministerie kunnen zij worden ontslagen als zij het belang van de stichting schaden.

Het is nog steeds niet bekend wanneer de wet wordt ingevoerd. De verwachting is dat het wetsvoorstel begin 2020 in de Tweede Kamer wordt behandeld. Nu er al de nodige wijzigingen in het originele voorstel zijn aangebracht, is het de verwachting dat er vanuit de Tweede Kamer niet veel aanpassingen meer zullen volgen. Neemt vervolgens de Eerste Kamer niet al te veel tijd, dan kunnen de gewijzigde en de nieuwe wetsartikelen in 2020 in werking treden.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. Het doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige bezoldigingen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi)publieke sector. In navolging van de WNT worden bezoldigingen en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen waarop de wet van toepassing is genormeerd en openbaar gemaakt. De bezoldigingsmaxima worden jaarlijks geïndexeerd. Ook andere functionarissen, met een (fictieve) dienstbetrekking waarvan de bezoldiging hoger is dan het genormeerde bedrag, dienen opgenomen te worden in de WNT verantwoording.

Vanaf 2016 hebben enkele sectoren – waaronder het onderwijs – een eigen maximum voor het inkomen van bestuurders en toezichthouders ingevoerd. Voor onderwijsinstellingen geldt hierdoor met ingang van 2016 een klasse indeling. De klasse indeling is afhankelijk van de omvang van de baten van de instelling, het soort onderwijs dat wordt aangeboden en het aantal leerlingen. Voor de inhuur van ingehuurde topfunctionarissen gelden maximum beloningen en uurtarieven.

Bestaande bezoldigingsafspraken die vanaf 2016 hebben geleid tot een bezoldiging boven het bij wet vastgestelde bezoldigingsmaximum, zijn voor een termijn van vier jaar (tot en met 2019) gerespecteerd. Dit wordt het overgangsrecht genoemd. Vanaf 2020 moet de bezoldiging in drie jaar worden teruggebracht tot het voor de topfunctionaris geldende bezoldigingsmaximum.

De belangrijkste aanpassingen sinds 2016 betreffen:

- Met ingang van 1 januari 2018 zijn WNT-instellingen verplicht de WNT-verantwoording openbaar toegankelijk op internet te publiceren uiterlijk op 1 juli van het nieuwe kalenderjaar voor een periode van tenminste zeven jaar, als onderdeel van de jaarrekening of desgewenst als apart document. De gegevens moeten vrij toegankelijk en eenvoudig te vinden zijn;
- Het verbod op het verstrekken van winstdelingen, bonussen of andere vormen van variabele beloning aan topfunctionarissen vervalt. Variabele beloning is vanaf kalenderjaar 2017 toegestaan zolang de totale bezoldiging onder het toepasselijke bezoldigingsmaximum blijft;
- Bezoldigingen lager dan € 1.700 hoeven niet meer te worden vermeld;
- Er is een verantwoordingsvrijstelling voor (zeer) kleine semipublieke instellingen geïntroduceerd. Indien een instelling niet op winst is gericht en drie jaar of langer een overheidssubsidie ontvang van minder dan € 500.000 per jaar is de WNT niet van toepassing;
- Vanaf 2019 kunnen topfunctionarissen bij het einde van hun dienstverband maximaal vier weken niet-opgenomen vakantieverlof laten afkopen zonder gevolgen voor de WNT;
- Vanaf 2019 wordt een topfunctionaris die zijn werkzaamheden als topfunctionaris neerlegt, maar een dienstverband behoudt bij dezelfde WNT-instelling, nog voor vier jaar aangemerkt als topfunctionaris. Dit geldt alleen voor topfunctionarissen die deze topfunctie hebben vervuld of waarvan de topfunctie is verlengd vanaf 1 januari 2018 voor een periode van 12 maanden of langer.

Wat als beloning dient te worden gezien, kan vrij complex zijn. Paar voorbeelden:

- Beloningen aan de leden van de raad van toezicht moeten exclusief BTW worden opgegeven;
- De kosten van een aansprakelijkheids- en rechtsbijstandsverzekering voor bestuurders en leden van de raad van toezicht worden niet als inkomensbestanddeel voor de WNT aangemerkt voor zover zij in de werkkostenregeling zijn toegewezen aan de vrije ruimte.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Vanaf 25 mei 2018 vervangt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP). Dit betekent dat in de hele Europese Unie dan dezelfde privacywetgeving van kracht is. De AVG legt meer nadruk op de verantwoordelijkheid van organisaties om aan te tonen dat zij zich aan de wet houden. Bovendien zijn er nieuwe (strengere) wetten met betrekking tot verwerking van persoonsgegevens en wordt overtreding ervan gesanctioneerd met hoge boetes. Gedurende 2019 en het voorjaar van 2020 zijn er geen wijzigingen in deze regelgeving doorgevoerd of aangekondigd.

Instellingen zijn zelf verantwoordelijk voor het registreren van alle al dan niet geautomatiseerde verwerkingsactiviteiten. De toezichthoudende autoriteit kan dit document opvragen ter controle. Wanneer persoonsgegevens verwerkt worden met behulp van een dienst aanbieder, is het verplicht een verwerkersovereenkomst af te sluiten.

Het verwerken van persoonsgegevens mag alleen als hier een rechtmatige grondslag voor is. Bij veel verwerkingen is de grondslag toestemming. De verwerker moet dan kunnen aantonen dat toestemming vrij en ondubbelzinnig voor het specifieke doel gegeven is. In het geval dat de betrokkene een kind jonger dan zestien jaar betreft, is toestemming van de ouders/verzorgers verplicht.

Onderwijsinstellingen zijn verplicht een Functionaris Gegevensbescherming (FG) aan te stellen. De FG is verantwoordelijk voor de samenwerking met de toezichthoudende autoriteit, het informeren en adviseren over de verplichtingen uit hoofde van de AVG en het toezien op naleving van het privacybeleid. Wanneer een datalek ontdekt wordt moet deze binnen 72 uur gemeld worden.

Om als toezichthouder in zicht te krijgen in hoeverre de instelling voldoet aan de AVG, is hieronder een aantal vragen opgenomen, die een toezichthouder kan stellen aan het bestuur:

- Is er een verwerkingsregister opgemaakt?
- Zijn er verwerkingsovereenkomsten met de verwerkers afgesloten?
- Is er een functionaris voor de gegevensbescherming aangesteld?
- Is er een procedure opgesteld voor het melden van datalekken?
- Is er een Data Protection Impact Assessment (DPIA) uitgevoerd om vast te stellen in hoeverre er aan de vereisten van de AVG wordt voldaan?

Een Data Protection Impact Assessment (DPIA) is alleen verplicht als een gegevensverwerking waarschijnlijk een hoog privacyrisico oplevert voor de mensen van wie de organisatie gegevens verwerkt. Scholen zijn in sommige gevallen wettelijk verplicht om een DPIA uit te voeren. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) heeft een lijst van verwerkingen opgesteld waarvoor het uitvoeren van een DPIA altijd verplicht is vóór een instelling met verwerken begint.

Wij zien dat een aantal onderwijsinstellingen hebben bepaald dat dit niet het geval is voor een onderwijsinstelling. Hoewel dit kan worden geargumenteed, adviseren wij onderwijsinstellingen toch opdracht te geven om een Data Protection Impact Assessment (DPIA) uit te laten voeren om vast te stellen in hoeverre er aan de vereisten van de AVG wordt voldaan.

SBR, de jaarrekening & het bestuursverslag

Vanaf 2016 leveren alle instellingen de volledige jaarrekening via het SBR-portaal. De planning was dat vanaf het boekjaar 2019 ook het bestuursverslag en de controleverklaring van de accountant via SBR ingediend ("digitale Assurance") zouden worden. Daartoe zouden in 2018 de eerste pilots worden gedraaid. Deze planning is niet gehaald.

Omdat de voorgestelde werkwijze met de huidige taxonomie niet goed uitvoerbaar bleek. Om die reden is besloten de pilot van 2018 niet door te laten gaan en het eerder gecommuniceerde voornemen om digitale assurance voor het boekjaar 2019 in te voeren, uit te stellen. Het doel blijft echter nog altijd om over te gaan op digitale assurance, maar voor de overgang wordt nu meer tijd genomen. Hoe lang dat precies is, is nog niet bekend.

De gegevens die aangeleverd worden via SBR worden door de overheid gebruikt voor analyse en onder meer beschikbaar gesteld op de website in het kader van benchmark learning. Daarom neemt het belang van de betrouwbaarheid van deze informatie toe. Dit kan worden bereikt door digitale assurance.

Publicatie van de jaarrekening

In navolging van de nieuwe Code Goed Bestuur VO zijn alle leden van de VO-Raad verplicht het jaarverslag te publiceren op de website. Daarnaast is het publiceren van de WNT verantwoording, zoals u hiervoor heeft kunnen lezen, verplicht.

Handreiking bestuursverslag

Naar aanleiding van de pilot Bestuursverslag waaraan een aantal onderwijsinstellingen in 2017 heeft deelgenomen heeft een kerngroep, bestaand uit een vertegenwoordiging vanuit het veld, de accountancysector, de Raad voor de Jaarverslaggeving, DUO, Inspectie en OCW de gedurende 2018 gewerkt aan een handreiking om te komen tot een gefocust en compact bestuursverslag.

Met de handreiking is aangesloten op het rapport van de 'Taskforce Publieke verantwoording'. Dit rapport is door het ministerie gepubliceerd in maart 2017. De handreiking is nadrukkelijk geen vervanging van formele wet- en regelgeving, maar dient als hulpmiddel en bron van inspiratie voor het opstellen van een compacte en gefocust bestuursverslag en is daarnaast gebruikt als basis voor de taxonomie van het bestuursverslag in SBR.

Horlings heeft een aansluiting gemaakt tussen de onderwerpen uit de taxonomie (afkomstig uit de handreiking) en de verplichte wet- en regelgeving. Op verzoek sturen wij deze tool graag aan u toe. Hiermee beschikt u over een handige checklist om te waarborgen dat alle verplichte onderwerpen in het bestuursverslag worden behandeld.

De PO Raad heeft in november 2019 een format beschikbaar gesteld dat helpt bij het schrijven van een kort en bondig bestuursverslag, met een duidelijke lijn en weinig herhalingen.

Maatschappelijke thema's VO

De Minister heeft op grond van art 4, lid 6, van de Rjo maatschappelijke thema's aangewezen voor het verslagjaar 2019 en 2020, waarover de instellingen in het bestuursverslag rapporteren. De thema's voor 2019 en 2020 betreffen:

- Strategisch personeelsbeleid
- Passend onderwijs
- Allocatie van middelen binnen het schoolbestuur
- VMBO-Techniek
- Toetsing en examinering

In een aparte brief heeft de minister toegelicht welke informatie zij hierover verwacht in de bestuursverslagen.

Treasurystatuut

Op 18 december 2018 is de regeling beleggen, belenen en derivaten met terugwerkende kracht vanaf 1 juli 2016 aangepast. In artikel 4, eerste lid, van de regeling stond dat leningen alleen aangetrokken mochten worden bij financiële ondernemingen, die aan bepaalde eisen voldoen. Hierdoor was het onrechtmatig om na 1 juli 2016 een lening aan te gaan met een maatschappelijke instantie of een lokale overheid (gemeenten e.d.). Dit gold ook voor bijvoorbeeld steunstichtingen. Voor de eerder aangegane leningen bij deze instanties gold het overgangsrecht. In de nieuwe regeling is deze beperking geschrapt, waardoor het instellingen niet meer alleen toegestaan is om leningen aan te gaan bij financiële instellingen.

Gedurende 2019 hebben er geen wijzigingen in de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 plaatsgevonden.

Een treasurystatuut is nog steeds verplicht en moet de volgende zaken vermelden:

- De hoofdlijnen van de op het beleggen en lenen betrekking hebbende administratieve organisatie en het interne toezicht, waaronder in ieder geval de verdeling van taken en bevoegdheden;
- De voor de instelling toegestane belegging- en leningsvormen;
- De bijbehorende informatievoorziening minimaal bestaande uit een kasstroomprognose over 5 jaar en de verantwoordingsinformatie, en
- De wijze waarop onderscheid wordt gemaakt tussen publieke middelen en overige middelen enerzijds en niet-publieke middelen anderzijds;
- De ratingeisen zijn naar beneden bijgesteld. Instellingen kunnen alleen producten afnemen van financiële instellingen uit een lidstaat van de EU die minimaal een rating A hebben.

De instelling doet ieder jaar in de jaarverslaglegging ten aanzien van de publieke middelen verslag van haar beleid ten aanzien van de beleggingen en leningen, de uitvoering van het beleid in de praktijk, de uitstaande beleggingen en leningen, de aangetrokken leningen en de afgesloten derivatenovereenkomsten. Hierbij wordt:

- Een vergelijking gemaakt met de gegevens van het voorgaande jaar;
- Van elke belegging jaarlijks gemeld op welk moment de belegging vrijvalt;
- Verantwoording afgelegd over het gebruik van derivaten, conform de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- Een rapportage over het treasurystatuut opgenomen, waarin ten minste verslag gedaan wordt over:
 - a. het beleid en de uitvoering ten aanzien van beleggen, lenen en derivaten;
 - b. de soorten en omvang van de beleggingen, leningen en derivaten
 - c. de looptijden van de beleggingen, leningen en derivaten.

De accountant toetst jaarlijks of de instelling conform de Regeling beleggen en belenen heeft gehandeld bij het aantrekken van nieuwe financiële producten en dat er geen toezichtbeperkende bepalingen zijn opgenomen in de contracten.

De onderwijsinspectie beoordeelt minimaal eenmaal per jaar, mede op basis van in ieder geval de informatie van de accountant, of een instelling zich in voldoende mate houdt aan de regelgeving inzake derivatentransacties en neemt gepaste actie bij tekortkomingen of risico's.

Europese aanbesteding

De gewijzigde Aanbestedingswet 2012 is vastgesteld en in juni 2016 gepubliceerd. Ook de wijziging van het Aanbestedingsbesluit, de vernieuwde Gids Proportionaliteit, het vernieuwde Aanbestedingsreglement Werken 2016 en de nieuwe Regeling tot wijziging van de regeling modellen eigen verklaring zijn vastgesteld en gepubliceerd. Dit pakket geldt vanaf 1 juli 2016 voor alle aanbestedingen door (semi-) publieke instellingen in Nederland. Met deze wet geeft Nederland invulling aan de Europese richtlijnen voor aanbesteden.

In het aanbestedingsrecht wordt onderscheid gemaakt tussen werken, leveringen en diensten. Voor wat betreft diensten wordt er weer onderscheid gemaakt tussen 2a en 2b diensten. Op basis van een codering (CPV) dient er bepaald te worden in hoeverre de in te kopen dienst een 2a of 2b dienst is.

- De 2a diensten vallen onder het volledige regime van de aanbestedingswet. Indien de drempel (2018/2019: € 221.000 excl. BTW) voor Europese aanbestedingsregelgeving voor 2a diensten wordt overschreden, dient deze dienst Europees aanbesteed te worden.
- Voor 2b diensten geldt een beperkt aanbestedingsregime. Er is een aparte categorie voor "sociale en andere specifieke diensten". Voor deze categorie geldt een grens van € 750.000 (excl. BTW) en een vereenvoudigde procedure. In de Europese Richtlijn van 26 februari 2014, 2014/24/EU, artikel 74, staat vermeld dat de in Bijlage XIV gemelde diensten vallen onder "Sociale en andere specifieke diensten".

De wijze waarop wij als accountant de naleving van Europese aanbestedingsregelgeving dienen te toetsen staat ter discussie, maar is onveranderd ten opzichte van voorgaande jaren. Onze beroepsgroep is in gesprek met OCW in hoeverre de accountant een systeemgericht onderzoek zou kunnen uitvoeren, met als uitgangspunt het inkoopbeleid van de instelling. Dit heeft dus vooralsnog niet geleid tot een ander onderzoek. Voor de jaarrekening 2019 hebben wij dus een kwantitatief onderzoek gedaan, waarbij wij voor leveranciers boven € 55.000 (ex BTW) hebben onderzocht in hoeverre de diensten Europees aanbesteed zouden moeten worden.

De rapportagegrens is vanaf 2018 verhoogd van 0,1% naar 3% van de totale publieke middelen. Dat betekent dat een onrechtmatigheid met betrekking tot de opvolging van de Europese Aanbestedingwetgeving niet meer kan leiden tot een verslag van bevindingen. Een onrechtmatigheid hoger dan 3% leidt tot een aangepaste controleverklaring.

Overigens, per 1 januari 2020 zijn de Europese drempelbedragen verlaagd. Voor 2a diensten geldt dan een drempel van € 214.000 excl. BTW)

In 2013 is de nationale aanbestedingswet van kracht geworden. Wij zijn vooralsnog alleen verplicht om vast te stellen of instellingen beleid hebben geformuleerd om aan de nationale aanbestedingswet te voldoen. Wij zijn niet verplicht dit op een kwantitatieve manier te toetsen.

Onderzoek naar de bekostigingsgegevens VO

In januari 2019 is de wijze van gegevensuitwisseling tussen vo-scholen en DUO vernieuwd. DUO verwerkt de gegevens sneller en de instellingen ontvangen direct een terugkoppeling. De aanlevering van gegevens gaat nu per stand. Dat houdt in dat een instelling steeds alle gegevens van een inschrijving of een examenresultaat moet aanleveren, ook de gegevens die niet gewijzigd zijn. Verder bestaat het nieuwe BRON nu uit twee onderwijsregisters: het Onderwijsdeelname register (OD) en Onderwijsresultaten register (OR). De BRON-foto's, mutatiestoppen en accountantsmutaties zijn afgeschaft. De definitieve bekostigingsstatus wordt nu bepaald aan de hand van het Overzicht BRON Onderzoek (OBO). Verder is de Inkijktool BRON (IKB) vervangen door het Leerlingdossier.

Wanneer nieuwe, gewijzigde of verwijderde gegevens aan DUO worden geleverd, worden de bekostigingsgrondslagen (opnieuw) bepaald en ontvangt de instelling een voorlopige bekostigingsstatus. Daarin wordt aangegeven of een inschrijving wel of niet bekostigd zal worden en welke grondslagen daarbij gebruikt worden. Eén keer per jaar wordt de definitieve bekostigingsstatus bepaald en teruggekoppeld aan de instelling. Als grondslag voor de bepaling wordt het OBO gebruikt waarvoor door de accountant een goedkeurend assurance-rapport is afgegeven.

Vorig jaar zijn de werkzaamheden die de accountant dient uit te voeren naar de 'nieuwkomers' verplaatst van "het onderzoek naar de bekostigingsgegevens" naar de jaarrekeningcontrole. Dit jaar heeft daar weer een verschuiving in plaatsgevonden.

Vereenvoudigde bekostiging VO

Het bekostigingsmodel voor het voortgezet onderwijs wordt naar verwachting per 1 januari 2021 sterk vereenvoudigd. Na jaren van overleg heeft de minister in december 2019 een wetsvoorstel hierover gestuurd aan de tweede kamer.

Via de website van de rijksoverheid is een rekentool beschikbaar die bestuurders, schoolleiders, raden van toezicht, medezeggenschapsraden en leraren inzicht geeft in de indicatieve herverdeeffecten van de vereenvoudigde bekostiging. De tool is ontwikkeld door het ministerie van OCW en de VO-raad.

Voor deze tool is een voorlopige doorrekening gemaakt van het vereenvoudigde bekostigingsmodel. Zo krijgen gebruikers een idee van wat de vereenvoudiging betekent voor schoolbesturen. Voor de doorrekening is gebruik gemaakt van data van de bekostiging 2019 en de leerlingentelling van 1 oktober 2018.

De nieuwe bekostiging wordt bepaald door vier parameters (i.p.v. meer dan veertig):

- Een zelfde prijs voor leerlingen in de onderbouw en de bovenbouw van het algemeen vormend onderwijs: € 6.981;
- Een zelfde prijs voor leerlingen in het praktijkonderwijs en leerlingen in de bovenbouw van het voorbereidend beroepsonderwijs: € 8.213;
- Een vaste voet per hoofdvestiging: € 205.226;
- Een vaste voet per permanente nevenvestiging: €102.613.

De hoogte van de parameters is indicatief en kan de komende jaren nog wijzigen.

De werkelijke hoogte van de vier parameters wordt zo dicht mogelijk bij de werkelijke ingangsdatum bepaald. Hiervoor worden de meest recente gegevens gebruikt. De voorlopige doorrekening in de tool zal afwijken van de werkelijke hoogte van de parameters. Dit komt door wijzigingen in de leerlingaantallen, het aantal vestigingen en het totale beschikbare budget. Daardoor zullen ook de nieuwe bekostiging en de herverdeeffecten per schoolbestuur afwijken.

De vereenvoudiging van de bekostiging betreft alleen de basisbekostiging in het voortgezet onderwijs. Dit betekent een herverdeling in het model van:

- De lumpsumbekostiging voor personeel en exploitatie;
- Het budget voor de regeling spreidingsnoodzaak;
- En de oude vaste budgetten voor lom-mlk en het lesmateriaal.

Er is geen herverdeling van het budget voor leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs aan scholen. Er is ook geen herverdeling voor aanvullende regelingen zoals het leerplusarrangement, internationaal onderwijs en de Functiemix Randstadregio's vo. Deze twee laatstgenoemde budgetten worden wel getoond in de totale hoogte van de bekostiging.

Ouderbijdrage VO

De Inspectie van het Onderwijs heeft eind 2017 opnieuw aandacht gevraagd voor de ouderbijdrage in het voortgezet onderwijs. Zij verwijst daarbij naar de eerder (in 2012) uitgebrachte notities en informatiebladen.

In het voortgezet onderwijs is de ouderbijdrage een vrijwillige bijdrage. In de schoolgids moet dit expliciet vermeld staan. Ook moet de schoolgids informatie bevatten over de hoogte van de bijdragen die van de ouders gevraagd worden.

Om te kunnen beoordelen of een school zich houdt aan de regels rondom de ouderbijdrage, gebruikt de inspectie de vier belangrijkste bepalingen uit de Wet op het voortgezet onderwijs, zoals verwoord in de notitie 'Aangepast toezicht en handhaving ouderbijdragen in het VO - juli 2012'.

Hierbij hanteert de inspectie de volgende toetsingsvragen:

1. Kunnen leerlingen zich bij de school inschrijven en aan het reguliere onderwijs en de examens deelnemen, zonder dat ouders verplicht zijn een bijdrage te betalen of verplicht zijn lid te worden van een oudervereniging?
2. Geeft de schoolgids aan dat elke gevraagde bijdrage vrijwillig is?
3. Heeft de school aangetoond dat de oudergeleding van de MR vooraf heeft ingestemd met de hoogte en de bestemmingen van de aan de ouders gevraagde bijdragen?
4. Worden de voorgeschreven lesmaterialen beschikbaar gesteld zonder dat daarvoor een bijdrage (bijv. verzendkosten of administratiekosten, borgsom, etc.) moet worden betaald?
5. Als de school atlanten, woordenboeken, laptops, gymkleding, gereedschap, werkkleding, rekenmachines, verbruiksmaterialen, proefwerkpapier, etc. beschikbaar stelt aan de leerlingen, maar daarvoor wel een bijdrage vraagt, is deze bijdrage dan vrijwillig en kunnen de ouders bij de aanschaf van materialen kiezen bij welke leverancier zij deze aanvullende materialen kunnen aanschaffen?

Wij besteden hier geen aandacht aan bij onze controle. De vordering die is opgenomen in de jaarrekening betreft een redelijke inschatting van de nog te ontvangen ouderbijdragen op balansdatum. Hierbij wordt rekening gehouden met het historisch inningspercentage.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren onderwijs & Transitievergoedingen

Vanaf 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) in werking getreden. Dat betekent dat alle werknemers van besturen in het openbaar primair en voortgezet onderwijs onder het private arbeidsrecht vallen op grond van het Burgerlijk Wetboek. Voor schoolbesturen in het bijzonder onderwijs en voor samenwerkingscholen en -besturen is er niets veranderd. Door de nieuwe wet gelden nu ook de Wet werk en zekerheid (Wwz), de Wet arbeidsmarkt in balans en het Burgerlijk Wetboek voor openbaar onderwijsinstellingen.

Daarom geldt voor iedere onderwijsinstelling dat bij de jaarrekening van 2019 rekening gehouden dient te worden met de verantwoording van te betalen en terug te vorderen transitievergoedingen. Vanaf januari 2020 introduceert de Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) nieuwe (lagere) transitievergoeding bij ontslag. Iedere werknemer die ontslagen wordt via UWV of kantonrechter, krijgt van zijn werkgever een transitievergoeding ter grootte van één derde maandsalaris per gewerkt jaar.

Indien wordt ingeschat dat een medewerker die voor 31 december van het boekjaar ziek geworden is, ziek uit dienst gaat dient voor zijn/haar toekomstige loonkosten een voorziening gevormd te worden. Bij de bepaling van deze voorziening voor langdurige zieke medewerkers dient rekening gehouden met een transitievergoeding (op basis van RJ 271.205). De berekening van de voorziening voor een langdurig zieke medewerker bestaat uit:

- 100% van het loon voor de resterende maanden van het eerste ziekte jaar;
- 70% van het loon voor de resterende maanden van het tweede ziekte jaar;
- de verschuldigde transitievergoeding.

Omdat deze transitievergoeding teruggevorderd kan worden bij het UWV, dient de instelling onder de vorderingen een vordering op het UWV op te nemen. Deze mag niet gesaldeerd worden met de voorziening maar moet als vordering worden verwerkt.

De huidige Overgangsregeling voor de voorziening voor groot onderhoud wordt verlengd tot en met 2020. Dat betekent dat onderwijsinstellingen die in 2017 een voorziening voor groot onderhoud hadden opgenomen in de balans, dezelfde uitgangspunten mogen blijven hanteren tot en met 2020. De officiële bekendmaking van deze verlenging is gepland voor januari 2020.

Zoals u weet is het vanaf 1 januari 2019 niet meer toegestaan om de kosten van groot onderhoud direct in de staat van baten en lasten te verantwoorden. Deze optie was tot en met vorig jaar nog toegestaan. Als gevolg van de nieuwe RJ-richtlijn (212.445) zijn er nu nog twee manieren om de kosten van groot onderhoud te verwerken:

1. Via een voorziening voor groot onderhoud;
2. In de boekwaarde van het actief (componentenmethode);

Instellingen die vanaf 2019 de kosten van groot onderhoud willen verantwoorden via een voorziening voor groot onderhoud, mogen géén gebruik maken van de overgangsregeling. De voorziening moet in dat geval worden bepaald volgens de regelgeving van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Dat betekent: bepaling van de voorziening per component. De voorziening mag prospectief worden bepaald.

Instellingen die vanaf 2019 de componentenmethode willen toepassen, mogen die prospectief doen. Dat wil zeggen: met ingang van 1 januari, zonder dat hierbij een aanpassing van de vergelijkende cijfers nodig is. Dit betreft een uitzondering, want normaal gesproken dienen stelselwijzigingen (zoals deze) met terugwerkende kracht verwerkt te worden. Deze uitzondering is overigens ook van toepassing voor instellingen die vanaf 1 januari 2019 willen overstappen van een voorziening voor groot onderhoud naar de componentenmethode.

De prospectieve invoering van de componentenmethode is heel praktisch, maar geeft een vertekend beeld van de onderhoudskosten in de jaarrekening. De afschrijvingslasten op het groot onderhoud en het resultaat zijn hierdoor minimaal de eerste tien jaar niet representatief (lees lager). Immers, kosten van groot onderhoud uit het verleden zijn niet geactiveerd en daarom wordt hierover ook niet afgeschreven ten laste van het resultaat. Instellingen zullen dus in de eerste tien jaar een hoger resultaat realiseren.

BTW

BTW kan in meerdere situaties relevant zijn bij een onderwijsinstelling. We noemen bijvoorbeeld:

- Beloning raad van toezicht
- Detachering van medewerkers
- Nieuw/verbouw
- Gebruik van zonnepanelen (zie hieronder)
- De verruiming van de btw-vrijstelling voor de terbeschikkingstelling van sportfaciliteiten per 1 januari 2019

De toepassing van fiscale regelgeving is vaak afhankelijk van de specifieke situatie bij de instelling. Daarom hebben wij niet alle onderwerpen hieronder behandeld, maar besteden we alleen aandacht aan de beloning van de raad van toezicht.

Na een recente uitspraak van het Europese Hof van Justitie (arrest van 13 juni 2019, zaak C-420/18) is de BTW-positie van een toezichthouder opnieuw onduidelijk.

Volgens het Europese Hof verricht een toezichthouder niet zelfstandig een economische activiteit. Het Europese Hof stelt hierbij dat zij/hij op geen enkele wijze ondergeschikt is ten aanzien van het bestuur of de andere toezichthouders, geen bedrijfsrisico draagt en een vaste vergoeding ontvangt die niet afhankelijk is van zijn feitelijk gewerkte uren.

De staatssecretaris heeft inmiddels, naar aanleiding van kamervragen over dit onderwerp, aangegeven dat het arrest naar zijn mening onvoldoende duidelijkheid biedt om een algemene, voor iedere toezichthouder geldende, beleidslijn in een beleidsbesluit vast te leggen. Pas na uitspraak van de Nederlandse Hoge Raad in een lopende andere zaak (betreffende BTW-belastbaarheid van vacatiegelden) gaat de staatssecretaris opnieuw na of het mogelijk is om de BTW-plicht van toezichthouders te verduidelijken in een beleidsbesluit.

Om nu succesvol te kunnen stellen dat er geen sprake is van BTW-ondernemerschap zal moeten worden nagegaan of de positie van de toezichthouder vergelijkbaar is met die van een toezichthouder uit de uitspraak van het Hof van justitie van de Europese Unie.

Om dit na te gaan kunnen de volgende vragen worden doorlopen:

1. Kan de toezichthouder de aan de raad van toezicht toegekende bevoegdheden individueel en op persoonlijke titel uitoefenen?
2. Kan de toezichthouder persoonlijk aansprakelijk worden gesteld voor schade aan derden bij de uitoefening van de raad?
3. Wordt de vergoeding vastgesteld aan de hand van daadwerkelijke deelname aan vergaderingen of gewerkte uren?
4. Kan taakverwaarlozing ertoe leiden dat de vergoeding lager wordt vastgesteld?
5. Doet de toezichthouder investeringen, zoals de aankoop van een computer, om de functie van toezichthouder uit te kunnen oefenen?

Indien alle bovenstaande vragen met 'nee' kunnen worden beantwoord is de betreffende toezichthouder niet (langer) aan te merken als ondernemer voor de BTW. Wanneer de bovenstaande vragen echter met zowel 'ja' als 'nee' worden beantwoord is de BTW-positie minder duidelijk.

Controleaanpak

De controle is verricht in overeenstemming met onze beroeps en gedragsregels. De controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's, met als doel:

- het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening;
- beoordelen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening;
- het geven van feedback aan het bestuur over onze bevindingen op het gebied van de interne beheersingsmaatregelen.

De controle is onderverdeeld in een interim-controle en een eindejaarscontrole.

Bij de interim-controle hebben wij de relevante administratieve organisatie en interne beheersing getoetst. De eindejaarscontrole heeft bestaan uit het uitvoeren van diverse werkzaamheden op de administratie en de jaarrekening. In dit verslag rapporteren wij over de bevindingen voortkomend uit deze werkzaamheden. Bij het verrichten van de controle hebben wij op basis van onze kennis van de stichting een risicoanalyse uitgevoerd die richting heeft gegeven aan de uitvoering van de controle. Wij hebben werkzaamheden uitgevoerd om vast te stellen:

- Een juiste en volledige verantwoording van de opbrengsten;
- Een juiste en volledige verantwoording van de personeelskosten;
- Een correcte verantwoording van de vorderingen op de balans, zodat er bijvoorbeeld geen vorderingen zijn opgenomen die niet worden ontvangen;
- Een juiste en volledige verantwoording van de personele voorzieningen;
- Een juiste en volledige verantwoording van de voorziening onderhoud;
- Een juiste en volledige verantwoording van de overige kosten en verplichtingen/schulden.

Materialiteit

Niet iedere fout die wij vinden leidt tot een afwijking die gecorrigeerd dient te worden in de jaarrekening. Alleen materiële fouten dienen te worden gecorrigeerd. Een afwijking wordt als materieel beschouwd indien kennis daarvan de (economische) beslissingen en/of acties die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen, zou kunnen beïnvloeden. Materialiteit op zich is een onderdeel van de professionele oordeelsvorming. De werkzaamheden zijn erop gericht een redelijke mate van zekerheid te verschaffen dat afwijkingen die het vastgestelde materialiteitsniveau te boven gaan of die kwalitatief materieel zijn, tijdens de accountantscontrole te signaleren.

De materialiteit wordt strikt voorgeschreven door het Ministerie. Materialiteit geldt voor twee zaken:

- a. Controleverklaring
- b. Verslag van bevindingen

a. Controleverklaring

Ten aanzien van de rechtmatigheid schrijft het Ministerie een aanpassing van de verklaring voor bij een afwijking groter dan 3% van de publieke middelen.

Ten aanzien van de getrouwheid zijn volgens het Ministerie de volgende percentages aanvaardbaar:

- 5% van het balans totaal
- 2% van de totale baten

Voor de controle dienen we een buffer (in accountantstermen de uitvoeringsmaterialiteit) te hanteren van 50% van de materialiteit. Zolang fouten kleiner zijn dan deze materialiteit hoeft er geen correctie plaats te vinden in de jaarrekening, maar dienen wij deze fouten in dit verslag te vermelden als ongecorrigeerde verschillen. Ook gecorrigeerde verschillen dienen wij te melden. Over fouten kleiner dan 5% van materialiteit hoeven wij niet te rapporteren.